

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΙ: ΦΤΑΝΕΙ ΠΙΑ Ο ΕΜΠΑΙΓΜΟΣ

Αποτελεί τελικά θέμα αξιοπρέπειας των Αξιωματικών η απόρριψη της αξιολογικής κλίμακας - που σηματοδοτεί τελικά και τη διαπραγμάτευση της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας - όπως εκφράζεται από την κυβέρνηση με τις μισθολογικές αποζημιώσεις των κλάδων των κρατικών οργάνων: Δικαστικών, πολιτικών, Διπλωματών, Υπαλλήλων του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα κ.λ.π.

Καθημερινά παριστάμεθα μάρτυρες κυβερνητικών κινήσεων, ευχαιρούς εκταμίευσης από το Δημόσιο Ταμείο, εκατομμυρίων ευρώ για αναδρομική αποζημίωση Δικαστών, γιατί αυτοί μόνοι απεφάσισαν - λόγω αρμοδιότητας - τη δίκαια επί χιλιάδων ευρώ αναδρομική αύξηση των αποδοχών τους.

Μία εξήγηση αυτής της προθυμίας θα μπορούσε να είναι η εκ του πονηρού νομοθετική κατοχύρωση, σε προγενέστερο χρόνο, της εξίσωσης των αποδοχών Βουλευτών και δικαστών, με συνέπεια κάθε οικονομική παροχή προς τους δικαστικούς να ωφελεί παράλληλα και τους βουλευτές.

Η συμπαιγνία αυτή των φορέων της Νομοθετικής λειτουργίας του κράτους με αυτούς της Δικαστικής, αποτελεί κάκιστα Δημοκρατική συμπεριφορά και πολύ κακό παράδειγμα αυτοδικίας. Διότι όταν μόνος σου αποφασίζεις, πόσα το κράτος σου χρωστάει και τι από το Δημόσιο ταμείο σου ανήκει, αυτό αποτελεί αυτοδικία.

Και να η συμπαιγνία. Αμέσως η Κυβέρνηση εκταμιεύει τεράστια ποσά για τις αυξήσεις των δικαστικών και των αναδρομικών - βεβαίως κατ' αναλογίαν τακτοποιούνται και οι βουλευτές - συμφορούμενοι - ως έχει υποχρέωση - προς «δικαστικήν Απόφαση».

Όταν όμως οι Δικαστικές αποφάσεις αφορούν εις δικαίωσιν στρατιωτικών, η Κυβέρνηση εξαντλεί την περιφρόνηση και την ψυχρότητά της και στέλνει, κάθε έναν ξεχωριστά να εκδόσει ατομική Απόφαση. Θα ήταν πράγματι ωραίο, να ξέραμε αν απαντήθηκε για την χορήγηση των αναδρομικών και για τους Δικαστικούς κατάθεση δικαστικής απόφασης για τον καθ' ένα ξεχωριστό στο Γ.Λ.Κ. Ας μη γελιώμαστε. Το ερώτημα είναι ρητορικό.

Η άλλη πλευρά. Το 2003 η Ν. Δημοκρατία δια στόματος του Αρχηγού της υπεσχέθη την αύξηση του Β.Μ. του ανθυπολοχαγού κατά 140 ευρώ. Δηλαδή από 720 σε 860, καθώς επίσης και την εκλογίκευση του συντελεστού μεταξύ κατώτερου και ανώτατου βαθμού 1 προς 3.

Πέρασαν 4 χρόνια, τρεις εκλογικές αναμετρήσεις - δύο εθνικές και μία για το ευρωκοινοβούλιο - τακτοποιήθηκαν μισθολογικά άλλες κατηγορίες μισθωτών (δικαστικοί, εκπαιδευτικοί κλπ) και επί τέλους έφτασε μ' αυτήν την καθυστέρηση η ώρα να εκπληρωθεί η υπόσχεση.

Όμως οι συνθήκες έχουν αλλάξει και τα μεγέθη έχουν αλλιωθεί: Η βάση των 720 ευρώ με τις ετήσιες προσαυξήσεις ανέρχεται σήμερα στα 795 ευρώ, ενώ η οροφή των 860 παραμένει η ίδια - όπως τότε η Υπόσχεση. Βεβαίως η εφαρμογή από το 2008 δεν έχει αναδρομική ισχύ. Όσο δε για την εκλογίκευση του συντελεστή 1 προς 3 ούτε μιλιά ούτε λαλιά.

Αν δεν πρόκειται για εμπαιγμό και απαξία του συνόλου των στρατιωτικών αλλά και του καθ' ενός από μας προσωπικού, ας μας πουν περι τίους πρόκειται.

Πρόσφατα πληρώθηκαν εκατομμύρια ευρώ σε αναδρομικά και αυξήσεις δικαστικών και βεβαίως βουλευτών. Εκατομμύρια ευρώ δίδονται σε εθελούσιες εξόδους προσωπικού των ΔΕΚΟ. Εκατομ-

μύρια ευρώ διατίθενται για καλύψεις ελλειμάτων σε ζημιογόνες επιχειρήσεις του δημοσίου καθώς επίσης και για αποκατάσταση ζημιών Ασφαλιστικών ταμείων από την κυκλοφορία των γενικά πλέον ορισμένων - ανομολόγητων - ομολόγων. Και μόνο η χρηματοδότηση ενός αξιοπρεπούς στρατιωτικού μισθολογίου προσκρούει στην αδυναμία εξεύρεσης των απαιτούμενων πόρων.

Αποτελεί κατάντια για τους στρατιωτικούς η αποδοχή ενός τέτοιου - σαν αυτό που κατατέθηκαν στη Βουλή για ψήφιση - μισθολογίου, η εφαρμογή του οποίου, ιδιαίτερα στους αποστράτους, μετά και την παρακράτηση του φόρου και των λοιπών κρατήσεων δεν θα αποφέρει, παρά στις καλλίτερες περιπτώσεις αυξήσεις της τάξεως των μετρημένων στα δάκτυλα της μιας χειρός, δεκάδων ευρώ.

Αποτελεί πρωτοφανές θέαμα, τάξη πολιτών διαθέτουμε ψηφοδυναμική 500.000 ψήφων (οικογενειών στρατιωτικών στην ενέργεια και στην αποστρατεία) να λιοδορείται και να χλευάζεται κατά τέτοιο αήθη τρόπον.

Το γεγονός είναι παράδοξο αλλά δεν είναι τυχαίο. Το πράγμα πρέπει να μελετηθεί και κάποτε θα ασχοληθούμε εκτενέστερα. Ένας Ναύαρχος είχε μιλήσει κάποτε για την ηχηρότητα των γαλονιών».

Πιθανώς μια εξήγηση, αλλά όχι και μόνη να είναι η αδυναμία του ένστολου στοιχείου να διεκδικήσει θορυβώδη και εκβιαστικά τα δικαιώματά του. Δικαιώματα που σε άλλους χρόνους, που το στρατιωτικό επάγγελμα δεν έχει τόσες, όσες σήμερα, απαιτήσεις και ποιοτικές προϋποθέσεις και περίτεχνες πρακτικές, όχι μόνο αναγνωρίζονταν καθολικά και ανυπόκριτα, από κυβερνήσεις, κόμματα και κοινωνία, αλλά και ικανοποιούνταν κατά προτεραιότητα.

Σε κάθε περίπτωση μπροστά σ' αυτήν την περιφρόνηση, την απαξία και τον εξευτελισμό οι στρατιωτικοί πρέπει να αντιδράσουν. Δεν μιλάω για τους εν ενεργεία συναδέλφους. Μακριά από μας στάσεις προνουσιαμένα και λευκές απεργίες. Οι τραυματικές εμπειρίες από ανάλογες κινήσεις στο παρελθόν παραμένουν έντονα χαραγμένες στον κορμό της ελληνικής κοινωνίας.

Την πρωτοβουλία θα αναλάβουν οι απόστρατοι. Θα ξεκινήσουμε με κλιμακούμενες κινητοποιήσεις από εκστρατεία ενημέρωσης όλου του φάσματος του πολιτειακού, πολιτικού και κοινωνικού φάσματος με προσωπικές παραστάσεις, υπομνήματα και δημοσιεύσεις στον ημερήσιο έντυπο και Ηλεκτρονικό τύπο, μέχρι κατάθεσης των ηθικών αμοιβών που κατά καιρούς η πολιτεία τίμησε εκείνους στους ώμους των οποίων ανάπεθεσε την ευθύνη της εξασφάλισης της εδαφικής ακεραιότητας και της Εθνικής Ανεξαρτησίας και την προστασία των ύψιστων κρατικών συμφερόντων. Μπορεί να φτάσουμε και σε σημείο να κατεβάσουμε ανεξάρτητους υποψήφιους στρατιωτικούς, σε κρίσιμους εκλογικούς κόμβους, για να διοχετευθούν εκεί οι ψήφοι διαμαρτυρίας των στρατιωτικών για να καταδειχθεί ανάγλυφα η ψηφοδυναμική του κλάδου, που με αφροσύνη παραγνωρίζεται από τα λεγόμενα κόμματα εξουσίας.

Στον αγώνα αυτόν μπροστάρηδες θα τεθούν οι επίτιμοι αρχηγοί. Δεν θα αρνηθούν τον ρόλο αυτό. Τον ωφείλουν στους άνδρες που κάποτε διοίκησαν.

Δεν μπορεί κάποιο φως θα φανεί. Κάποτε θα καταλάβουν και θα μας δικαιώσουν. Και αν όχι, τουλάχιστον θα έχουμε αποσεισει από πάνω μας τον όχι και τόσο κολακευτικό χαρακτηρισμό του μοιρολάτρη.

Η ΕΑΔΛΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΤΑΙ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ Ε.Ν.Α. και Ν.Π. κ. ΓΕΩΡΓΙΟ ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗ

Υποναύρχου Λ.Σ. (ε.α.) Γεωργίου Καλαρώνη

Αμέσως μετά την εγκατάσταση της νέας Πολιτικής Ηγεσίας, στο νεοπαγές - επί συγχωνεύσεως - Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας Αιγαίου και Ναυτικής πολιτικής, η Ένωσή μας ζήτησε να συναντηθεί με τον Υπουργό κ. Γεώργιο Βουλγαράκη. Σκοπός της επίσκεψης, το καλωσόρισμα του Υπουργού στο μεγάλο και ιστορικό Λιμάνι του Πειραιά, η έκφραση ευχών για επιτυχία στο έργο του, αλλά και η προβολή των αιτημάτων μας με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η τάξη των Απόστρατων αξιωματικών του Λιμενικού Σώματος.

Με μεγάλη μας έκπληξη η αποδοχή του αιτήματός μας έγινε πάραυτα αποδεκτή και ορίσθηκε ημερομηνία και ώρα συνάντησης, παρά τον προφανή φόρτο εργασίας και τον όγκο των θεμάτων που ένας νέος Υπουργός αντιμετωπίζει στο χώρο ευθύνη του τις πρώτες μετά την εγκατάστασή του ημέρες.

Η συνάντηση έγινε στις εντυπωσιακές εγκαταστάσεις του κτηρίου της Ακτής Βασιλειάδη. Τον πρόεδρο Υποναύρχο κ. Τ. Παπαγεωργίου πλαισίωσαν: Ο επίτιμος Αρχηγός Λ.Σ. και Αριστεύειν μέλος του Δ.Σ. Αντιναύρχος κ. Γ. Βασσόπουλος, ο Γ. Γραμματέας αντιπλοίαρχος κ. Γ. Σφουγγαριστός ο ειδικός γραμματέας πλοίαρχος κ. Δ. Κούβαρης τα τακτικά μέλη του Δ.Σ. Υποναύρχος Γ. Καλαρώνης και πλοίαρχος Β. Μανωλάκος καθώς και ο συνάδελφος κ. Α. Τούντας.

Μετά τις συστάσεις και παρουσιάσεις ο πρόεδρος ενημέρωσε τον Υπουργό δι' ολίγον για τη φύση, τους σκοπούς και το έργο της Ένωσής μας καθώς επίσης εξέθεσε και τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι απόστρατοι αξ/κοί του Λ.Σ. μεταξύ των οποίων εκείνο των «ευδοκίμως τερματισθέντων» το οποίο τόσες ανισότητες και τόσες αδικίες έχει δημιουργήσει στις συνταξιοδοτήσεις και που μέχρι σήμερα η Διοίκηση ή κάνει πως δεν καταλαβαίνει το πρόβλημα ή δεν θέλει να το αντιμετωπίσει. Ομοίως ετέθη το θέμα της ενίσχυσης του ΕΚΟΕΜΝ. Από τον Αντιναύρχο κ. Βασσόπουλο ετέθη το θέμα της αξιοποίησης των αποστράτων σε χώρους επικεφαλής για την εθνική Οικονομία, καθ' όσον αποτελεί τουλάχιστον ανορθολογισμό, η μη εκμετάλευση τέτοιας ποιότητας στελεχιακού δυναμικού από την πολιτεία.

Ο Υπουργός κ. Γ. Βουλγαράκης άκουσε με προσοχή και ενδιαφέρον τα προβλήματά μας και δήλωσε πρόθυμος να ικανοποιήσει όσα αιτήματα εμπήκουν στην αρμοδιότητά του καθώς επίσης και ότι θα στηρίξει πόλιτικά όσα εκ των αιτημάτων μας εμπήκουν στις αρμοδιότητες άλλων Υπουργείων. Επίσης εξέφρασε την πρόθεσή του να ανοίξει στο ΥΕΝΑ και Ν.Π. Γραφείο εξυπηρέτησης αποστράτων.

Τελειώνοντας δεν παραλείψαμε να του πούμε ότι η αξιοκρατική χρησιμοποίηση του υψηλού στελεχιακού δυναμικού του Λιμ. Σώματος, προϊονίζει πλήρη επιτυχία στο έργο του, πράγμα το οποίο και του ευχηθήκαμε. Φύγαμε με άριστες εντυπώσεις, εγχειριζοτάς του και σχετικό Υπόμνημα. Δεν μπορούμε παρά να εκφράσουμε την αισιοδοξία μας ελπίζοντας ότι κάτι επί τέλους θ' αρχίσει να κινείται στο χώρο των αποστράτων.

Η αισιοδοξία μας αυτή δεν είναι αυθαίρετη. Εδράζεται επί πραγματικού:

α. Η αμεσότητα του χρόνου της αποδοχής της αίτησής μας για τη συνάντηση.

β. Η ευγένεια και η προσήνεια του ανδρός.

γ. Η έκφραση θέληση για την επίλυση των προβλημάτων που άπτονται στην αρμοδιότητά του.

δ. Η δήλωση περί πολιτικής στήριξης των αιτημάτων μας που εμπήκουν στις αρμοδιότητες τρίτων Υπουργείων.

ε. Η πρόθεσή του να προχωρήσει στην ίδρυση Γραφείου ...το ΥΕΝ Α και ΝΠ χωρίς να καταθέσουμε εμείς σχετικό αίτημα.... Και όλ' αυτά κατά απόλυτη αντίθεση προς το μόλις προ ολίγου επικρατούν στον ίδιο χώρο κλίμα.

Σε κάθε περίπτωση είναι αισθητόν στους παρηκούντας του Μεγάλου Λιμένα, ο άνεμος της Αλλαγής.

Ήταν φανερό - και πρόσφατα έγινε ευκρινέστερο - ότι το πολιτικό βάρος - και επομένως και το ενδιαφέρον - για την προηγούμενη κατάσταση δεν βρισκόταν εδώ βρισκόταν πολύ Νοτιότερα.

Σήμερα έχουμε την τύχη, η Ηγεσία του Υπουργείου να είναι από την γειτονιά μας. Και τούτο θα αποτελεί πρόκληση, στην ευμενή διάθεση του Υπουργού. Αλλά και από την πλευρά μας κατά την ώρα της αποπληρωμής, θα αποδείξουμε ότι ούτε αγνώμονες είμαστε, ούτε επιλείσμονες των ευεργετημάτων. Είναι και τούτο μια συναλλαγή. Αλλά συναλλαγή και θεμιτή και Δημοκρατική.

Η ένωσή μας, παρόμοιο αίτημα για εθιμοτυπική επίσκεψη, κατέθεσε και στο Γραφείο του Υφυπουργού κ. Πάνου Καμμένου. Με την ίδια προσήνεια και ευγένεια έγινε δεκτό το αίτημά μας και ζητήθηκε η κατανόησή μας λόγω των συνεχών μετακινήσεων του Υφυπουργού ανά την νησιωτική Ελλάδα. Ήδη επίκειται ο ορισμός της ημερομηνίας της συνάντησης.

Ακολουθεί η Δημοσίευση των Υπομνημάτων που κατέθηκαν από Γραφ. του κ. Υπουργού.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΝΩΣΗΣ ΑΠΟΣΤΡΑΤΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΛΣ

Πειραιάς 15/10/2007

**Υπόψη του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας
κυρίου Γεωργίου ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗ**

Η ΕΝΩΣΗ ΑΠΟΣΤΡΑΤΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΛΙΜΕΝΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ιδρύθηκε και λειτουργεί από το έτος 1988 ως Σωματείο Ιδιωτικού Δικαίου. Διοικείται από 15μελές Διοικητικό Συμβούλιο, τα Μέλη του οποίου είναι αιρετά και εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση που αποτελεί το κυρίαρχο Σώμα της ΕΝΩΣΗΣ. Απαριθμεί σήμερα 2.800 μέλη, στα οποία προστίθενται συνεχώς οι Αξιωματικοί που κάθε χρόνο αποστρατεύονται. Σκοποί της ΕΑΑΛΣ είναι:

- Η διαφύλαξη, διατήρηση και σύσφιξη των συναδελφικών δεσμών μεταξύ των Αποστράτων.
- Η διαφύλαξη και προαγωγή των συμφερόντων των Αποστράτων και του Λ.Σ. εν γένει.
- Η προβολή του ΛΙΜΕΝΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ μέσω του Περιοδικού της ΕΝΩΣΗΣ "ΛΙΜΕΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ".
- Η διατύπωση προτάσεων και εισηγήσεων σε θέματα που απασχολούν τους Απόστρατους.
- Η διοργάνωση εκδηλώσεων ψυχαγωγικών, ενημερωτικών, μορφωτικών.
- Συγκέντρωση υλικού για τη συμπλήρωση της Ιστορίας του Λ.Σ.

Η σημερινή μας επίσκεψη έχει καθαρά εθιμοτυπικό χαρακτήρα για να σας συγχαρούμε και να σας ευχηθούμε κάθε επιτυχία στο δύσκολο έργο που σας έχει ανατεθεί. Όμως, θεωρήσαμε χρήσιμο και σκόπιμο, να σας ενημερώσουμε για την ΕΝΩΣΗ μας, την ΕΝΩΣΗ ΑΠΟΣΤΡΑΤΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΛΙΜΕΝΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ και με την ευκαιρία να σας επιδώσουμε το υπόμνημά μας αυτό, με τα πλέον βασικά θέματα που απασχολούν σήμερα την ΕΝΩΣΗ μας και γενικά τους Απόστρατους Λ.Σ.

1. Προώθηση τροπολογίας για την τακτοποίηση του προβλήματος που αντιμετωπίζουν οι Απόστρατοι Ανώτατοι Αξιωματικοί ΛΣ, που έχουν αποστρατευθεί πριν από το έτος 2002, σχετικά με την αναπροσαρμογή των συντάξεών τους, στα πλαίσια των νόμων 2838/2000 και 3016/2005. (Το θέμα χειρίζεται η Δ/ση Προσωπικού Λιμενικού Σώματος, όπου υπάρχει και η σχετική αλληλογραφία).

2. Προώθηση τροπολογίας για την απονομή του βαθμού του Πλοιάρχου ΛΣ στους Απόστρατους Αντιπλοιάρχους ΛΣ που προέρχονται από Ανθυπασιπιστές και έχουν αποστρατευθεί πριν από το έτος 2001, δια της εφαρμογής και δι' αυτούς, αναδρομικά, των διατάξεων του Ν. 2935/2001, με τις οποίες καθιερώθηκε ο βαθμός του Πλοιάρχου και στην κατηγορία των εξ Ανθυπασιπιστών προερχομένων Αντιπλοιάρχων ΛΣ. (Το θέμα χειρίζεται η Δ/ση Προσωπικού ΛΣ, όπου υπάρχει και η σχετική αλληλογραφία).

3. Ε.Κ.Ο.Ε.Μ.Ν. (ΕΙΔΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΟΥΧΩΝ ΝΑΥΤΙΚΟΥ).

Ο λογαριασμός αυτός συνεστήθη το έτος 2001 με σκοπό την οικονομική ενίσχυση των προερχομένων από το ΠΝ και από το ΛΣ μερισματούχων του Μ.Τ.Ν..

Τα έσοδα του λογαριασμού αυτού, η καθιέρωση των πόρων ενίσχυσης του λογαριασμού, ο τρόπος και τα ποσο-

στά είσπραξης και απόδοσης ρυθμίζονται με ειδικές διατάξεις. Σημειώνουμε επίσης, ότι σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, ο λογαριασμός αυτός είναι διανεμητικός μεταξύ των μερισματούχων του ΠΝ και του ΛΣ, ανάλογα με το ποσοστό συνεισφοράς εκάστου Σώματος. Επειδή τελευταία έχει διαπιστωθεί, ότι τα οικονομικά στοιχεία του ΕΚΟΕΜΝ, που αφορούν στο ΛΣ, ακολουθούν φθίνουσα πορεία, με συνέπεια την μείωση των μερισμάτων των δικαιούχων του ΛΣ και υπάρχει εύλογη ανησυχία όλων των αποστράτων - μελών της ΕΝΩΣΗΣ μας για την προβληματική κατάσταση του λογαριασμού, έχουμε προβεί, ως ΕΝΩΣΗ, στη συγκέντρωση στοιχείων και την διατύπωση προτάσεων, προκειμένου να βοηθήσουμε στην εξεύρεση λύσεων και την άμεση ανάληψη των απαραίτητων ενεργειών για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του υφισταμένου προβλήματος.

(Σχετικό υπόμνημα με τις προτάσεις μας, το οποίο σας επισυνάπτουμε, έχει ήδη επιδοθεί στην Ηγεσία του ΛΣ).

4. Διάθεση του βιβλίου "ΙΣΤΟΡΙΑ ΛΣ"

Σας ενημερώνουμε, ότι από το έτος 1990, έχει εκδοθεί και έχει κυκλοφορήσει το βιβλίο της "ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΛΙΜΕΝΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ", για την συγγραφή του οποίου εργάστηκε επί πολλά χρόνια μια Ομάδα Ανωτάτων Αποστράτων Αξιωματικών ΛΣ. Το βιβλίο αυτό εκδόθηκε σε 5.000 αντίτυπα, όμως δεν είχαμε, ως προς την διάθεσή του, την ανταπόκριση που θέλαμε και περιμέναμε. Έχουμε τονίσει κατ' επανάληψη, ότι η διάθεση του βιβλίου αυτού στο εν ενεργεία προσωπικό ΛΣ, πέραν από την οικονομική ενίσχυση της ΕΝΩΣΗΣ μας, θα συντελέσει και στο να γνωρίσουν αυτοί που σταδιοδρομούν στο ΛΣ, την προέλευση, την εξέλιξη και γενικά τη δράση του ΣΩΜΑΤΟΣ. Ευελπιστούμε, ότι με την παρέμβασή σας, θα μπορούσε να βρεθεί τρόπος για τη διάθεση αριθμού αντιτύπων στο Προσωπικό ΛΣ.

5. ΣΥΣΤΑΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΤΟ ΥΕΝ.

Με την ευκαιρία του προηγούμενου αιτήματός μας για την ΙΣΤΟΡΙΑ ΛΣ, σας ενημερώνουμε, ότι έχουμε προτείνει τη σύσταση στο ΥΕΝ Ειδικού Γραφείου για τη συγκέντρωση αρχαιακού υλικού, που θα χρησιμοποιηθεί για τη συμπλήρωση της ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΛΣ από το έτος 1990 και μετά. Η εργασία αυτή θα μπορούσε να αναληφθεί από κάποιον κατάλληλο Απόστρατο Αξιωματικό ΛΣ, ανακαλούμενο στην ενεργεία και βοηθούμενο από ολιγομελές εν ενεργεία προσωπικό ΛΣ. Έτσι, εκείνοι που θα ασχοληθούν μελλοντικά με το θέμα, θα έχουν έτοιμο το υλικό, να το επεξεργασθούν για τη συνέχιση συγγραφής της ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΛΣ.

6. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟΣΤΡΑΤΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ Λ.Σ.

Σε θέσεις ΥΕΝ ή Νομικών Προσώπων και Οργανισμών αρμοδιότητας ΥΕΝ.

Για το ΔΣ της ΕΑΑΛΣ

Ο Πρόεδρος Τριαντ. Παπαγεωργίου
Υποναύαρχος ΛΣ (εα)

Ο Γεν. Γραμματέας
Γεώργιος Σφουγγαριστός
Αντιπλοίαρχος ΛΣ (εα)

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΚΟΕΜΝ: ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝ

1. Λόγω του ιδιαίτερου ενδιαφέροντος της Ένωσής μας καθώς και της ανησυχίας που επικρατεί μεταξύ των μελών μας για την προβληματική κατάσταση του Ειδικού Κλάδου Οικονομικής Ενίσχυσης Μεριματούχων Ναυτικού (ΕΚΟΕΜΝ) και του ομηχλώδους ορίζοντα στον οποίο προδιαγράφεται το μέλλον του, συγκεντρώσαμε σε πρώτη φάση, τα στοιχεία εκείνα των οποίων η μελέτη μας οδήγησε σε μία κατά το μάλλον ή ήττον ευκρινή εικόνα των πραγμάτων, εξαγωγής συμπερασμάτων και διατύπωση προτάσεων, τις οποίες και θέτουμε στη διάθεσή σας.

ΔΕΔΟΜΕΝΑ

2. Το 2001 ιδρύεται ο ΕΚΟΕΜΝ από το ΥΠ.ΕΘ.Α. που αφορά οικονομική ενίσχυση των μερισματούχων του ΜΤΝ των προερχομένων από το Π.Ν. Δύο μήνες αργότερα προσχωρεί σ' αυτόν και το προσωπικό του ΛΣ και μετονομάζεται σε ΕΚΟΕΜΝ. Στη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 56 του Ν. 2935/2001 (ΦΕΚ 162 Α) σύμφωνα με την οποία η Διοικούσα Επιτροπή του Κλάδου κατά τη διαδικασία εισήγησης για την κατανομή των μεριδίων "δύναιται να λαμβάνει υπ' όψη της και το ποσοστό συνεισφοράς του ΠΝ και ΛΣ στα πάσης φύσεως έσοδα" δόθηκε η ερμηνεία όπως ο προσδιορισμός του ύψους των μεριδίων των μελών του ΜΤΝ των προερχομένων από το ΠΝ και το ΛΣ είναι ανάλογο με τις εισροές που προέρχονται από πηγές ΠΝ και ΛΣ.

3. Ο λόγος υπηρετούντων των μερισματούχων του ΠΝ και του ΛΣ είναι 68% ΠΝ και 32% ΛΣ και επομένως ανάλογη ή παραπλήσια θα πρέπει να είναι και η συμμετοχή στο αποθεματικό του Ταμείου.

4. Από την ίδρυση του ΕΚΟΕΜΝ μέχρι τη στιγμή που γράφονται οι γραμμές αυτές εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση των ιδρυτικών Νόμων και άλλων συναφών διατάξεων πέντε Υπουργικές Αποφάσεις που καθιερώνουν πόρους, μία για αναστολή είσπραξης και μία για αναπροσαρμογή ποσοστών. Οι δύο τελευταίες βλαπτικές για το Ταμείο. Οι πηγές εισροών αφορούν 48 περιπτώσεις παροχής υπηρεσιών προς Τρίτους από προσωπικό του ΛΣ και χαρακτηρίζονται ως ανταποδοτικά τέλη.

5. Σήμερα οι κόμβοι εισροών ανέρχονται σε 237 (σύμφωνα με καταγραφή του 2006). Τέτοιοι είναι: Η Κεντρική Υπηρεσία του ΥΕΝ, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, Λιμενικές Αρχές, Λιμενικά Ταμεία, το ΜΤΝ κλπ.

6. Από στοιχεία του ΜΤΝ φαίνεται ότι οι εισροές από πηγές ΛΣ κατά τα έτη 2004 και 2005 ανήλθαν στα ποσά των 5.638.000 και 5.439.000 Ευρώ αντίστοιχα.

7. Από τις 237 Υπηρεσίες που εισπράττουν δικαιώματα και αποδίδονται στο ΕΚΟΕΜΝ κατά τα έτη 2004 και 2005 παρουσιάζεται η εξής εικόνα: 102 Υπηρεσίες παρουσιάζουν μειωμένες εισπράξεις 119 αυξημένες, ενώ σε 16 δεν είναι δυνατή η εξαγωγή συγκρίσιμων στοιχείων. Η αυξομείωση που παρουσιάζεται είναι της τάξεως από 1% μέχρι και 98%.

8. Υπάρχουν Ταμεία και διαχειρίσεις καθώς και Οργανισμοί του Δημοσίου ή και Επιχειρήσεις Ι.Δ. στα οποία το προσωπικό του ΛΣ προσφέρει αδαπάνως γι' αυτά σημαντικές υπηρεσίες, παράλληλα ή αποκλειστικά και σαφώς έξω από τα κύρια καθήκοντά του, γεγονός που προσπορίζει σ' αυτά τεράστια κέρδη, χωρίς να γίνεται παρακράτηση ή καταβολή ποσοστού επί της αξίας της προσφερόμενης υπηρεσίας για το ΕΚΟΕΜΝ, όπως ο ιδρυτικός νόμος του προβλέπει.

9. Τέτοιοι περιπτώσεις είναι: Ο λογαριασμός Λιμενικής Αστυνομίας, το Κεφάλαιο Ναυτικής Εκπαίδευσης, το ΕΤΕΡΠΣ, ο Λογαριασμός Επιθεώρησης Πλοίων, τα μισθώματα των γραμμών του δικτύου Ακτοπλοϊκών Συγκοινωνιών, οι εισπράξεις ΟΛΠ ΑΕ και ΟΛΘ ΑΕ από τα εισιτήρια των Ε/Γ πλοίων, οι εισπράξεις από τις Λιμενικές Αρχές υπέρ Οργανισμών εκμετάλλευσης Λιμένων των δικαιωμάτων για την παροχή στα πλοία ευκολιών παράδοσης καταλοίπων και απορριμμάτων, από την εφαρμογή του ΙΣΠΙ στα Ελληνικά λιμάνια για λογαριασμό των οργανισμών εκμετάλλευσής τους, ποσοστό επί των τροχαίων παραβάσεων που βεβαιώνουν οι Λιμενικές Αρχές κ.α. που η υπηρεσία γνωρίζει και μπορεί να προτείνει.

10. Οι εισροές κατά τα έτη 2004, 2005 και Α' εξάμηνο 2006 από πλευράς ΛΣ στο συνολικό Κεφάλαιο του ΕΚΟΕΜΝ ακολουθούν φθίνουσα πορεία με 28,75% -27,76% και 25,66%) αντίστοιχα με αποτέλεσμα το μερίδιο μερίσματος των δικαιούχων κατά το 2007 να λάβει τη μηδενική αύξηση του 07% ενώ παραμένει ανοιχτή η οφειλή στο Α-

ποθεματικό του ποσού των 800.000 Ευρώ που απαιτείται να καταβάλει το ΛΣ.

11. Προσπάθεια της στρατιωτικής Ηγεσίας του ΛΣ για βελτίωση της κατάστασης προσκρούει στη διστακτική διάθεση της πολιτικής ηγεσίας του ΥΕΝ και στην αρνητική του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών.

12. Εκκρεμεί η εξέταση της περίπτωσης πόρων από την παροχή υπηρεσιών σε τρίτους από τα Νοσηλευτικά Ιδρύματα του Ναυτικού σε κάποιο ανάλογο ποσοστό να πιστώνονται στη μερίδα του ΛΣ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

13. Τα οικονομικά στοιχεία του ΕΚΟΕΜΝ όσον αφορά τις εισροές από πλευράς ΛΣ ακολουθούν φθίνουσα πορεία, την οποία μοιραίως θα ακολουθήσουν και τα μερίσματα των δικαιούχων.

14. Δεν έχουν καθιερωθεί ανταποδοτικά τέλη σε όλες τις περιπτώσεις που το προσωπικό του ΛΣ προσφέρει αδαπάνως υπηρεσίες προς Τρίτους.

15. Δεν εισπράττονται κανονικά ανταποδοτικά τέλη από τα ήδη καθιερωμένα και δεν δικαιολογούνται διακυμάνσεις στο επίπεδο που σημειώθηκαν, από τη συνήθη διακύμανση της Υπηρεσιακής δραστηριότητας η οποία συνήθως είναι αυξητική.

16. Από την καθιέρωση των ανταποδοτικών τελών και την έκδοση της σχετικής Υ.Α. έχει παρέλθει ήδη εξαιτία και η αξιακή αιτιολόγηση των δεδομένων βρίσκεται εκτός πραγματικότητας.

17. Δεν υπάρχει πρόγραμμα παρακολούθησης των εισροών κατά περίπτωση και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατή η εξαγωγή ακριβών εκτιμήσεων της αξίας, της λειτουργίας ή υπολειτουργίας της κάθε πηγής.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

18. Απαραίτητη κρίνεται η άμεση ανάληψη ενεργειών για την αύξηση των εισροών στο ΕΚΟΕΜΝ προκειμένου να αποσοβηθεί η κατάρρευσή του.

19. Να καθιερωθούν νέοι πόροι και να περιλαμβάνουν τις περιπτώσεις της παρ. 9 του παρόντος, σύμφωνα με την εξουσιοδοτική διάταξη της Ιδρυτικής Νομοθεσίας.

20. Να αναθεωρηθεί η ήδη ισχύουσα απόφαση του 2002 περί καθορισμού πόρων υπέρ ΕΚΟΕΜΝ και να προσαρμοσθεί στην σύγχρονη πραγματικότητα.

21. Να εκδοθεί εγκύκλιος Διαταγή του Αρχηγού προκειμένου να επισημωθεί η προσοχή των προϊσταμένων των Λιμενικών Αρχών για την μετά ζήλου βεβαίωση είσπραξης και απόδοσης των πόρων του ΕΚΟΕΜΝ από τα εντεταλμένα προς τούτο Όργανα ή Οργανισμούς.

22. Ευαισθητοποίηση της Γενικής Επιθεώρησης και των Περιφερειαρχών οι οποίοι ως εκ του ελεγκτικού και συντονιστικού ρόλου επί των υποκειμένων σε αυτούς Λιμενικών Αρχών, έχουν τη δυνατότητα ελέγχου και επιβολής δράσης προκειμένου να μη διαρρουν ήδη θεσμοθετημένοι πόροι, το ύψος των οποίων είναι σημαντικό.

23. Να παρακολουθήσει η Υπηρεσία με προσοχή και λεπτούς χειρισμούς την περίπτωση των πόρων εκ της λειτουργίας των Ν.Ι. Ναυτικών.

24. Να εκπονηθεί πρόγραμμα ηλεκτρονικής παρακολούθησης των εισροών από κάθε πηγή χωριστά ή τουλάχιστον σε ομαδοποιημένες περιπτώσεις κατά τρόπο που να είναι δυνατή η εξαγωγή συμπερασμάτων της αξίας της κάθε πηγής.

25. Να επιδιωχθεί επανενεργοποίηση της είσπραξης των πόρων από την περίπτωση της ήδη από τετραετίας ανασταλείσας πηγής.

26. Να καταβληθεί προσπάθεια σε κάθε περίπτωση να ανατραπεί η αρνητική στάση της πολιτικής ηγεσίας του ΥΕΝ αλλά και εκείνη του ΥΠ. ΕΘΝ. ΟΙΚ. έναντι του ΕΚΟΕΜΝ με την προβολή της αξίας των παρεχομένων Υπηρεσιών στους Κρατικούς Οργανισμούς αλλά και σε εκείνους της τοπικής αυτοδιοίκησης και των Ανωνύμων Εταιρειών, από το προσωπικό του Λιμενικού Σώματος.

27. Να συγκληθεί σύσκεψη αρμοδίων Υπηρεσιακών παραγόντων, σε όποιο επίπεδο κρίνει η Ηγεσία, με συμμετοχή και της Ένωσής μας προκειμένου να ανταλλαγούν απόψεις και συντονιστούν ενέργειες για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του προβλήματος.

Διαπιστώσεις για την Ελληνική Εμπορική Ναυτιλία

Υποναύρχου Λ.Σ. (ε.α.) ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ Βασιλείου

Την 17-9-2007 συνήλθαν σε κοινή συνεδρίαση τα διοικητικά συμβούλια της Ένωσης Ελλήνων Εφοπλιστών και της Ελληνικής Επιτροπής Ναυτιλιακής Συνεργασίας του Λονδίνου και ασχολήθηκαν με θέματα κοινού ενδιαφέροντος.

Από το σχετικό δελτίο τύπου και δημοσιευμάτων της Αγγλικής Εφημερίδας Lloyd's List προκύπτουν μεταξύ άλλων και οι ακόλουθες διαπιστώσεις:

Η ναυτιλία την οποία διαχειρίζονται οι Έλληνες εφοπλιστές, συνεχίζει να κρατά την πρώτη θέση στον κόσμο, ως χωρητικότητα και ως παροχή υψηλής στάθμης μεταφορικών υπηρεσιών, ενώ αξιοποιώντας την αυξημένη παραγωγικότητά της, εξακολουθεί με εντατικούς ρυθμούς, τον εκσυγχρονισμό του στόλου της και σε πλοία ξηρού φορτίου και σε δεξαμενόπλοια. Αυτή την περίοδο, υπολογίζεται ότι ο αριθμός των υπό ναυπήγηση πλοίων για ελληνικά συμφέροντα εγγίζει τα 700 (τον Φεβρουάριο ήταν 610) συνολικής περίπου χωρητικότητας 50 εκ. τόνους dw.

Οι Έλληνες την πρώτη δεκαετία της τρίτης χιλιετίας, διαθέτουν όχι μόνο τον μεγαλύτερο στόλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και έναν από τους πλέον σύγχρονους με πλοία νέας γενιάς προσαρμοσμένα απολύτως, στο διεθνές αίτημα περί "ποιοτικής ναυτιλίας".

Από εθνικής πλευράς η ελληνική ναυτιλία, εξακολουθεί να αντιμετωπίζει δύο καίριας σημασίας θέματα. Την ενίσχυση του εθνικού νηολογίου μετά από τη χρονιά αποδυνάμωσής του, λόγω της περιορισμένης ανταγωνιστικότητας του πλοίου υπό ελληνική σημαία και την προϊούσα σταθερή μείωση του ανθρώπινου δυναμικού της. Η εντεινόμενη έλλειψη στελεχών τόσο στα πλοία σήμερα, αλλά και στα επιτελεία των επιχειρήσεων αύριο, αποτελεί πρόβλημα που απαιτεί λύση χωρίς καθυστέρηση.

Για το θέμα του νηολογίου καταγράφεται ήδη, μία αισιόδοξη κινητικότητα με την εγγραφή νέων, ως επί το πλείστον, πλοίων και τη διαγραφή παλαιών, μία σχέση που αποδεικνύει ότι το νηολόγιο πέραν από την αριθμητική του ενίσχυση, ανανεώνεται και ηλικιακά με πλοία υψηλών προδιαγραφών, χάρις στα μέτρα που έλαβε η κυβέρνηση τον Ιανουάριο του 2007 και που συνιστούν ασφαλώς, την καλή αρχή για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της σημαίας, τουλάχιστον στα επίπεδα των ευρωπαϊκών ανταγωνιστών μας.

Για το δεύτερο θέμα όμως τα πράγματα παραμένουν σε ακινησία. Τόσον ο εκσυγχρονισμός της ναυτικής εκπαίδευσης, όσον και η διαδικασία προσέλκυσης νέων στο ναυτικό επάγγελμα δεν έχουν αποκτήσει την δυναμική που απαιτούν οι περιστάσεις.

Ο εφοπλισμός πιστεύει ότι η επάρκεια στελεχών, αριθμητική και ποιοτική, θα είναι αυτή που θα κρίνει στο εγγύς μέλλον τόσο την διακριτή θέση του στόλου μας διεθνώς, όσο και την περαιτέρω ενίσχυση του εθνικού νηολογίου. Για το λόγο αυτό εκφράζει και τις σοβαρές ανησυχίες του.

Η εισροή ναυτιλιακού συναλλάγματος, υπολογίζεται ότι το τρέχον έτος θα ανέλθει ενδεχομένως στα 15 δις ευρώ.

Το μέγεθος αυτής της σταθερής κάθε χρόνο εισροής, γίνεται περισσότερο κατανοητό, αν συγκριθεί με τα 4,24 δις που αποτελούν την αύξηση των εξαγωγών την τριετία 2004 - 2006, το έσοδο από τις αποκρατικοποιήσεις τη διετία 2005 - 2006 που ανήλθε σε 4,6 δις και τις ξένες άμεσες επενδύσεις που έφθασαν τα 4,3 δις ευρώ.

Αναφορικά με τις εξελίξεις στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαπιστώθηκε και πάλι η ενεργός παρουσία των εκπροσώπων του κράτους και της ναυτιλίας στην κοινή προσπάθεια να μην αποκλίνει η ναυτιλιακή πολιτική της Ένωσης από τον

στόχο μιας ισχυρής ευρωπαϊκής ναυτιλίας, παράγοντα αειφόρου ανάπτυξης για τα 25 κράτη - μέλη της.

Ως γνωστόν, οι Έλληνες εφοπλιστές με τη στήριξη και άλλων ευρωπαίων συναδέλφων τους, έχουν αντιδράσει μέσω θεσμικών διαδικασιών, στην ποινικοποίηση του ναυτικού επαγγέλματος και αναμένουν μετά από την επιτυχή πρώτη δικαστική φάση, ένα θετικό αποτέλεσμα.

Η ελληνική πλευρά στηρίζει με κάθε τρόπο τον IMO στον ρόλο του υπεύθυνου ρυθμιστή του παγκόσμιου θεσμικού πλαισίου της ναυτιλίας, στην υιοθέτηση διεθνών λύσεων στα πλαίσια του IMO, και την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, όπου έμπρακτα πρωτοστατεί στη συγκρότηση ναυτιλίας υψηλών τεχνικών προδιαγραφών.

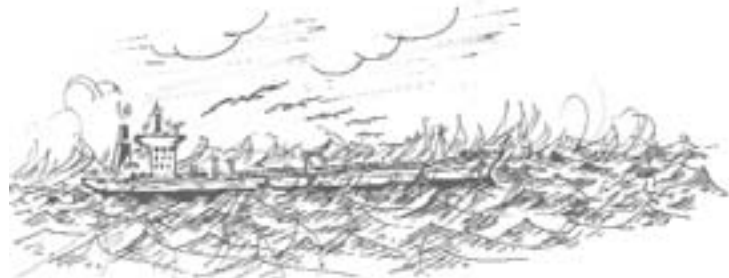
Αναφορικά με τη γενικότερη σημασία της Ελληνικής Εμπορικής Ναυτιλίας και το χαρακτηρισμό της σαν στρατηγικού εταίρου των Η.Π.Α. σε θέματα μεταφορικών αναγκών και ειδικότερα στην κάλυψη των ενεργειακών αποθεμάτων σημειώνονται τα εξής:

1. Ο ελληνόκτητος Εμπορικός στόλος μεταφέρει ετησίως περισσότερο από το 25% των εισαγωγών πετρελαίων των Η.Π.Α. και το 20% περίπου των εξαγωγών ξηρών φορτίων συμπεριλαμβανομένων των δημητριακών, του άνθρακα και των λιπασμάτων.

2. Σε πρόσφατες επισκέψεις εκπροσώπων των Ελλήνων Εφοπλιστών στην Ουάσιγκτον δόθηκε έμφαση στην ασφάλεια των διεθνών θαλάσσιων μεταφορών, στοιχείο πρωταρχικής σημασίας για την αποτελεσματική λειτουργία της ναυτιλίας. Τονίστηκε η σημασία της αγοράς των Η.Π.Α. για τα ελληνικά ναυτιλιακά συμφέροντα και υπογραμμίσθηκε η σπουδαιότητα της εξυπηρέτησης από τον ελληνόκτητο εμπορικό στόλο του εμπορίου τους με βάση τον υγιή ανταγωνισμό και τα οφέλη των Αμερικανών καταναλωτών.

Στο σημείο αυτό θέλουμε να θυμίσουμε την προσφορά της Ελληνικής Εμπορικής Ναυτιλίας σε περιόδους εκτάκτων αναγκών των Η.Π.Α. όπως στο δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο και τον πόλεμο του περσικού κόλπου το 1990. Κατά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο ο ελληνόκτητος στόλος είχε κατά 12% περισσότερες απώλειες από τις ναυτιλίες άλλων χωρών. Όπως είναι γνωστό η θυσία αυτή αναγνωρίσθηκε από την Ουάσιγκτον με την παραχώρηση των 100 πλοίων Liberties σε ελληνικά χέρια, ενώ 660 από το σύνολο των 950 Liberties πέρασαν σε ελληνικά χέρια σε κάποια φάση της ενεργού τους υπηρεσίας.

Ο ελληνικός στόλος και οι ναυτιλιακές μας ικανότητες έχουν μεγάλη σημασία για τις Η.Π.Α., την Ευρωπαϊκή Ένωση και όλους μας τους συμμάχους από οικονομικής, πολιτικής και στρατηγικής άποψης. Όπως χαρακτηριστικά έχει τονιστεί από τον Πρωθυπουργό "Η ναυτιλία μας αποτελεί μια δυναμική παράμετρο της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής".

ΣΥΝΤΟΜΟ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟ "ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ"

Πλοιάρχου Λ.Σ. (ε.α.) Αλέξανδρου ΝΙΚΟΛΑΚΑΡΟΥ

Ο Αθώνας, βουνό γεμάτο ιερότητα και θείο μεγαλείο, εντυπωσιάζει από όποια οπτική γωνία τον απολαμβάνει κάποιος, κάθε φορά που η διαύγεια του ορίζοντα με το γαλάζιο φόντο της, φτάνει μέχρι τον τόπο που βρίσκεται ο παρατηρητής. Ιδιαίτερα από τη Μύρινα της Λήμνου, παρουσιάζεται σαν ένα, όχι πολύ μακρινό μέγαρο με αρχοντική εμφάνιση και σπάνιο φυσικό κάλλος. Κατά τον πολυθρύλιτο στίχο, στο δράμα "ΛΗΜΝΙΑΙ", την ώρα που ο ήλιος γέρνει προς τη δύση του και κρύβεται, σε κάποια εποχή του έτους, πίσω από τη γυμνή και απότομη πυραμίδα του Αθώνα, που το ύψος της φτάνει στα δύο χιλιάδες μέτρα από την επιφάνεια της θάλασσας, η σκιά του ρίχνεται και καλύπτει τα νώτα της "λημνίας βοός". "Αθως σκιάζει νώτα λημνίας βοός" (λημνίας αγελάδας, όπως παρουσιάζει το νησί ο τραγικός της αρχαιότητας Σοφοκλής) και, "Αθως καλύπτει πλευρά λημνίας βοός" κατά τον Πλούταρχο. Κάτι παρόμοιο πίστευαν και για το νησί Σκιαθός. Σκια-Αθως, έστω και αν η απόσταση και η θέση του νησιού αυτού των Σποράδων διαφέρουν κατά πολύ από τη θέση και την απόσταση της Λήμνου από τον Αθώνα. Στα πρώτα χριστιανικά χρόνια, στον ευλογημένο αυτό τόπο, ακούστηκαν τα παρακάτω λόγια προς τη Θεοτόκο Παναγία, όταν αυτή, παραπλεύσασα με τον Ευαγγελιστή Ιωάννη τις ακτές του Αγίου Όρους, είχε ζητήσει από τον Υιόν της παραχώρηση, ως δώρο, την απαράμιλλη σε ομορφιά αυτή περιοχή: "Έστω ο τόπος ούτος κλήρος Σου και περιβόλιόν Σου, έτι δε και λιμνή Σωτήριος των βουλομένων σωθήναι". Από τότε το Όρος ή Άγιο Όρος ή Περιβόλι της Παναγίας υπήρξε για τους Έλληνες η κοιτίδα των εθνικών παραδόσεων και ο χώρος όπου φυλάσσονται ιερά Λείψανα πολλών Αγίων, τα Τίμια Δώρα Μάγων (Σμύρνα, Χρυσός, Λίβανος), η Τίμια Ζώνη της Παναγίας, Τεμάχιον Τίμιου Ξύλου, Ήλος (καρφί) από τον Τίμιο Σταυρό, μέρος από το Ακάνθιο Στεφάνι και το Σάβανο του Ιησού Χριστού, καθώς και πολλά ακόμη πολύτιμα πράγματα, που συνδέονται με την Σταύρωση του Χριστού μας, και αποτελούν σπουδαία κειμήλια της Χριστιανοσύνης. Στο Άγιο Όρος φυλάσσονται ακόμα ιστορικά κειμήλια, όπως ένα τμήμα από την βαρύτερη σκηνή του Ναπολέοντα, μεγάλης αξίας, δώρα Βυζαντινών Αυτοκρατόρων και Ηγεμόνων, Ελληνικής καταγωγής, Παραδονάβιων χωρών, καθώς και δώρα Τσάρων της Ρωσίας και υψηλά ιστάμενων Μωαμεθανών. Όλα τα παραπάνω, οι Αγιορείτες Πατέρες, τα φυλάσσουν και τα προφυλάσσουν με μεγάλη επιμέλεια και προσοχή και τα επιδεικνύουν στους επισκέπτες για να τα θαυμάσουν και να ια προσκυνήσουν, μόνο σε εξαιρετικές στιγμές. Έτσι σκιαγραφείται εν ολίγοις η μοναδική στον κόσμο και ισάγγελος αυτή πολιτεία, η οποία πρωτανεύει η απάρνηση των εγκόσμιων και ο περιορισμός των εγκαταβιούντων Μοναχών στις είκοσι Ιερές Μοναχές (από τις οποίες

τρεις, φιλοξενούν ανά μία, Ρώσους, Βούλγαρους και Σέρβουθς Μοναχούς) και τα άλλα μικρότερα Μοναστικά Καθιδρύματα στα ερημικά μέρη του Αγίου Όρους: Σκήτες, Κελλιά, Καλύβες, Καθίσματα και Ησυχαστήρια. Στους Ιερούς αυτούς χώρους οι Μοναχοί (Καλόγεροι) προσεύχονται για τη σωτηρία της ψυχής και της, κατά το δυνατόν, ένωσης με τον θεό και οι κοσμικοί (επισκέπτες) κατά τη φιλοξενία τους στο Άγιο Όρος νοιώθουν θρησκευτική κατάνυξη, θαυμασμό συγκινησιακή φρότιση και ψυχική αγαλλίαση. Τα Σουλτανικά φιρομάνια έγραφαν για το Άγιο Όρος ότι είναι η χώρα (χώρος) όπου ημέρα και νύχτα ευλογείται το όνομα του Θεού και ότι αποτελεί καταφύγιο των φτωχών και των αδυνάτων. Το Θεοσεβέστατο λοιπόν αυτό "Περιβόλι της Παναγίας" για περισσότερο από χίλια χρόνια ζει με τους κανόνες και τη θρησκευτικότητα του Βυζαντίου και θεωρείται ως η Κιβωτός της Ορθοδοξίας και του μοναχισμού και ως ο ζωντανός μάρτυρας της Βυζαντινής Ελληνορθόξης Παράδοσης. Είναι γνωστό ότι η επίσκεψη στο Άγιο Όρος, σύμφωνα με τον Καταστατικό Χάρτη της Αθωνικής Πολιτείας, επιτρέπεται μόνο στους άνδρες (Άββατον Αγίου Όρους). Ο γύρος όμως του Αθώνα μπορεί να πραγματοποιηθεί από γυναίκες, υπό τον περιορισμό τα πλοίαρια στα οποία επιβαίνουν οι γυναίκες να παραπλεύουν τις ακτές του Αθώνα σε απόσταση όχι μικρότερη των πεντακοσίων μέτρων. Ύστερα από σχετική συνεννόηση μέσω Πρακτορείου, είναι δυνατή συνάντηση Μοναχών Αγίου Όρους με επισκέπτριες γυναίκες κατά τον περίπλου των ακτών του Αθώνα, για να μεταφέρουν οι Αγιορείτες Πατέρες την Ευλογία και την Αγάπη της Μοναστικής Πολιτείας και για να προσκυνήσουν οι επισκέπτριες τις Αγίες και θαυματουργές Εικόνες του Αγίου Όρους. Το Άγιο Όρος αποτελεί σήμερα μία αυτόνομη, αυτοδιοικούμενη Πολιτεία του Ελληνικού Κράτους, με Πολιτικό Διοικητή, εκπρόσωπο του Κράτους, κυρίως για θέματα Δημοσίας Τάξεως και Ασφαλείας, ενώ για θέματα πνευματικά εποπτεύεται από το ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως. Το όνομα Αθως, λέξη προελληνική, κατά την Μυθολογία ανήκε σε Θρακιώτη γίγαντα, ο οποίος την εποχή των γιγαντομαχιών για την τελική επικράτηση μεταξύ Θεών του Ολύμπου και γιγάντων, ο Θρακιώτης γίγαντας Αθως έριξε ολόκληρο το βουνό Αθώνα κατά του Θεού της θάλασσας Ποσειδώνα, ο οποίος όμως επικράτησε και έθαψε τον Γίγαντα αυτόν κάτω από τη θάλασσα στο μέρος όπου βρίσκεται σήμερα το Όρος, που φέρει το όνομα του γίγαντα Αθώνα. Για όλους τους παραπάνω λόγους λοιπόν αξίζει τον κόπο να πραγματοποιούνται προσκυνηματικές εκδρομές στο Άγιο Όρος, με την σκέψη της Ιερότητας και σπουδαιότητας του χώρου αυτού, στον οποίο θα φιλοξενηθούν, για να ζήσουν, έστω και για λίγο στο Περιβόλι της Παναγίας, που αποτελεί μια κατοικία ψυχής και προσευχής.

ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΤΗΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Αρχιπλοιάρχου Λ.Σ. (εα) Γιώργου Σιέττου

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΓΕΝΙΚΑ

Τα ράσα δεν κάνουν τον παπά

Ο Πλούταρχος ("Αγησίλαος" δ' "Λακωνικά αποφθέγματα") αφηγείται πως ο Αγησίλαος ο Μεγάλος, όταν ήταν παιδί ακόμα και γίνονταν αγώνες γυμνών αθλητών, ο ρυθμιστής του χορού τον έβαλε σε άσχημη θέση κι εκείνος, αν και ήταν έτοιμος για βασιλιάς, πειθάρχησε και είπε:

- Πολύ καλά. Θα δείξω ότι δεν τιμούν οι θέσεις τους άντρες, αλλά οι άντρες τις θέσεις.

Ο άνθρωπος αγιάζει τον τόπο κι όχι ο τόπος τον άνθρωπο

Παροιμία απ' τη Φολέγανδρο. Υπήρχαν όμως και παραλλαγές της:

- Ή άνθρωπος αγιάζει τους τόπους (Λακοβίκια Μακεδονίας).

- Ο άνθρωπος εν ο τόπος και ο τόπος γέρημος (Κύπρος).

Πρόκειται για απόφθεγμα του Αγησίλαου.

- Ο Πλούταρχος στα "Λακωνικά αποφθέγματα" (Αγησίλαος, σ. 208d) λέει:

Όταν ήταν παιδί ακόμα (ο Αγησίλαος) και γίνονταν αγώνες γυμνών αθλητών, ο Ρυθμιστής του χορού τον έβαλε σε άσχημη θέση, κι εκείνος, αν και ήταν έτοιμος για βασιλιάς, πειθάρχησε και είπε: "Πολύ καλά θα δείξω ότι δεν τιμούν οι θέσεις τους άνδρες, αλλά οι άνδρες τις θέσεις".

- Την ίδια φράση επαναλαμβάνει ο Πλούταρχος στο "Συμπόσιο των Επτά Σοφών" (3.149a), όταν του δόθηκε μία ανάλογη ευκαιρία. Ας τον ακούσουμε - σε μετάφραση:

- Όταν όμως εμείς ήμασταν πια κοντά στην αίθουσα των αντρών, μας συνάντησε ο Αλεξίδημος ο Μιλήσιος. Ήταν γιος του Θρασύβουλου, του τύραννου της Μιλήτου, νόθος κι έβγαине από την αίθουσα ταραγμένος και θυμωμένος, μονολογώντας κάτι που εμείς βέβαια δεν καταλαβαίναμε. Μα μόλις είδε το Θαλή, συνήλθε λίγο, σταμάτησε και είπε: "τι προσβολή είναι αυτή που μας έκαμε ο Περίανδρος! Ενώ ήμουν έτοιμος να φύγω με το πλοίο, δεν με άφησε, αλλά με παρακάλεσε να μείνω για το δείπνο! Κι όταν ήρθα, μου έδωσε θέση ταπεινωτική κι έδωσε θέση τιμητικότερη όχι στον Θρασύβουλο, αλλά στους Αιολείς και στους νησιώτες και δεν ξέρω σε ποιους άλλους. Γιατί είναι προφανές πως ήθελε να εξευτελίσει στο πρόσωπό μου και να ταπεινώσει τον Θρασύβουλο, που μ' έστειλε, γιατί προφανώς τον περιφρονεί".

- "Κι έπειτα", είπε ο Θαλής, "εσύ φοβάσαι μήπως, καθώς συμβαίνει με τα άστρα, που λένε οι Αιγύπτιοι -τα οποία ανάλογα με τις θέσεις που παίρνουν, ψηλότερα ή χαμηλότερα, στους τόπους που γυρίζουν έχουν μεγαλύτερη ή μικρότερη δύναμη κι έτσι και εσύ φοβάσαι μήπως χάσεις εξαιτίας της θέσης την λάμψη σου και ταπεινωθείς; Και θα δειχθείς κατώτερος από τον Λάκωνα* εκείνον, που όταν ο άρχων του έδωσε σ' ένα χορό την τελευ-

ταία θέση"; "Καλά που το βρήκες" είπε: "για να τιμηθεί κι αυτή η θέση". (*Δαμωνίδας λεγόταν ο Λακεδαιμόνιος εκείνος. Ο Πλούταρχος στα "Λακωνικά αποφθέγματα" (Ζ 197) γράφει: Ο Δαμωνίδας σε δημόσιους αγώνες χορού είχε τοποθετηθεί τελευταίος από τον προϊστάμενο του χορού, και είπε: "μπράβο, ω χορηγέ, βρήκες τον τρόπο να κάμεις την περιφρονημένη αυτήν θέση τιμητική".

Τ' αρεσώμενο τ' ανθρώπου, το καλύτερο του κόσμου

Παροιμία Ηπειρού. Παραπλήσια και η παροιμία της Κεφαλονιάς. Η ίδια γνώμη εκφράζεται σ' ένα Δηλιακό επίγραμμα, του οποίου ο δεύτερος στίχος είχε ως εξής: "ήδιστον δε φυχ' ου τις ερά το τυχείν" (Αριστοτέλης, Ηθικά Νοκομάχεια 8.199a, 28) ή σε άλλη διατύπωση: "Πάντων δ' ήδιστον ου ερά το τυχείν" (Αριστοτέλης, Ηθικά Ευδήμεια, Α', α, 1).

- Ο Θέογγις, παραφράζοντας αυτήν την γνώμη, είπε: "πράγμα δε τερπνότατον, του τις ερά το τυχείν" (Ελεγείες, 256). Δηλαδή όποιος πετυχαίνει ό,τι επιθυμεί, έχει ευτυχία.

- Ο Σοφοκλής (απ. 326 Dind στον Στοβαίο, ΡΓ.15):

"ήδιστον δ' ότω

πάρεστι λήψις ων ερά καθ' ημέραν".

- Ο Θαλής, όπως λέει ο Διογένης ο Λαέρτιος (Α. 36): "τι ήδιστον; το επιτυγχάνειν". Όταν ρώτησαν τον Θαλή τι είναι το πιο γλυκό, το πιο ευχάριστο, απάντησε: οι επιτυχίες.

- Ο Θαλής, όπως υποστηρίζει ο Δημήτριος ο Φαληρέας (στον Στοβαίο, Γ.Ι.172): "Ηδιστον το επιθυμίας τυχείν".

Είναι πολύ ευχάριστο να πραγματοποιούμε τις επιθυμίες μας.

- Ο Μενέδημος (στον Στοβαίο, Γ.Υ.18), ο οποίος όταν κάποιος νεαρός είπε "μέγα έστι το τυχείν ως αν τις επιθυμή" είπε: "πολλώ μείζον εστι το μηδέ επιθυμείν ων μη δει". Δηλαδή:

Όταν κάποιος νεαρός είπε "μεγάλο πράγμα είναι να πετύχει κάποιος όσα επιθυμεί", ο Μενέδημος παρατήρησε: "πολύ μεγαλύτερο είναι να μην επιθυμήσει κάποιος όσα δεν πρέπει".

Άσπρο ν' το χιόνι στα βουνά και το πατούν οι βλάχοι· μαύρο το μαυροχάβιαρο, το τρώνε οι αρχόντοι

Παροιμία Μεσσηνίας. Παραλλαγές της είναι:

- Άσπρο είναι το χιόνι, το κατοουρούν τα σκυλιά, μαύρο είναι το γαρούφαλο, το πουλούν με το δράμι (Στερεά Ελλάδα).

- Άσπρο είναι το χιόνι.

- Άσπρο ν' το χιόνι στα βουνά, και το πατούν οι βλάχοι, μαύρο είν' το γαρούφαλο, πουλιέται με το δράμι (Μεσσηνία).

Ότι οι μελαχρινοί άνθρωποι είναι πιο όμορφοι από τους λευκούς.

Παραπλήσιες παροιμιώσεις με την ίδια σημασία είχαν

γράφει και μερικοί αρχαίοι συγγραφείς:

- Ο Θεόκριτος ("Ειδύλλια", Χ 26) λέει:

"Σύραν καλέοντί τυ πάντες,
ισχνάν, αλιόκαυστον, εγώ δε μόνος μελίχλωρον,
και το ίον μέλαν εστί, και ά γραπτά υάκινθος.
αλλ' έμπας εν τοις στεφάνοις το πράτα λέγοντα" Δηλα-
δή:

Συριάνα όλοι σε λένε,
ηλιοκαμένη και λιγνή, και μόνο εγώ μελένια.
Τα γιούλια είναι μαυριδερά και μελαψοί οι χαλέδες
μα στα στεφάνια πάντοτε την πρώτη θέση παίρνουν.

- Ο Λόγγος ("Δάφνις και Χλόη" Α. 16.4): "μέλας και γάρ
ο υάκινθος· αλλά κρείττων
και ο Διόνυσος σατύρων
<και> ο υάκινθος κρίνων".

Δηλαδή: Είμαι μελαμψός,
μα είναι και το ζουμπούλι·
μα κι ο Διόνυσος είναι ο πιο
όμορφος ανάμεσα στους
Σατύρους και το ζουμπούλι,
ανάμεσα στα κρίνα.

Γεννιέται ο άνθρωπος για να πεθάνη

Συνήθως παρηγορητικός
λόγος για τους πενθώντες.
Ανάλογες και οι αρχαίες
γνώμες:

- Δίφιλος (Στοβαίος, Δ.Ι-
Ι.14): "Θνητός πειφυκώς μη
εύλαβούς τεθνηκέναι" (α-
φού γεννήθηκες θνητός, το
θάνατο μη φοβάσαι)

- Ευριπίδης ("Αλκιστις",
782 Στοβ., Δ.ΛVI.13): "Βρο-
τοίς άπασε και θανείν οφεί-
λεται" (οι θνητοί όλοι γενικά
έχουν το χρέος του θανά-
του) και (απ. 733 Nauck,
Στοβαίος, Δ.ΛVI.29): "τοις
πάσιν ανθρώποισι και θα-
νείν μένει".

- Ο Λοχαγός ο Πολυαινί-
δου και πατέρας του Σείρωνα όταν κάποιος του ανήγγει-
λε ότι ο ένας από τους δύο γιούς του σκοτώθηκε, είπε:
"το ήξερα ότι έπρεπε να πεθάνει" (Γλούταρχου "Ηθικά").

- Μα και ο Ξενοφώντας, όταν πληροφορήθηκε τον θά-
νατο του γιου του (του Γρύλλου, κατά τη διάρκεια του
Λαμιακού πολέμου), την ώρα της θυσίας έβγαλε το στε-
φάνι και είπε: "το ήξερα ότι έχω γιο θνητό" κι αμέσως φό-
ρεσε το στεφάνι και συνέχισε την θυσία.

Όπου κι αν τον βαρής τον βουγιόν, στο πετσί του βα- ρείς

Παροιμία της Κρήτης. Τόσο ο άνθρωπος όσο και το
ζώο υποφέρουν από πόνο σ' οποιοδήποτε σημείο του
σώματός τους κι αν πληγωθούν.

Λέμε την φράση μεταφορικά. Οι ζημιές, οι λύπες και τα
βάσανα των οικείων έχουν αντίκτυπο στους γονείς.

Ο Ερωτόκριτος (Δ', στ. 514-5) έχει τους στίχους: "αν
και βαρής την χέρα σου στο 'να δακτύλι μόνον, γροικείς

εις όλο το κορμί το βάρος και τον πόνον".

Φαίνεται όμως πως η φράση είναι διασκευή από τα
γραφόμενα του Πλάτωνα ("Πολιτεία", Ε 462): εδώ ο Πλά-
των εξομοιώνει μεταφορικά βέβαια, την πολιτεία με τον
άνθρωπο και βάζει τον Σωκράτη να λέει: όταν έξαφνα το
δάκτυλο κάποιου από μας χτυπήσει κάπου, ολόκληρη η
κοινότητα που την αποτελούν τα μέλη του σώματος και
που βρίσκονται σε άμεση επικοινωνία με την ψυχή, κάτω
από τις διαταγές του κυριαρχικού της τμήματος, αισθά-
νεται το χτύπημα. Και το σύνολο πονεί από τον πόνο ε-
νός μέρους. Γι' αυτό λέμε πως πονεί το δάκτυλο του αν-
θρώπου. Το ίδιο λέμε και για όποιο άλλο μέρος του αν-
θρώπου σχετικά με την λύ-
πη ή την χαρά.

Κανταύθα έν τοις βασά- νοις, κακεί εν τη κρίσει

Παραλλαγή της είναι η
φράση:

- Και σ' αυτόν τον κόσμο
λύπη, και στον άλλον βάσα-
να, όπως λένε στην Λάστα
Γορτυνίας.

Λέμε την φράση για τους
πολυβασανισμένους, οι
οποίοι δεν τρέφουν καμία
ελπίδα ότι κάποτε θα τε-
λειώσουν τα βάσανά τους.

Ανάλογη περίπου είναι η
γνώμη του Δημόκριτου: "έ-
νιοι θνητής φύσεως διάλυ-
σιν ουκ ειδοότες άνθρωποι,
συνειδήσει δε της εν τω βί-
ω κατοπραγμοσύνης, τον
της βιοτής χρόνον εν ταρα-
χαίς και φόβοις ταλαιπω-
ρούσι, ψεύδεα περι του με-
τά την τελευταίη μυθοπλα-
στέοντες χρόνον" (Στοβαί-
ος, Δ.ΧΧΙV.62).

Όλοι οι άνθρωποι γενικά
με συνείδηση των αδικιών
που έκαναν στην ζωή τους

ταλαιπωρούνται όσο ζουν με ταραχές και με φόβους,
πλάθοντας ψέματα για όσα φοβούνται μετά τον θάνατο
τους.

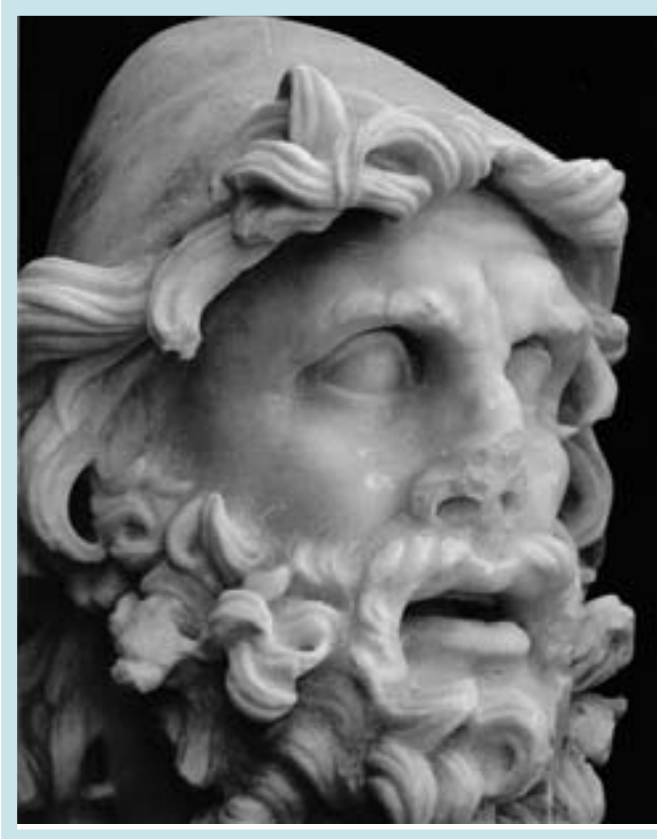
Από την βουβαλιά βαστά και το πέδουλο

Έτσι λένε στην Μήλο. Το ρήμα βαστώ είναι συνώνυμο
με τα κρατώ κι εδώ έχει την σημασία του κατάγομαι. Από
πού κρατάει η σκούφια σου, λέμε σε άλλη έκφραση. Η
βουβαλιά είναι το δέρμα του βούβαλου. Το πέδουλο εί-
ναι η πέδη, η ποδοστράβη, άπ' όπου και το ρήμα πεδου-
κλώνω, δηλαδή δένω τα πόδια του ζώου και μεταφορικά
εμποδίζω.

Η παροιμία λοιπόν μας λέει πως από το βουβαλόδερμα
φτιάχνουν τα λουριά με τα οποία πεδικλώνουν τα ζώα,
δηλαδή είναι συνώνυμη με την φράση "έξ οικείων τα βέ-
λη".

Παραπλήσια είναι η αρχαία παροιμία:

"Εξ ημών τέμνηται ο ιμάς· επί των εξ οικείων κακών (εύ)

πασχόντων φασί γαρ, βουν ιδόντα μάστιγα, τούτο ειπέι ποστόλ. 651 β). Και "εκ του βοός η μάστιξ· επί των καθ' έα πραγματευομένην" (Κώδ. Κοϊσλιν. 178, σ. 136g Gaisf. Pron. 149) "εκ του βοός τους ιμάντας (λαμβάνουσα)" (Πλούτ. "Ότι ηδέως ζην έστι κατ' Επίκουρον", 76.1090f/Πολίτης, Γ. 66).

Οι εκδότες της Γοττιγκείου συλλογής συσχετίζουν με την παροιμία τούτη και την γνώμη του Θεόγνιδος ("Ελεγείες 539):

"Όυτος ανήρ, φίλε Κύρνε, πέδας χαλκεύεται αυτώ, ει μη εμπήν γνώμην εξαπατώσι θεοί". Δηλαδή:
Παρόμοιοι άνδρες, φίλε μου, αν οι θεοί δεν με γελάνε, μονάχοι τα δεσμά τα ίδια τους σφυροκοπάνε.

Το μάτι του αφεντικού κοπριά για το χωράφι

Απόδοση στην νεοελληνική της σκέψης του Πλούταρχου ("Περί παιδων αγωγής", 13):

Τίποτα δεν παχαίνει πιο πολύ το άλογο από το μάτι του βασιλιά.

Η έννοια της φράσης, που συνηθίζεται στην Γορτυνία είναι, πως το χωράφι αν ο νοικοκύρης το επιμεληθεί αποδίδει περισσότερο αφού και μόνον η ματιά του φέρνει τα ίδια αποτελέσματα με το λίπασμα, με την κοπριά.

Α' ΑΝΙΔΙΟΤΕΛΕΙΑ

Κάνε το καλό και ρίχτο στον γιαλό
Ο Θεόγνις ο Μεγαρέας έχει τους στίχους (573-574):
"Ευ έρδων ευ πάσχε· τι κ' άγγελον άλλος ιάλλοις της ευεργεσίης ρηδήη αγγελίη". Δηλαδή:
Εκείνος που ευεργετεί ευεργετείται·
τα λόγια περιττά, η πράξη σίγουρα ικανοποιείται.

Β' ΑΞΙΟΣΥΝΗ - ΑΝΑΞΙΟΤΗΤΑ

Βάρος περιπτόν της γης

Η παροιμία είναι παράφραση του ομηρικού "ετήσιον ουκ αχ αρούρης" (άχρηστος, βάρος της γης· Όμηρος, Ίλιάς, Σ. 104 Οδύσσεια, ν 379). Έτσι αποκάλεσε τον εαυτό του ο Αχιλλέας. Την ίδια φράση χρησιμοποιεί και ο Σοφοκλής (Στοβαίος, Δ.ΧΧΙΥ.1): "βάρος περισσόν γης" (στη γη βάρος περιπτό).

Και το Λεξικό της Σούδας στην λέξη "γης βάρος· επί των μηδέν συντελώντων".

Μα και ο Λουκιανός ("Απολογία", 14) αναφέρει την φράση.

Γιάτρεψε συ τα πάθη σου κι ύστερα τα δικά μου

Έτσι λένε στην Φολέγανδρο αυτούς που δίνουν συμβουλές στους άλλους, την στιγμή που αυτοί οι ίδιοι τις έχουν περισσότερο ανάγκη.

• Παραπλήσια είναι και η αρχαία γνώμη: "Μισώ σοφιστήν όστις ουχ αυτώ σοφός".

• Σχετικός είναι και ο αισώπειος μύθος "Βάτραχος γιατρός και αλεπού".

Ένας βάτραχος, που ήταν μέσα σε μια λίμνη, διακήρυξε σε όλα τα ζώα: "εγώ είμαι γιατρός, που ξέρω από φάρμακα". Μια αλεπού, ακούγοντάς τον λέει: "πώς εσύ, που θα σώσεις τους άλλους, δεν μπορείς να γιατρέψεις την

κουταμάρα σου;".

Ο μύθος σημαίνει πως εκείνος που είναι αμόρφωτος, μπορεί να δασκαλεύει τους άλλους.

• Ο Πλούταρχος ("Αλέξανδρος", 53) αναφέρει πως ο Καλλισθένης δεν ήταν συμπαθής στους άλλους σοφιστές και τους κόλακες. Γιατί τον Καλλισθένη και οι νέοι τον αποζητούν για την διδασκαλία του, αλλά δεν άρεσε λιγότερο και στους πιο μεγάλους λόγω της ζωής του, που ήταν μετρημένη, αξιοσέβαστη και λιτή. Κι όταν τον προσκαλούσαν στα δείπνα αρνιόταν. Αλλά κι όταν πήγαινε, ήταν βαρύθυμος κι αμίλητος και έδινε την εντύπωση πως ούτε παίνευε ούτε συμπαθούσε όσα γίνονταν. Γι' αυτό μάλιστα ο Αλέξανδρος του είπε: "μισώ τον φιλόσοφο που ούτε για τον εαυτό του δεν είναι σοφός" (μισώ σοφιστήν, όστις ουχ' αυτώ σοφός).

• Την ίδια φράση αναφέρει κι ο Λουκιανός ("Απολογία", 5.712):

"Κι ύστερα για ποιον λόγο να γυρίζουμε άλλη κατηγορία εναντίον σου, αφού υπάρχει μία περίφημη τραγωδία, που λέει: "μισώ σοφιστήν, όστις ουχ' αυτώ σοφός".

Χίλια καλά, κι άντρα γέροντα

Παροιμία Κεφαλληνίας, που σημαίνει πως δεν είναι αξιοζήλευτη η θέση μιας νέας γυναίκας που παντρεύτηκε πλούσιο γέροντα.

Ο Αριστοφάνης λέει: "αισχρόν νέα γυναίκι πρεσβύτης ανήρ" (στον Κλήμη Αλεξ., Στρωματείς, ΣΤ, σ. 745 FGG II 118 0.18 και Πολίτης, Γ. 619).

Δεν θωρεί η στραβή αελέ την αλετρέ της μόνο θωρεί τ'ς αλλωνής

Παροιμία τής Κρήτης. Προτού κατηγορήσουμε τα σφάλματα των άλλων, πρέπει να δούμε μήπως κι εμείς οι ίδιοι κάνουμε μεγαλύτερα σφάλματα, οπότε θα το πάθουμε σαν την στραβή αγελάδα που, εκεί που καμάτευε, κατηγορούσε τις άλλες αγελάδες ότι οι αυλακές τους δεν ήταν ευθείες, την στιγμή που οι δικές της ήταν θεόστραβες.

Υπάρχουν παραπλήσιες αρχαίες γνώμες:

• "Ουδέις εφ' αυτού τα κακά συνορά, Πάμφιλε, σαφώς, ετέρου δ' ασχημονούντος όψεται" (Μένανδρος, απ. 85 com στον Στοβαίο, Γ.ΧΧΥΙΙ.3).

Κανείς πάνω του τα κακά δεν βλέπει, Πάμφιλε, καθαρά, αν όμως άλλος κάνει άσχημες ενέργειες, θα τις δει.

• "Απαντές εσμεν εις το νουθετείν σοφοί, αυτοί δ' αμαρτάνοντες ου γιννώσκομεν". (Ευριπίδης, απ. 1042 Nauck στον Στοβαίο, Γ.ΚΓ.5).

Όλοι είμαστε σοφοί να δίνουμε συμβουλές, όταν όμως οι ίδιοι σφάλουμε, δεν το καταλαβαίνουμε.

• "Αγαθοί δε το κακόν εσμεν εφ' ετέρων ιδείν, αυτοί δε όταν ποιώμεν ου γιννώσκομεν".

(Σωσικράτ. στον Στοβαίο, ΠΧΧΙΙΙ.2).

Είμαστε καλοί να βλέπουμε το κακά στις περιπτώσεις των άλλων.

Οι ίδιοι όταν τα κάνουμε, δεν τα καταλαβαίνουμε.

• "Τι τ' αλλότριον άνθρωπε βασκανώτατε κακόν οξυδορκείς, το δ' ίδιον παραβλέπεις"; (Πλούταρχος, Περί Ευθυμ., 8.469b περί πολυτρ., 1.515d).

Δηλαδή:

Γιατί κοιτάς τα ξένα βάσανα, κακοθηέστατε άνθρωπε, μάτι κοφτερό, αλλά παραβλέπεις τα δικά σου;

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΠΟΣΤΡΑΤΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ Λ.Σ. ΣΕ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΝΩΣΗΣ ΑΠΟΣΤΡΑΤΩΝ ΑΞΙΩΜ/ΚΩΝ Λ.Σ. έχοντας υπ' όψη του τα άρθρα 10 έως 15 του Καταστατικού της ΕΑΑΛΣ και την Σωματειακή Νομοθεσία, με την απόφασή του (Αριθ. Πρακτικού 29) της 10ης Σεπτεμβρίου 2007, καλεί τα μέλη της ΕΝΩΣΗΣ στην 20ή ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση που θα πραγματοποιηθεί την 20ή Ιανουαρίου 2008, ημέρα Κυριακή και ώρα 10.00 στην Αίθουσα Ψυχαγωγίας της ΣΧΟΛΗΣ ΛΙΜΕΝΟΦΥΛΑΚΩΝ (Οικονόμου και Ξανθοπουλίδου Χατζηκυριάκειο - Πειραιά).

Με δεδομένη την έλλειψη απαρτίας, η Γενική Συνέλευση, σύμφωνα με το άρθρο 11 του Καταστατικού της ΕΑΑΛΣ, θα επαναληφθεί την επόμενη Κυριακή 27 Ιανουαρίου 2008, την ίδια ώρα 10.00 και στην ίδια αίθουσα Ψυχαγωγίας της ΣΧΟΛΗΣ ΛΙΜΕΝΟΦΥΛΑΚΩΝ.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ

1. Παρουσίαση απολογισμού (πεπραγμένων) του Διοικητικού Συμβουλίου για τη χρονική περίοδο Ιανουαρίου - Δεκεμβρίου 2007, από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. της ΕΑΑΛΣ, Υποναύαρχο Λ.Σ. ε.α. Παπαγεωργίου Τριαντ.

2. Παρουσίαση της Έκθεσης της Ελεγκτικής Επιτροπής για την οικονομική διαχείριση της ΕΑΑΛΣ κατά την ίδια χρονική περίοδο (Ιαν/ριος - Δεκ/βριος 2007) και για την απαλλαγή του Δ.Σ. από κάθε ευθύνη για την οικονομική διαχείριση του χρηματικού της ΕΑΑΛΣ.

3. Έγκριση του Ισολογισμού και Απολογισμού του παρελθόντος οικονομικού έτους 2007, καθώς και του προϋπολογισμού εσόδων - εξόδων του νέου οικονομικού έτους 2008.

4. Εισηγήσεις, προτάσεις και απόψεις των μελών της ΕΑΑΛΣ για την πληρέστερη προσέγγιση των στόχων και των σκοπών της ΕΝΩΣΗΣ, όπως αυτοί προβλέπονται από το Καταστατικό της, καθώς και τα βασικά θέματα που απασχολούν την ΕΝΩΣΗ και γενικά τους αποστράτους.

Παρακαλούνται οι συνάδελφοι - Μέλη της ΕΑΑΛΣ, να παραστούν την Κυριακή 27 Ιανουαρίου 2008 και να τιμήσουν με την παρουσία τους την ετήσια Γενική Συνέλευση της ΕΝΩΣΗΣ.

Ενημερώνουμε τους συναδέλφους - Μέλη της ΕΑΑΛΣ, ότι η καθιερωμένη κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας της ΕΝΩΣΗΣ μας, θα πραγματοποιηθεί σε άλλη ξεχωριστή εκδήλωση, την 13η Ιανουαρίου 2008, ημέρα Κυριακή και ώρα 11.00 στα γραφεία της ΕΑΑΛΣ (Ιλας Μεραρχίας 11, 3ος όροφος - Πειραιά)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Υπον/ρχος Λ.Σ. ε.α. Παπαγεωργίου Τρ.

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Αντ/ρχος Λ.Σ. ε.α. Γ. Σφουγγαριστός

ΣΤΑΥΡΟΛΕΙΞΟ ΝΙΚΟΥ ΒΑΡΦΗ Αρ. 4

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										■
2		■					■			
3						■				
4			■		■				■	
5							■			
6			■			■				
7							■			
8			■					■		
9	■					■			■	
10				■						■

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Στόμια κυτών (ναυτ.)
2. Πρόθεση - Ευρωπαϊκή πρωτεύουσα (χωρίς το τελευταίο φωνήεν)
3. Είναι βροχή... και θα περάσει - Χωρίς (καθ.)
4. Βυζαντινή νότα - Άρθρο (γεν.)
5. ... Νιούτον Τζον: πρωταγωνιστούσε στο "Γκρηζ" - Περισσότερο (δημ. αντ.)
6. Δίφθογγος (αντ.) - Παρακινεί - Συνήθως συνοδεύει την... μούντζα
7. Κρητική... σαλάτα - Μεγάλο μουσικό ρεύμα (αντ.)
8. Όμοια φωνήεντα - Ανεπιθύμητη έκβαση αγώνα - Αναφορική αντωνυμία (αντ. αντ.)
9. Περιζήτητη στην έρημο - Νότα
10. Αισθητήριο όργανο (καθ.) - Αγία του... Παπάγου...

ΚΑΘΕΤΑ

1. Το πρόστεγο του πλοίου (ναυτ.)
2. Έτσι χαρακτηρίζεται συχνά ένα πλουσιόσπιτο (γεν.)
3. Πρόθεση - Το ίδιο με το 6β οριζ.
4. Στρατηγός που διετέλεσε Α/ΓΕΕΘΑ
5. Παραπέμπει (βιβλ.) - Σύνθημα της Γαλλικής Επανάστασης (καθ.)
6. Ομόηχα φωνήεντα - Άρθρο (πληθ.) - Ένας αριθμός με γράμματα
7. Ιπτάμενα αρχικά (αντ.) - Προσκαλεί (αντ.)
8. Λέγονται κοινώς κάνουλες (αντ.) - Το ίδιο με το 4α οριζ. (αντ.)
9. Παλιά αρχικά στρατιωτικής αστυνομίας (αντ.) - Σημείο της αριθμητικής
10. Ναύαρχος που διετέλεσε και αυτός Α/ΓΕΕΘΑ.

Υποναύαρχου Λ.Σ. (ε.α.) Κώστα Μιχ. Σταμάτη

Η συνεισφορά του Εμπορικού μας Ναυτικού στον Πόλεμο του '40 και ευρύτερα στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, εκδηλώθηκε σε δυο φάσεις: Η πρώτη περιλαμβάνει τη δράση στον ελλαδικό χώρο εναντίον των Ιταλών και των Γερμανών και η δεύτερη φάση αναφέρεται στον αγώνα των Ελλήνων Ναυτικών, έξω από τα Ελληνικά χωρικά νερά, σε μακρινές θάλασσες και σε αφιλόξενους ωκεανούς της γης.

Στην πρώτη φάση η συνεισφορά καλύπτει τρία διαδοχικά στάδια: πριν τον πόλεμο, κατά το έπος του '40 και τη γερμανική κατοχή, τα οποία αντιστοιχούν στην προετοιμασία, στην άμυνα και στην αντίσταση. Με την έκρηξη του Ελληνοϊταλικού πολέμου επιτάχτηκαν 212 πλοία διαφόρων κατηγοριών, για να ικανοποιήσουν τις επόμενες πολεμικές ανάγκες:

- Για τον ανεφοδιασμό του Στρατού 142 φ/γά και π/κ.
- Για τον ανεφοδιασμό της Αεροπορίας 6 πλοία.
- Για τον από τη θάλασσα έλεγχο εισόδων φραγαμάτων 4 φορτηγά.
- Για τις ναυτικές αμυντικές περιοχές της χώρας 23 πλοία διαφόρων κατηγοριών.
- Για τη ναρκαλιεία 21 ρ/κ, ν/γ και άλλες κατηγορίες.
- Για τη μεταφορά τραυματιών 4 επιβατηγά, και
- Σε αραίωση πλοία με υγρά καύσιμα 12 φορτηγά (στέπια).

Πριν και κατά τον πόλεμο ένας μεγάλος αριθμός πετρελαιοκινήτων σκαφών, εξοπλίστηκε ελαφρά και πραγματοποιήσε ανιχνεύσεις και περιπολίες στην Αδριατική, ενώ μεγαλύτερα σκάφη οπλίστηκαν με πυροβόλα και αντιαεροπορικά πολυβόλα και μετατράπηκαν σε πολεμικά. Οι ελληνικές νηοπομπές προς το Αλβανικό Μέτωπο, οργανώθηκαν σε ελάχιστο χρόνο, έστησαν πραγματική "σιδηροδρομική γέφυρα" μεταξύ Ελλάδας και Αλβανίας και προώθησαν έγκαιρα τον Ελληνικό Στρατό στο μέτωπο.

Από την πρώτη κιόλας ημέρα της κατοχής οι Γερμανοί κατάσχεσαν, πριν από όλα, τα κάθε τύπου ελληνικά σκάφη, που βρέθηκαν στον εθνικό χώρο και τα ενέταξαν στην πολεμική τους μηχανή, μαζί με όλα τα χρήσιμα συγκοινωνιακά μέσα, αδιαφορώντας για τις ανάγκες επιβίωσης του Ελληνικού Λαού. Οι Έλληνες κράτησαν ό,τι περιφρόνησαν οι κατακτητές: άθλιες ψαρόβαρκες και βορμβαρδισμένα καΐκια, με τα οποία εντούτοις μπόρεσαν να διακινήσουν τον επιούσιο και να επιζήσουν κατά τις δύσκολες ημέρες της κατοχής. Τα πληρώματα αυτών των κατασχεμένων πλοίων, ενώ ήταν στην υπηρεσία του εχθρού, κατάφεραν και συνεργάστηκαν, με τα πληρώματα των Ελληνικών σκαφών, που είχαν διαφύγει στη Μέση Ανατολή, εναντίον των Γερμανών, δραστηριότητα, που συχνά πλήρωσαν με το αίμα τους.

Τα πλοία αυτά, κυριολεκτικά κάτω από τη μύτη των Γερμανών, μετέφεραν στρατιωτικούς Έλληνες και ξένους, το ταχυδρομείο και μηνύματα στο Στρατηγείο Μέσης Ανατολής, συμμετείχαν σε πράξεις δολιοφθοράς κατά του εχθρού, συνέλλεξαν πληροφορίες του ενδιαφέροντος των συμμάχων, υπήρξαν συνεχώς ο συνδετικός κρίκος μεταξύ συμμαχικών πολεμικών πλοίων, υποβρυχίων και της ξηράς, χρησιμοποιήθηκαν ως πυρπολικά κατά των αντιπάλων, διαμετακόμισαν φυγάδες και διαδραμάτισαν έναν μεγίστης διασυμμαχικής σημασίας ρόλο, που κάλυψε με ε-

πιτυχία όλο το πολύμορφο φάσμα των αναγκών σε εφόδια και υλικά, τις οποίες φυσικά αδυνατούσαν να εκτελέσουν τα εμπλεκόμενα όπλα με οποιονδήποτε άλλον τρόπο. Ένα από αυτά τα σκάφη, παρέλαβε και μετέφερε, από τον ήρεμο όρμο της Αγίας Γαλήνης, στο αγγλικό πολεμικό το βασιλιά Γεώργιο και την ακολουθία του, για να συνεχίσει τον υπέρ της Ελευθερίας αγώνα των Ελλήνων στη Μέση Ανατολή.

Παγκόσμια ο πόλεμος ξεκίνησε στις 5 Σεπτεμβρίου 1939 με τη βύθιση του επιβατηγού ατμόπλοιου "Αθίνα" και δύο μέρες αργότερα με τη βύθιση του "Ρόγιαλ Σπέκτ". Και τα δύο τορπιλίστηκαν από γερμανικά υποβρύχια. Οι Κρητικοί στην άμυνά τους σήκωσαν 16.000 τουφέκια και 400 ελληνικά πετρελαιοκίνητα όργωσαν το Αιγαίο. Όλα αυτά υπήρξαν κορυφαίες στιγμές του μεγαλείου του μαχόμενου Έλληνα Ναυτικού κατά της ξενόφερτης βίας και έπληξαν καίρια τον κατακτητή. Όμως η τόλμη του "Βιργίνια" και του "Λέσβος" να διασπάρουν τον κλοιό και να εφοδιάσουν την ασφυκτικά πολιορκημένη φρουρά του Τομπρούκ, ο ανεφοδιασμός της συμμαχικής στρατιάς, που κατεδίωκε ο Ρόμελ, από το πλοίο "Ν. Κουλουκουντής", με 2.000 τόνους υγρών καυσίμων μέσα στο λιμάνι της Τρίπολης και η συμμετοχή εκατοντάδων Ελληνικών Εμπορικών Πλοίων στις υπερπόντιες νηοπομπές ανεφοδιασμού των ανά την υφήλιο συμμαχικών μετώπων του πολέμου, αγγίζει τα όρια της αληθινής περιφρόνησης προς το θάνατο, και αποκαλύπτει την ανυπολόγιστη συμβολή του Έλληνα Ναυτικού στην έκβαση αυτού του πολέμου.

Το μέγεθος της θυσίας γίνεται αντιληπτό σε όλη του τη μεγαλοπρέπεια, όταν γνωρίσουμε την κατάσταση του Εμπορικού μας Ναυτικού και του εχθρού, έτσι καθώς αντιπαρατάχτηκαν, στα απέραντα πεδία της "Μάχης του Ατλαντικού" και στις εποποιίες του Ειρηνικού.

Το Ελληνικό Εμπορικό Ναυτικό διέθετε υπερήλικα, κακής ασφαλιστικής θέσης πλοία, με ταχύτητες ως 8 κόμβους και χωρητικότητας 2.500 - 10.000 τόνων. Οι νηοπομπές στην αρχή πορεύονταν ασυνόδευτες από πολεμικά ή σχεδόν ασυνόδευτες. Τα πληρώματα ήταν εντελώς άοπλα και τα εμπορικά πλοία δεν είχαν κανενός είδους αμυντικό οπλισμό. Η ροή των νηοπομπών ήταν συνεχής, χωρίς ανάσα, χωρίς κανένα περιθώριο χρόνου για επισκευές και συντήρηση, τα σκάφη ακολουθούσαν σταθερά τη νηοπομπή, οι ωκεάνιες καιρικές συνθήκες εξαιρετικά δυσμενείς, τα πλοία πάθαιναν συχνά βλάβες και έμεναν πίσω, εκτεθειμένα στη δολοφονική βουλιμία του αντιπάλου και δεν επιτρεπόταν να σταματήσουν και να διασώσουν τραυματίες, νεκρούς ή ασθενείς, που έπεφταν στη θάλασσα, ενώ συγχρόνως ο εχθρός παραμόνευε ύπουλα, έτοιμος να ριχτεί στη λεία του από τα χάρη του ουρανού, από την επιφάνεια και από τα βάθη των θαλασσών.

Ο Άξονας είχε στη διάθεσή του ένα υπερσύγχρονο και ευέλικτο οπλοστάσιο, με το οποίο ήταν σε θέση να αιφνιδιάσει και τον πιο ψύχραιμο αντίπαλο, με τα καθέτου εφορμήσεως αεροπλάνα του, τα Β20 υποβρύχια, τα θωρηκτά τσέπης, τα καταδρομικά σκάφη επιφανείας, τα καμουφλαρισμένα του φορτηγά και τις νάρκες, ποντισμένες σε κάθε θαλάσσιο πέρασμα.

Από το 1942, μετά τις βαριές απώλειες σε πλοία και υλικά, οι σύμμαχοι άρχισαν ασφαλείς πλέον συνοδείες στις νηοπομπές. Μετά την καταστροφή του Πέρλ Χάρμπορ, με την είσοδο των Ηνωμένων Πολιτειών στον πόλεμο, εντάχτηκαν προς αντιμετώπιση των 820 γερμανικών υποβρυχίων, (από τα οποία με τη λήξη του πολέμου απόμειναν 102 και από τους 39.000 άνδρες τους διασώθηκαν μόλις 7.000), τα 2.710 μαζικής ναυπήγησης φορτηγά *Liberties* χωρητικότητας 7.200 τόνων το καθένα, τα οποία μετέφεραν συνολικά 100 εκατ. τόνους υλικού και εφοδίων στη διάρκεια του πολέμου.

Αλλά ο μεγαλύτερος εκθρόνος των εμπορικών πλοίων των νηοπομπών ήταν η υποχρεωτική πορεία τους σε όλους τους παραλλήλους της γης, προκειμένου να φτάσουν τα εφόδια και το υλικό του πολέμου στα μέτωπα των συμμάχων. Αυτές οι υπερωκεάνιες μεταφορές εκτελούνταν, χωρίς καμιά διακοπή, μεταξύ Αμερικής - Αγγλίας - Ρωσίας - Αφρικής - Ασίας - Αυστραλίας - Νοτίου Ατλαντικού -Ειρηνικού - Αρκτικού Ωκεανού και Βορείου Ινδικού. Ο Ατλαντικός υπήρξε το επίκεντρο των πιο αιματηρών συγκρούσεων του κατά θάλασσαν πολέμου. Η Μεσόγειος, θάλασσα απόλυτης γερμανικής κυριαρχίας, έγινε θέατρο αιματηρών συγκρούσεων, ενώ στις θάλασσες, που ήλεγχαν οι Ιάπωνες, οι θηριωδίες ξεπέρασαν κάθε ανθρώπινη φαντασία.

Με την είσοδο της Ελλάδας στον πόλεμο η Ελληνική κυβέρνηση χρονοαύλωσε, στο σύνολό του, τον Εμπορικό της Στόλο στους Άγγλους, για την εξυπηρέτηση των πολεμικών μεταφορών των συμμάχων, με τη λεγόμενη "αγγλοελληνική συμφωνία", όχι μόνο με κακούς όρους, αλλά και το ελάχιστο αναμενόμενο από τη ναύλωση κέρδος, εξαφανίστηκε με τη μακρόχρονη καθυστέρηση εξόφλησής του.

Πριν περάσουμε στην "Καταγραφή Νηών τε και Ανδρών", επιλέξαμε 4 αντιπροσωπευτικές φάσεις από τα θαλάσσια μέτωπα, στα οποία η καυτή ανάσα του πολέμου ενεδρεύει, σε κάθε κύμα, σε κάθε μίλι, με τη μορφή του άμεσου κινδύνου και του θανάτου.

ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΤΟΥ ΕΙΡΗΝΙΚΟΥ

... Ήθελα να βεβαιωθώ καλά πριν γράψω το συνταρακτικό νέο. Ναι, αυτό ήταν. Καναδάς, Λονδίνο, Αμερική τα ίδια νέα έδωσαν: Τελεσίγραφο στον Μεταξά και εισβολή! Σειρήνες, επιστράτευση, πόλεμος! Στις 4 το απόγευμα κυκλοφόρησε έκτακτο Δελτίο Ειδήσεων... Και μαζεύτηκαν αξιωματικοί και πλήρωμα γύρω στον καπετάνιο, που το διάβασε. Ύπνησαν και σηκώθηκαν οι βάρδιες και ανέβηκε επάνω η βάρδια της μηχανής! Πήρε το δελτίο και το ξαναδιάβασε δυνατά ο υποπλοίαρχος. Βρισκόμαστε σε πόλεμο με τους Ιταλούς. Δε δείλιασε, δε λιποψύχησε κανείς... Και το βράδυ της άλλης μέρας ο σταθμός του Βανκούβερ έκανε γενική κλήση, όλων των Ελληνικών πλοίων στον Ειρηνικό:

Προς τους άνδρες των Ελληνικών ποντοπόρων πλοίων: Από της πρωίας σήμερα πολύ ισχυρά ιταλικά δυνάμεις προσβάλλουν τα ημέτερα τμήματα προκαλύψεως επί της Ελληνοαλβανικής μεθορίου. Ευρισκόμεθα εις ολοκληρω-τικήν στρατιωτικήν κινήσιν. Σας ανατίθεται ο άγων των θαλασσίων πολεμικών μεταφορών. Είθε μαχηταί πρόσω του ζωτικού αυτού μετώπου. Το μαχόμενον Έθνος σας καλεί να παραμείνετε εις τας θέσεις σας, μέχρι τελικής νίκης. Ιωάννης Μεταξάς... Ο δικτάτορας από της πρώτης στιγμής μας κατάταξε στους μαχητός πρόσω, μαχητάς μετώπου. Μας αναγνώρισε για το τέταρτο μαχόμενο όπλο: Στρατός Ξηράς, Πολεμικό Ναυτικό, Αεροπορία, Εμπορικό Ναυτικό. Τίποτα δεν μπορεί να γίνει, αν λείπει το όπλο του εφοδια-

σμού. Και μείναμε στις θέσεις μας, ναι, μέχρι τελικής νίκης...

ΝΗΟΠΟΜΠΗ ΣΤΑ ΑΛΒΑΝΙΚΑ ΒΟΥΝΑ

... Μια παράδοξη νηοπομπή, όχι στη θάλασσα, αλλά πάνω στα βουνά! Η δεύτερη παρόμοια νηοπομπή με τη συμμετοχή του αλιευτικού μας στόλου. Τα αλιευτικά πετρελαιοκίνητα "Άης Γεώργης", "Παναγία Δέξα" και "Έθνος", από το ψαράδικο συγκρότημα της Νέας Κρήνης Θεσσαλονίκης, επιτάχτηκαν και με διαταγή της Γ' Ανώτατης Στρατιωτικής Διοίκησης φορτώθηκαν πρώτα σε τρένο και μετά σε πακτοφόρα οχήματα, με προορισμό τη λίμνη Οχρίδα, το 1/3 της οποίας είχε καταλάβει ο ελληνικός στρατός από τους Ιταλούς. Την υπόλοιπη λίμνη κατείχαν οι Γιουγκοσλάβοι και οι Ιταλοί. Από το Κεντρικό Λιμεναρχείο Θεσσαλονίκης διατέθηκαν οι εθελοντές: Ανθυποπλοίαρχος ΛΣ Ξενοφών Αντωνιάδης (σήμερα Αντιναύαρχος ΛΣ έα.), ως επικεφαλής της όλης αποστολής και οι Γ. Οικονόμου ναυπηγός, Γ. Τσιτιρίδης, Υπαξιωματικός ΛΣ, Ι. Γκουζάνης και Ι. Αλιπράντης Ναύτες ΛΣ, στους οποίους, κατά την πορεία προστέθηκαν και άνδρες του Στρατού (οδηγοί, ημιονηγοί κλπ.). Η παράδοξη αυτή νηοπομπή ξεκίνησε στις 8 η ώρα της 6ης Δεκεμβρίου 1940 από τη Θεσσαλονίκη, κάτω από δυσμενέστετες καιρικές συνθήκες, πορεύτηκε επί δέκα ολόκληρες μέρες, ανάμεσα σε χαράδες, βουνά και ξέφωτα, πέρασε από τη Φλώρινα, τη Βίγλα, το Πισοδέρι, την Κρυσταλλοπηγή, το Ποτγκόργιε, την Τσέροβα και τη Στάροβα, όπου τα σκάφη παραδόθηκαν στον Ελληνικό Στρατό. Τα τρία πλοία, με κυβερνήτες τους ψαράδες ιδιοκτήτες τους, εξοπλίστηκαν κατάλληλα από το στρατό και πραγματοποίησαν δεκάδες πετυχημένων αποστολών στα πλευρά του αντιπάλου. Αργότερα, με την αποχώρηση του Στρατού μας, και τα τρία αλιευτικά, για να μην πέσουν στα χέρια του εχθρού, βυθίστηκαν στα βαθιά της λίμνης Οχρίδας, αφού είχαν επιτελέσει στο ακέραιο την αποστολή τους...

ΒΟΜΒΑΡΔΙΣΜΟΣ ΤΟΥ "ΙΘΑΚΗ"

... Το επίτακτο επιβατηγό πλοίο "Ιθάκη", νηολογίου Πειραιώς 434.675 τόνων, ιδιοκτησίας της "Ακτοπλοΐας της Ελλάδος" κατέπλευσε στο λιμάνι της Σούδας της Κρήτης. Το πρωί της 20ης Απριλίου 1941, ανήμερα του Πάσχα, ο πλοίαρχος ειδοποιήθηκε από το Λιμεναρχείο, να εγκαταλείψει το πλοίο κατά τη διάρκεια της ημέρας, γιατί υπήρχε κίνδυνος βομβαρδισμού από γερμανικά αεροπλάνα. Εκείνος απάντησε:

- Μα το πλοίο είναι το σπίτι μας! Αν το εγκαταλείψουμε, μέρα που είναι, θα αρνηθούμε το ίδιο μας το σπίτι και την Πατρίδα. Θα μείνουμε εδώ με ευθύνη μας!

Και έμειναν! Κοντά στο μεσημέρι, ενώ όλοι ήταν μαζεμένοι στο καρρέ και έψελναν το "Χριστός Ανέστη", ακούστηκε στον ουρανό ένας ακαθόριστος βόμβος και πριν ακόμη συνειδητοποιήσουν τι συνέβαινε, ένα πυκνό σμήνος αεροπλάνων, εφόρμησε κάθετα, άφησε δεκάδες βόμβες πάνω στο "Ιθάκη" και έπειτα συνέχισε την πτήση του. Το "Ιθάκη" τινάχτηκε στον αέρα μαζί με το πλήρωμα του...

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ "ΒΙΣΜΑΡΚ"

... Μετά μια βδομάδα αναζήτησης, το "Βίσμαρκ" εντοπίστηκε να πλέει μόνο του δυτικά των αγγλικών ακτών, με νοτιοδυτική πορεία. Χωρίς αμφιβολία είχε βάλει πλώρη για τη λεία του. Την άλλη μέρα είχαν φτάσει σ' αυτό το πέρασμα το θωρηκτό "Πρίγκιπ της Ουαλλίας" και το βαρύ καταδρομικό "Χουντ". Οι πορείες των εχθρών συγκλίνανε. Κανείς τους δεν πήρε τα πίσω. Από 20.000 μέτρα το "Χουντ" ξέρασε πρώτο στο "Βίσμαρκ" την πρώτη του ομοβροντία. Η θανάσιμη μονομαχία άρχισε... Το "Βι-

σμαρκ" πέτυχε το "Χουντ" δεύτερη, τρίτη ομοβροντία. Ακολούθησε μια τρομακτική έκρηξη και το βαρύ καταδρομικό των 45.000 τόνων κόπηκε στη μέση και βυθίστηκε. Δε σώθηκε κανείς από τους 1.500 άνδρες, που αποτελούσαν το πλήρωμα του. Μια άλλη ομοβροντία του γερμανικού σχεδόν κατάστρεψε τη γέφυρα του αγγλικού θωρηκτού και σκότωσε τον κυβερνήτη και τους αξιωματικούς της γέφυρας. Δεν υπήρχε άλλη εκλογή. Το αγγλικό θωρηκτό απομακρύνθηκε. Ο αγώνας θα ήταν πλέον σε βάρος του. Μα και το "Βισμαρκ" δεν έμεινε άτρωτο. Από μια μεγάλη ρωγμή που άνοιξαν οι αγγλικές οβίδες στα πλευρά του έτρεχε σε αρκετή ποσότητα πετρέλαιο, έτσι που σημάδευε στη θάλασσα το πέρασμα του. Η Νέμεση είχε ετοιμάσει τον τάφο του "Βισμαρκ" μετά δυο μέρες. Τα βομβαρδιστικά αεροπλάνα ενός αεροπλανοφόρου εντόπισαν το γερμανικό κάπου 400 μίλια ανοικτά της Βρέστης. Μια βόμβα των 500 κιλών πέτυχε το θωρηκτό επάνω στο τιμόνι. Δεν μπορούσε να κυβερνηθεί. Άρχισε να κάνει κύκλους στο ίδιο μέρος. Ανοικτά, χωρίς κώδικα, έστειλε στη Γερμανία το τελευταίο του μήνυμα: "Είμαστε ακυβέρνητοι, θα αγωνισθούμε μέχρι εσχάτων". Πλησίασαν τα αγγλικά θωρηκτά και σταμάτησαν τις οβίδες τους όταν το γερμανικό το κατάπιε η θάλασσα. Σώθηκαν ελάχιστοι από τους 2.000, το πλήρωμα του. Μια σοβαρή απειλή για τις νησοποχές του Ατλαντικού είχε οριστικά εκλείψει... Στις 4 αυτές εικόνες, που αντιπροσωπεύουν 4 διαφορετικές όψεις από τα διεθνή και τα εθνικά πεδία του πολέμου, σμιλεύεται με φανταστική ενάργεια και σκιαγραφείται διεξοδικά στην ολότητα της, η γενναία ψυχή του Έλληνα Ναυτικού και οριοθετείται ο συνεχής αγώνας για την υπεράσπιση της Πατρίδας του.

Η Ελλάδα στις παραμονές του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, κατείχε τη δεύτερη θέση σε χωρητικότητα πλοίων, μετά την Αγγλία και τα μέσης χωρητικότητας πλοία της (2.500 - 10.000 τόνων) ανταποκρίνονταν άριστα στις ανάγκες των θαλασσιών μεταφορών του πολέμου στα μέτωπα των ωκεανών, ενώ τα μικρότερα σκάφη χρησιμοποιήθηκαν και αυτά σε περιορισμένης εμβέλειας αποστολές.

Σε αριθμούς, την 31 Αυγούστου 1939 ο Ελληνικός Εμπορικός Στόλος περιλάμβανε:

- * 583 σκάφη, συνολικής χωρητικότητας 1.870.403 τόνων, που ταξινομούνται ως εξής:
 - 500 φορτηγά 1.766.353 τόνων. - (6 φορτηγά 41.088 τόνων, αγοράστηκαν κατά τη διάρκεια του πολέμου). - 55 επιβατηγά 49.995 τόνων. - 1 υπερωκεάνιο 16.900 τόνων. - 21 διάφορα 3.977 τόνων.

- * 711 ιστιοφόρα με ή χωρίς πετρελαιομηχανή 55.037 τόνων.

Έτσι το γενικό σύνολο του Ελληνικού Εμπορικού Στόλου κατά την πιο πάνω ημερομηνία, διαμορφώνεται ως εξής:

- * 1.294 ελικοκίνητα σκάφη και ιστιοφόρα υπό ελληνική σημαία, συνολικής χωρητικότητας 1.892.372 τόνων, και

- * 38 φορτηγά πλοία ελληνόκτητα υπό ξένες

Η πείνα της Κατοχής

σημαίες, συνολικής χωρητικότητας 152.449 τόνων. (Ωστόσο, από άλλες πηγές, προκύπτει ότι ο υπό ξένες σημαίες ελληνόκτητος στόλος υπερέβαινε τα 150 πλοία, οπότε και η αντίστοιχη χωρητικότητά τους ήταν πολλαπλάσια εκείνης των 38 φορτηγών).

Το πρώτο εμπορικό μας πλοίο, το "Ι. Καρράς", 3.527 τόνων, βυθίστηκε την 1η Σεπτεμβρίου 1939, από τους Πολωνούς, για να εμποδιστεί η είσοδος του γερμανικού πολεμικού "Σλέσβιγκ Χολστάιν" στο λιμάνι της Γδύνιας και 3 ημέρες αργότερα το φορτηγό "Κωστής", 3.933 τόνων, βυθίστηκε στη Βαλτική, μετά από πρόσκρουσή του σε νάρκη. Πριν ακόμη η Ελλάδα εμπλακεί επίσημα στον πόλεμο, ως την αυγή της 28ης Οκτωβρίου 1940, τα γερμανικά θωρηκτά τσέπης καταβύθισαν 90 Εμπορικά μας Πλοία, χωρητικότητας 324.419 τόνων, συμπερασύροντας στους βυθούς 300 Έλληνες Ναυτικούς.

Ακολούθησε η θύελλα του πολέμου, στο βωμό του οποίου το Ελληνικό Εμπορικό Ναυτικό, θυσίασε το μεγαλύτερο μέρος του αριθμού των πλοίων, της χωρητικότητας και του εργατικού δυναμικού του. Μέσα στις πρώτες 15 ημέρες του πολέμου βυθίστηκαν 150 σκάφη μας. Ανάμεσά τους όλα τα επιβατηγά, εκτός από 4, που διέφυγαν στη Μέση Ανατολή. Οι αριθμοί, που παραθέτουμε, είναι αληθινά συγκλονιστικοί:

Στο διάστημα από 1ης Σεπτεμβρίου 1939 μέχρι 31 Μαρτίου 1945, σημειώθηκαν οι ακόλουθες απώλειες:

- * 334 πλοία από πολεμικές αιτίες, χωρ/τας 1.044.057 τ.
- * 31 πλοία από θαλάσσια ατυχήματα, χωρ/τας 110.301 τ.
- * 32 πλοία που κατακράτησε ο εχθρός, χωρ/τας 94.121 τ.
- * 32 πλοία διαγραφέντα για διάφορους λόγους, χωρητικότητας 98.023 τ.

Σύνολο 429 πλοία, χωρητικότητας 1.346.502 τόνων.

Φυσικά δεν συνηπολογίζονται εδώ τα υπό ξένες σημαίες ελληνόκτητα πλοία, που τότε ο αριθμός τους υπερέβαινε, κατά τις πηγές, τα 150.

Η ποσοστιαία αναλογία του Εμπορικού μας Στόλου στις θυσίες του πολέμου, αναλύεται ως εξής:

- * 74% περίπου στο σύνολο των σκαφών και,

- * 71% στο σύνολο της χωρητικότητας.

Κατά κατηγορίες πλοίων οι απώλειες αντιπροσωπεύουν:

- * 76% σε φορτηγά πλοία και 72% στη χωρητικότητά τους.

- * 94% σε επιβατηγά πλοία και 87% στη χωρητικότητά τους.

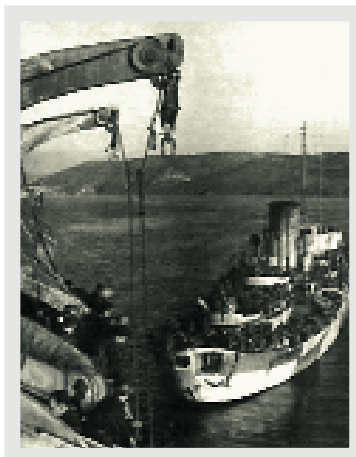
- * 54% σε ιστιοφόρα, από πολεμικές αιτίες, χωρητικότητας 52.634 τόνων.

Τα ιστιοφόρα σε ποσοστά απωλειών από άλλες αιτίες της πολεμικής περιόδου:

- * 77,5% (ή κατ' άλλους 82%) σε σκάφη και
- * 95,6% σε χωρητικότητα. Τα ποσοστά κατά αιτίες απώλειας διαμορφώθηκαν έτσι:

- * 30% από υποβρύχια.

- * 15% από επιδρομικά σκάφη επιφανείας.

Βρετανοί εκκενώνουν την Ελλάδα τον Μάιο του 1941

* 15% από νάρκες.

* 25% από αεροπλάνα και

* 10% από άγνωστες πολεμικές αιτίες.

Εξάλλου χρονολογικά οι απώλειες συνέβησαν ως εξής:

* Το 1940 βυθίστηκαν 70 πλοία. * Το 1941 βυθίστηκαν 85 πλοία.

* Το 1942 βυθίστηκαν 150 πλοία. * Το 1943 βυθίστηκαν 80 πλοία και

* Το 1944 βυθίστηκαν 40 πλοία.

Αφήσαμε στο τέλος τις εκατόμβες των απωλεσθέντων Ναυτικών μας. Επίσημα οι νεκροί Ναυτικοί συνηπολογίζονται ανάμεσα στους 88.300 νεκρούς των Ενόπλων μας Δυνάμεων, ενώ όσοι χάθηκαν εκτός πλοίων συμπεριλαμβάνονται στους 350.000 νεκρούς Έλληνες πολίτες. Μια παρόμοια όμως γενίκευση στην αναφορά μας αυτή οπωσδήποτε αδικεί τις θυσίες των Ελλήνων Ναυτικών, οι οποίες, όπως διαπιστώσαμε ήδη, έχουν μια υπεράνθρωπη διάσταση αυτοθυσίας. Γι' αυτό ξεχωρίσαμε, τους αριθμούς, ταξινομήσαμε αναλυτικότερα τις κατηγορίες των νεκρών, των τραυματιών και των παθόντων στον πόλεμο.

Στις 31 Αυγούστου 1939 στα 600 περίπου ελληνικά πλοία υπηρετούσαν περισσότεροι από 20.000 Έλληνες Ναυτικοί. Παράλληλα στα πάνω από 150 ελληνόκτητα Εμπορικά Πλοία, ναυλωμένα και αυτά στις διεθνείς μεταφορές των συμμάχων, το μεγαλύτερο μέρος των πληρωμάτων τους ήταν Έλληνες. Τέλος μεγάλος αριθμός Ελλήνων Ναυτικών χάθηκε πάνω στα ανώνυμα ιστιοφόρα, που σχεδόν καταβυθίστηκαν στο σύνολο τους, στη Μέση Ανατολή, σε βομβαρδισμούς πόλεων και λιμανιών μέσα και έξω από την Ελλάδα, σε στρατόπεδα αιχμαλώτων, σε πλοία κατασκευμένα από τον εχθρό ή ναυλωμένα στους συμμάχους και λοιπά. Στους 2.150 νεκρούς Ναυτικούς, που συνήθως ανεπίσημα αναφέρονται, πρέπει να προστεθούν και άλλοι 850 τουλάχιστον νεκροί Ναυτικοί, των οποίων η απώλεια επήλθε από άλλες πολεμικές αιτίες. Ο πίνακας των απωλειών των Ελλήνων Ναυτικών παίρνει την ακόλουθη μορφή:

* 2.150 νεκροί σε πλοία, από πολεμικές ενέργειες.

* 850 νεκροί εκτός πλοίων από διάφορες πολεμικές αιτίες.

* 2.500 τραυματίες, από τους οποίους 2.000 έμειναν ανάπηροι και ανίκανοι για εργασία.

* 150 ναυτικοί παραφρονήσαντες από τη φρίκη του πολέμου και,

* 18 αΐτανδρες απώλειες.

Αν υπολογίσουμε ότι οι απώλειες των συμμάχων σε πλοία ανέρχονται σε 4.770, συνολικής χωρητικότητας 21.000.000 τόνων, τότε η ελληνική συνεισφορά αντιπροσωπεύει το 10% σε πλοία και το 6,8% σε χωρητικότητα, ενώ οι νεκροί Ναυτικοί μας, από κάθε αιτία πολέμου, ανέρχονται στο 20% έναντι του 15% της συμμετοχής των Άγγλων ναυτικών.

Στη συνεισφορά του Εμπορικού μας Ναυτικού στον πόλεμο του '40 σε ανθρώπους και πλοία, θα ήταν σοβαρή παράλειψη να μην αναφερθεί και η συμμετοχή του Ελληνικού Εφοπλισμού:

- Με την κήρυξη του Ελληνοϊταλικού πολέμου οι εφοπλιστές έκαναν έρανο και συγκέντρωσαν 800.000 δολάρια, για τη διεξαγωγή του πολέμου.

- Παραχώρησαν με ναύλωση τα πλοία τους στη διάθεση της Ελληνικής κυβέρνησης και των συμμάχων.

- Δεν εισέπραξαν έγκαιρα τους ναύλους τους από τις επιτάξεις και ζημιώθηκαν σοβαρότατα.

- Απέκρυσαν από τους κατακτητές ή έκαψαν έγγραφα πλοιοκτησιών των σκαφών τους, για να μην εντοπιστούν οι ιδιοκτήτες των πλοίων, που υπηρετούσαν τους συμμάχους.

- Απώλεσαν το μεγαλύτερο μέρος της σε πλοία περιουσίας τους και

- Με την παραχώρηση από την Κυβέρνηση στους Εφοπλιστές των 100 Liberties και των 7 δεξαμενοπλοίων η Ελληνική Εμπορική Ναυτιλία, εκτινάχτηκε μεταπολεμικά ανάμεσα στις πρώτες του κόσμου.

Η συνεισφορά των Ελλήνων Ναυτικών και του Εμπορικού μας Στόλου στη διεξαγωγή και έκβαση του φονικότερου των πολέμων της ανθρωπότητας, είναι τεράστια και τοποθετείται στην κορυφή της προσφοράς του Έθνους μας στον πόλεμο αυτό.

Απέναντι σε αυτήν την ανώνυμη τάξη Ηρώων η επίσημη πολιτεία τήρησε μια περίεργη σιωπή, όμοια με τη σιωπή, που επικρατεί στα ανήλια κεντάφια των Ναυτικών μας στα βάρη των ωκεανών του κόσμου. Δεν τους τίμησε με παράσημα, με μετάλλια, με τιμητικές διακρίσεις, με άλλες τιμές. Δεν διερεύνησε ξεχωριστά την ιστορική προσφορά τους και δεν ασχολήθηκε ιδιαίτερα με τη θυσία τους. Κραυγαλέα απόδειξη του ισχυρισμού μας αποτελεί η έλλειψη μέχρι σήμερα, ενός επίσημου Μνημείου αντάξιου του αναστήματος του Ανώνυμου, του Αφανή Ναύτη, ο οποίος άφησε τόσο διακριτικά το ναυτικό επισκεπτήριό του κατά το φωτεινό πέρασμά του από την Ελληνική και την Παγκόσμια Ιστορία, ως "κύριος εκπρόσωπος του 4ου όπλου του πολέμου". Μνημεία για τους πεσόντες του Β' Παγκοσμίου Πολέμου στήθηκαν: στο λιμάνι του Ρότερνταμ (για τους πεσόντες Ναυτικούς), στην Οττάβα του Καναδά για τους νεκρούς του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Στη Χίο υπάρχουν δύο Μνημεία για τον Αφανή Ναύτη (στη Βροντάδος και στα Καρδάμυλα) και ένα τρίτο στη Χώρα του νησιού για τους πεσόντες του νοσοκομειακού "Βιρίλ". Στην Αθήνα του Περικλή και στο πειραικό λιμάνι, που δοκιμάστηκε από την τρομερή έκρηξη του πλοίου "Γκλαν Φρέιζερ", αναφέρουμε μια πρωτοβουλία του Δήμου Πειραιώς πριν από 68 χρόνια, που δεν ευτύχησε, την πρόσφατη πρωτοβουλία του Ναυτικού Μουσείου, που βρίσκεται σε εξέλιξη και την πρωτοβουλία του αείμνηστου Προέδρου του "Πειραικού Συνδέσμου" κ. Παναγιώτη Λεούση, που θεμελίωσε το 1992 Μνημείο στην ερημονησίδα Λαγούσα Αίγινας, για να τιμήσει το πλήρωμα του βυθισθέντος το 1942 πολεμικού πλοίου "Υδρα", αλλά και τους απανταχού πεσόντες στον πόλεμο Έλληνες Ναυτικούς, ιδιωτική πρωτοβουλία, που δεν συνάντησε ακόμη την ευαισθησία των αρμοδίων.

Σήμερα, 55 χρόνια από το τέλος του ολέθριου πολέμου, οι πεσόντες Ναυτικοί μας τιμώνται με τον ετοιμόρροπο και άτεχνο τσιμεντένιο Σταυρό του Αφανούς Ναύτη, στα βράχια της Πειραικής, που στήθηκε το 1970, με πρωτοβουλία του ΥΕΝ και με δαπάνες του Δήμου Πειραιώς. Τιμή και δόξα στους Έλληνες Ναυτικούς, που έπεσαν για την Ελευθερία και την Πατρίδα. Η θυσία τους χαρακτήριζε ανεξίτηλα στις καρδιές των απλών ανθρώπων και αυτό αποτελεί την ανώτατη Τιμή και Δικαίωσή τους.

Ας είναι γαλήνιες οι θάλασσες και οι ωκεανοί και ας πνέουν ανάλαφρες οι αύρες πάνω από τα σιωπηλά κεντάφια των πεσόντων αδερφών μας Ναυτικών στον πόλεμο του '40 στα πέρατα της Οικουμένης.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΜΗ ΙΑΤΡΟΙ

που δέχονται στα Ιατρεία τους συνάδελφους και τα μέλη των οικογενειών τους, με βιβλιάρια ασφαλισμένων του δημοσίου.

ΠΑΝΤΕΛΕΩΝ Φραγκίσκος, Υποναύαρχος (Ι) Λ.Σ. ε.α., Παθολόγος, ειδικός Γαστρεντερολόγος, Αχαρνών 279, Αθήνα. Τηλ.: 210-8319011. Δέχεται Δευτέρα-Τρίτη-Τετάρτη 6-8

ΑΛΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ Κοσμάς Αρχος Λ.Σ. (Ι) - Δερματολόγος - Αφροδισιολόγος. Μοσχονησίων 21-23. Πλ. Αμερικής Αθήνα. Τηλ.: 210-8679020. Δέχεται καθημερινώς πλην Παρασκευής 18.00-19.30.

ΣΠΕΝΤΖΑΣ Απόστ., Πλοίαρχος Λ.Σ. (Ι) Χειρουργός Ω.Ρ.Λ. Αβέρωφ 2 Αθήνα. Τηλ.: 210-5222877. Δέχεται καθημερινώς (πλην Τετάρτης) 6-8.

ΑΘΗΝΑΙΟΣ Σταύρος Πλοίαρχος Λ.Σ. (Ι) Χειρουργός Οφθαλμίατρος. Πραξιτέλους 153 και Σωτήρος, 5ος όροφος Πειραιάς. Δέχεται καθημερινώς (πλην Τετάρτης απόγευμα) από ώρα 09.00 - 12.00 και 18.00 - 21.00 Τηλ.: 210-4127551, Κιν.: 6973-248323

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ Εμμανουήλ Πλοίαρχος (Ι) Λ.Σ. Χειρουργός Ορθοπεδικός. Τηλ.: 210-7216271 - 6977071292

ΛΑΔΑΣ Χ. Υπχος Π.Ν. (ε.α.) Ιατρός Ω.Ρ.Λ., Τσαμαδού 66 Πειραιά τηλ. 210-41 24 231

ΤΣΟΥΚΑΡΕΛΗΣ Π. Αντιπλοίαρχος Π.Ν. Ιατρός Ω.Ρ.Λ. Λ. Κηφισίας 38 Αμπελόκηποι τηλ. 210-77 76 032

ΚΩΝΣΤΑΝΤΕΛΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ Πλωτάρχης Καρδιολόγος. Τηλ.: 6977070527. ΝΝΑ 210 7261717. Ιατρείο Λεωφ. Βασ. Σοφίας 47. Οικία Δροσίνη 3 - Βούλα.

ΠΑΠΑΕΥΘΥΜΙΟΥ Ι Πλωτάρχης Π.Ν. Ιατρός Χειρουργός Οφθαλμίατρος Λ. Μεσογειών 421 β (Πλατ. Αγ. Παρασκευής) τηλ. 210-6080739 κιν. 6944536223

ΣΟΦΟΥΛΗΣ Νικόλαος Πλωτάρχης (Ι) Λ.Σ. Ειδικός Παθολόγος-Ηπατολόγος. Αρχιμήδους 9 & Ξενοφώντος 14 Ηλιούπολη τηλ. 210-9919010 κιν. 6944414808. Δέχεται Δευτέρα, Τρίτη, Πέμπτη, 18.30-21.30

ΔΑΥΙΔΗΣ Δημ. Πλωτάρχης Π. Ν. Ιατρός Γενικός Χειρουργός, Ελ. Βενιζέλου 109 Καλλιθέα τηλ. 210-9573920

ΔΡ. Δ. ΜΠΟΤΣΕΑΣ (γιος συνάδελφου) Γενικός Χειρουργός - Ογκολόγος Μάρνης 8 τηλ. 210-82 29 033, 210-6814274

Β.Λ.ΓΚΟΥΜΑΣ Πλωτάρχης Π.Ν. Ιατρός Πνευμονολόγος - Φυματιολόγος Ν.Ν.Α. Λ. Κηφισίας 89 - 91 Αμπελόκηποι τηλ. 210-69 06 655 με ραντεβού.

ΖΕΡΒΟΥΛΑΚΟΣ Γεώργιος Πλοίαρχος Λ.Σ. (ε.α.) Ιατρός Παθολόγος, Αγ. Παρασκευής 12, Πειραιάς. Τηλ.: 210-45.13.162 - 210-45.12.439, Κιν.: 6932 744453

ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ Δ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ, Ειδικός Παθολόγος, ειδικευθείς στην Αγγλία όπου και υπηρέτησε ως Επιμελητής σε πολλά ονομαστά Νοσοκομεία.

Ιατρείο Πλατεία Βικτωρίας, Αριστοτέλους 87, Αθήνα. Τηλ: ιατρείου 210 8833233, οικείας 210 8618049, κινητό 6974 496798

ΗΛΙΑΔΗΣ Θ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ιατρός Παθολόγος, Μέλος Διαβητολογικής Εταιρείας Β. Ελλάδος. Δέχεται απόστρατους και μέλη οικογενειάς τους με το βιβλιário τους. Δημοκρίτου 1 Ψαχνά Ευβοίας, Τηλ.: 228029031, 6932263761.

Δρ. ΜΑΥΡΙΚΟΣ Δ. Σταμάτιος Χειρουργός, Ουρολόγος, Ιατρείο: Μακεδονίας 13 Παπάγου, Τηλ. 210-65.45.504. Κιν.: 6977686655. Δέχεται με ραντεβού Δευτέρα-Τρίτη-Πέμπτη

Ιωάν. ΚΑΡΑΪΣΚΟΣ Διαιτολόγος, Διατροφολόγος, Ομήρου 59 Ν. Σμύρνη. Τηλ.: 210-9318953, 6977970888

Κ. ΝΤΕΤΟΠΟΥΛΟΣ Ειδικός Παθολόγος, Υγιεινολόγος, Ελ. Βενιζέλου 47 Ν. Σμύρνη, Τηλ.: 210-9313770

Δρ. ΚΑΒΑΓΙΑΣ Α. Αντώνιος Παιδίατρος, Παπαδιαμαντοπούλου 65, Τηλ.: 210 7783650, 6932466509

ΜΠΙΜΠΛΗΣ Ιωάννης, Ιατρός Παθολόγος, Ειδικός στον Σακχαρώδη Διαβήτη, Κουντουριώτου 196 και Σκουζέ (ισόγειο) Πειραιάς τηλ. 210-4532260, Fax: 210-4532282. Δέχεται: Καθημερινά 12.00 - 2.00 μ.μ. Δευτέρα και Πέμπτη 5.30 - 7.30 μ.μ.

Ελένη ΜΠΙΜΠΛΗ - ΝΤΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ, Ιατρός Μικροβιολόγος, Κουντουριώτου 196 και Σκουζέ (ισόγειο), Πειραιάς, Τηλ. 210-4532261, Fax: 210-4532282. Δέχεται καθημερινά 7.30 - 1.30 μ.μ. Δευτέρα και Πέμπτη 5.30 - 7.30 μ.μ.

ΒΑΡΔΗΣ Γεώργιος, Ψυχίατρος, Ερατοσθένους 6, Αγ. Δημήτριος Τηλ.: 210-93365409, Κιν. 6944-558216

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΟΙ ΒΙΟΠΑΘΟΛΟΓΟΙ κ.λ.π.

Μαρία ΖΗΚΑΚΗ-ΜΑΝΩΛΗ (σύζυγος Υ/ναύαρχου Λ.Σ. ε.α. Αθ. ΜΑΝΩΛΗ) Μικροβιολόγος - Βιοπαθολόγος Φιλαρέτου 93 Καλλιθέα τηλ. 210-9568422 & 210-93.32 617

Βιβή ΛΑΜΠΡΙΝΑΚΗ-ΠΕΡΙΜΕΝΗ (σύζυγος Αντιπλοίαρχου Λ.Σ. ε.α. Περιμένη Δημ.) Μικροβιολόγος - Βιοπαθολόγος ΙΙ Μερραρχίας 17 & Καραϊσκού Πειραιά τηλ. 210-42 96 367 & 210-42 96 345

ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΑΜΙΟΥ ΕΙΡΗΝΗ Μικροβιολόγος. Α. Λαζαράκη 21-23 Πλατεία Γλυφάδας, Τηλ.: 210-8946608

ΓΚΙΚΑ-ΗΛΙΑΔΗ ΞΑΝΘΗ

Μικροβιολόγος Ψαχνά Ευβοίας.

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ

Που προσφέρουν ειδικές τιμές στους ε.ε. & ε.α. Στρατιωτικούς και στα μέλη των οικογενειών τους.

ΜΑΣΤΟΡΑΚΗΣ Γεώργιος Ανθυποπλοίαρχος (Υ.Ι.)

δέχεται με ραντεβού στο ιατρείο του Πλάτωνος 10 Πειραιάς τηλ.: 210 4119 890

Παν. ΚΟΡΟΜΑΝΤΖΟΣ (γιος Υ/ναύαρχου Λ.Σ. ε.α. Κορομάτζου Αλ.) Ιατρείο του Βασ. Όλγας 64 Κηφισιά τηλ. 210-61 40 841 με Ραντεβού.

Γιάννης ΓΙΑΝΝΑΚΑΚΗΣ (γιος Αντ/ρχου Π.Ν. ε.α.) Ιατρείο του Γρηγ. Λαμπράκη 29 & Αντιγόνης 4 Νίκαια τηλ. 210-49 74 272, Κινητό: 6937606133

ΔΑΥΙΔΗΣ Πέτρος Ιατρείο του Ε. Βενιζέλου 109 Καλλιθέα τηλ. 210-95 66 530

Άννα ΜΑΝΑΚΟΥ (κόρη Υ/ναύαρχου Π.Ν. ε.α. Μανάκου Π) Παιδοδοντίατρος Ιατρείο της Καραϊσκού 106 & Σωτήρος Πειραιά τηλ. 210-41 22 231

Γεώργιος ΠΑΠΑΧΑΤΖΑΚΗΣ χειρουργός οδοντίατρος. Κομνηνών 28 Πόρος, Ηράκλειο Κρήτης. Τηλ. 2810-286256, κιν. 6932013329.

ΣΙΑΤΕΡΛΗ Μαρία, Χειρουργός οδοντίατρος, περιοδοντολόγος, εμφυτευματολόγος, Γκάλη 2 Ηράκλειο Κρήτης. Τηλ.: 2810212676

ΜΑΚΡΗ Στ. Ελένη χειρουργός Οδοντίατρος, Φιλελλήνων 22 Σύνταγμα, Τηλ.: 210 3242484

Σ. ΧΥΤΗΡΗΣ χειρουργός οδοντίατρος, πτυχιούχος Πανεπ. Αθηνών, δέχεται στο ιατρείο του (με ραντεβού) επί της οδού Στ. Λάμπρου 42 Καλλιόπη - Πειραιά.

Τηλ. 210- 4537970, 6932567817 και με ειδικές τιμές.

28 ~ Ε ϕ æ 1 1940

Αντιπλοίαρχου Λ.Σ. Σταμ. Παν. Καλογείτονος

Εξήντα τρία χρόνια πέρασαν από την εποποιία του 1940 που οι παππούδες μας είπαν το μοναδικό ΟΧΙ στην ιστορία των εθνών εμπρός σε υπέρτερο αριθμό επιδρομών και είναι η μοναδική χώρα που αναγκάστηκε να αντιμετωπίσει τους στρατούς τεσσάρων χωρών ταυτόχρονα, Αλβανίας, Ιταλίας, Γερμανίας και Βουλγαρίας.

Ο Αισχύλος είπε ότι "ΓΙΑΤΙ ΜΟΝΟΙ ΕΜΕΙΣ, (ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ) ΑΝΤΙΘΕΤΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΒΑΡΒΑΡΟΥΣ, ΔΕΝ ΜΕΤΡΑΜΕ ΠΟΤΕ ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ ΣΤΗΝ ΜΑΧΗ"

Δεν θα αναφερθώ στις λεπτομέρειες που έχουν γραφεί και ειπωθεί πολλές φορές αλλά σε στατιστικά στοιχεία

ΗΜΕΡΕΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ

Ελλάς:	219
Νορβηγία	61
Γαλλία	43 [Η υπερδύναμη της εποχής]
Πολωνία	30
Βέλγιο	18
Ολλανδία	4
Γιουγκοσλαβία	3

Δανία 0 μέρες. (Οι Δανοί παραδόθηκαν σε έναν μοτοσικλετιστή του Χίτλερ ο οποίος μετέφερε στον Δανό βασιλιά αίτηση του Χίτλερ για διέλευση των ναζιστικών στρατευμάτων. Ο Δανός βασιλιάς σε ένδειξη υποταγής παρέδωσε το στέμμα του στον μοτοσικλετιστή για να το πάει στο Βερολίνο και στον Χίτλερ.....)

Τσεχοσλοβακία 0
Λουξεμβούργο 0

ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΑΠΩΛΕΙΕΣ

Οι νεκροί Έλληνες στρατιώτες ανήλθαν κατά την διάρκεια των 219 ημερών στους 13.676.

Κατά την διάρκεια της τετραπλής κατοχής που ακολούθησε τα κατοχικά στρατεύματα εκτέλεσαν :

Αλβανοί:	1165 (Πάργα , Μαργαρίτιο, Παραμυθία)
Ιταλοί:	8000
Βούλγαροι:	25000
Γερμανοί:	50000

Συνολικές απώλειες σε ποσοστό επί του πληθυσμού (εκτελέσεις, κακουχίες, μάχες)

Ελλάς	10%	(750.000)
Σοβ. Ένωση	2,8%	
Ολλανδία	2,2%	
Γαλλία	2%	
Πολωνία	1,8%	
Γιουγκοσλαβία	1,7%	
Βέλγιο	1,5%	

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΩΝ

Πηγή: Ανθολόγιον Πατριδογνωσίας, Μενελάου Παγουλάτου

Κάρολος ντέ Γκώλ, Charles de Gault 1890-1970

Πρόεδρος της Γαλλικής Δημοκρατίας 1958-1969, αρχηγός της Γαλλικής Αντίστασης κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

"Αδυνατώ να δώσω το δέον εύρος της ευγνωμοσύνης

που αισθάνομαι για την ηρωική αντίσταση του Λαού και των ηγετών της Ελλάδος."

(Από ομιλία του στο Γαλλικό Κοινοβούλιο μετά την λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.)

Μωρίς Σουμάν, Maurice Schumann 1911-1992

Υπουργός των εξωτερικών της Γαλλίας 1969-1973, Μέλος της Γαλλικής Ακαδημίας 1974

"Η Ελλάδα είναι το σύμβολο της μαρτυρικής υποδουλωμένης, ματωμένης, αλλά ζωντανής Ευρώπης... Ποτέ μία ήττα δεν υπήρξε τόσο τιμητική για κείνους που την υπέστησαν".

(Από μήνυμά του που απηύθυνε από το BBC του Λονδίνου στους υποδουλωμένους λαούς της Ευρώπης στις 28 Απριλίου 1941, ημέρα που ο Χίτλερ κατέλαβε την Αθήνα ύστερα από πόλεμο 6 μηνών κατά του Μουσολίνι και έξι εβδομάδων κατά του Χίτλερ.)

Στάλιν, Joseph Vissarionovich Tzougasvili Stalin 1879-1953

Αρχηγός της Σοβιετικής Ενώσεως από το 1924 έως 1953

"Λυπάμαι διότι γηράσκω και δεν θα ζήσω επί μακρόν διότι να ευγνωμονώ τον Ελληνικό Λαόν, του οποίου η αντίστασις έκρινε τον 2ον Παγκόσμιο Πόλεμον."

(Από ομιλία του που μετέδωσε ο ραδιοφωνικός σταθμός Μόσχας την 31 Ιανουαρίου 1943 μετά την νίκη του Στάλινγκραντ και την συνθηκολόγηση του στρατάρχη Paulus.)

Μόσχα, Ραδιοφωνικός Σταθμός

"Επολεμήσατε άοπλοι και ενικήσατε, μικροί εναντίον μεγάλων. Σας οφείλουμε ευγνωμοσύνη, διότι εκερδίσαμε χρόνο για να αμυνθούμε. Ως Ρώσοι και ως άνθρωποι σας ευχαριστούμε". (Όταν ο Χίτλερ επετέθη κατά της Ε.Σ.Σ.Δ.)

Γεώργης Ζουκόφ, Georgy Constantinovich Joucov 1896-1974

(Στρατάρχης του Σοβιετικού Στρατού).

"Εάν ο Ρωσικός λαός κατόρθωσε να ορθώσει αντίσταση μπροστά στις πόρτες της Μόσχας, να συγκρατήσει και να ανατρέψει τον Γερμανικό χείμαρρο, το οφείλει στον Ελληνικό Λαό, που καθυστέρησε τις Γερμανικές μεραρχίες όλον τον καιρό που θα μπορούσαν να μας γονατίσουν. Η γιγαντομαχία της Κρήτης υπήρξε το κορύφωμα της Ελληνικής προσφοράς."

(Απόσπασμα από τα απομνημονεύματά του για τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.)

Μπενίτο Μουσολίνι, Benito Mousolini 1833-1945

(Πρωθυπουργός της Ιταλίας 1922-1945)

"Ο πόλεμος με την Ελλάδα απέδειξε ότι τίποτε δεν είναι ακλόνητον εις τα στρατιωτικά πράγματα και ότι πάντοτε μας περιμένουν εκπλήξεις."

(Από λόγο που εκφώνησε στις 10/5/1941.)

Αδόλφος Χίτλερ, Hitler 1889-1945

Αρχηγός του Γερμανικού κράτους 1889-1945

"Χάριν της ιστορικής αληθείας οφείλω να διατυπώσω ότι μόνον οι Έλληνες, εξ' όλων των αντιπάλων οι οποίοι με αντιμετώπισαν, επολέμησαν με παράτολμον θάρρος και υψίστην περιφρόνηση προς τον θάνατον...."

(Από λόγο που εκφώνησε στις 4 Μαΐου 1941 στο Ράιχ-

σταγκ.)

Σέρ Αντονυ Ηντεν, Sir Robert Antony Eden 1897-1977
(Υπουργός Πολέμου και Εξωτερικών της Βρετανίας
1940-1945, Πρωθυπουργός της Βρετανίας 1955-1957)

"Ασχέτως προς ότι θα πουν οι ιστορικοί του μέλλοντος, εκείνο το οποίον μπορούμε να πούμε εμείς τώρα, είναι ότι η Ελλάς έδωσε αλησμόνητο μάθημα στον Μουσολίνι, ότι αυτή υπήρξε η αφορμή της επανάστασης στην Γιουγκοσλαβία, ότι αυτή εκράτησε τους Γερμανούς στο ηπειρωτικό έδαφος και στην Κρήτη για έξι εβδομάδες, ότι αυτή ανέτρεψε την χρονολογική σειρά όλων των σχεδίων τού Γερμανικού Επιτελείου και έτσι έφερε γενική μεταβολή στην όλη πορεία του πολέμου και ενίκησα-με."

(Από λόγο του στο Βρετανικό κοινοβούλιο στις 24/09/1942.)

Τσώρτσιλ, Winston Churchill
1874-1965

(Πρωθυπουργός της Μεγάλης Βρετανίας κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.)

"Η λέξη ηρωισμός φοβάμαι ότι δεν αποδίδει το ελάχιστο εκείνων των πράξεων αυτοθυσίας των Ελλήνων, που ήταν καθοριστικός παράγων της νικηφόρου εκβάσεως του κοινού αγώνα των εθνών, κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, δια την ανθρώπινη ελευθερία και αξιοπρέπεια."

"Εάν δεν υπήρχε η ανδρεία των Ελλήνων και η γενναιοψυχία τους, η έκβαση του Β' Παγκόσμιο Πολέμου θα ήταν ακαθόριστη."

(Από ομιλία του στο Αγγλικό κοινοβούλιο στις 24 Απριλίου 1941.)

"Μέχρι τώρα λέγαμε ότι οι Έλληνες πολεμούσαν σαν ήρωες. Τώρα θα λέμε: Οι ήρωες πολεμούσαν σαν Έλληνες."

(Από λόγο που εκφώνησε από το BBC τις πρώτες ημέρες του Ελληνοϊταλικού πολέμου.)

"Μαχόμενοι οι Έλληνες εναντίον του κοινού εχθρού θα μοιραστούν μαζί μας τα αγαθά της ειρήνης."

(Από λόγο που εκφώνησε στις 28 Οκτωβρίου 1940, όταν επετέθη η Ιταλία κατά της Ελλάδας.)

Σέρ Χάρολντ Αλεξάντερ, Sir Harold Leofric George Alexander 1891-1969

(Βρετανός Στρατάρχης κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο)

"Δεν θα ήταν υπερβολή να πούμε ότι η Ελλάς ανέτρεψε το σύνολο των σχεδίων της Γερμανίας εξαναγκάσασα αυτήν να αναβάλει για έξι εβδομάδες την επίθεση κατά της Ρωσίας. Διερωτώμεθα ποια θα ήταν η θέση της Σοβιετικής Ενώσεως χωρίς την Ελλάδα."

(Από ομιλία του στο Βρετανικό κοινοβούλιο στις 28 Ο-

κτωβρίου 1941.)

Γεώργιος ΣΤ' (1898-1952)

(Βασιλεύς της Μεγάλης Βρετανίας 1936-1952)

"Ο μεγαλοπρεπής αγών της Ελλάδος, υπήρξε η πρώτη μεγάλη καμπή του Β' Παγκοσμίου Πολέμου."

(Από λόγο του στο κοινοβούλιο τον Μάιο 1945.)

Φραγκλίνος Ρούσβελτ, Roosevelt 1882-1945

(Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής 1932-1945)

"Εις την Ελλάδα παρεσχέθη την 28ην Οκτωβρίου 1940 χρόνος τριών ωρών δια ν' αποφασίσει πόλεμον ή ειρήνην, αλλά και τριών ημερών ή τριών εβδομάδων ή και τριών ετών προθεσμία να παρείχεται, η απάντησις θα ήτο η ίδια."

"Οι Έλληνες edίδαξαν διά μέσου των αιώνων την αξιοπρέπεια. Όταν όλος ο κόσμος είχε χάσει κάθε ελπίδα, ο Ελληνικός λαός ετόλμησε να αμφισβητήσει το αήττητον του γερμανικού τέρατος αντιτάσσοντας το υπερήφανον πνεύμα της ελευθερίας."

(Από ραδιοφωνικό λόγο που εκφώνησε στις 10/6/1943.)

"Ο ηρωικός αγών του ελληνικού λαού...κατά της επιθέσεως της Γερμανίας, αφού τόσοσ παταγωδώς ενίκησε τούς Ιταλούς στην απόπειρά τους να εισβάλλουν στο ελληνικό έδαφος, γέμισε με ενθουσιασμό τις καρδιές του αμερικανικού λαού και εκίνησε την συμπάθειά του. Προ ενός και πλέον αιώνος, κατά τον πόλεμον της ελληνικής ανεξαρτησίας, το έθνος μας...εξέφρασε την φλογερή του συμπάθεια για τους Έλληνες και ευχότανε για την ελληνική νίκη..."

(Δήλωσή του στο Ύπατο Συμβούλιο της Αχέπα στις 25/04/1941, που μεταδόθηκε ραδιοφωνικά από τον Λευκό Οίκο.)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: 10 Απριλίου 1941, μετά την Συνθηκολό-

γηση με την Γερμανία παραδίδονται τα οχυρά Παλιοιριώτες και Ρούπελ. Οι Γερμανοί εκφράζουν τον θαυμασμό τους στους Έλληνες στρατιώτες, δηλώνουν ότι αποτελεί τιμή και υπερηφάνεια το ότι είχαν σαν αντίπαλο έναν τέτοιο στρατό και ζητούν από τον Έλληνα διοικητή να επιθεωρήσει τον Γερμανικό στρατό ως ένδειξη τιμής και αναγνωρίσεως! Η Γερμανική Σημαία υψώνεται μόνο μετά την πλήρη αποχώρηση του Ελληνικού Στρατού.

Ένας Γερμανός αξιωματικός της αεροπορίας edήλωσε στον διοικητή της ομάδος μεραρχιών Ανατολικής Μακεδονίας αντιστράτηγον Δέδεν ότι ο Ελληνικός Στρατός ήταν ο πρώτος στρατός στον οποίον τα στούκας δεν προκάλεσαν πανικό. "Οι στρατιώται σας" είπε, "αντί να φεύγουν αλλόφρονες, όπως έκαναν εις την Γαλλία και την Πολωνία, μας επιυροβόλουν από τας θέσεις των".

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ - ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Με χαρά γνωρίζουμε στα Μέλη μας, ότι στα πλαίσια των εκδηλώσεων της Ε.Α.Α.Λ.Σ., το Δ.Σ., αποφάσισε την οργάνωση πολυήμερης εκδρομής για ΙΣΠΑΝΙΑ, κατά το μήνα Ιούνιο 2008, υλοποιώντας την επιθυμία πολλών συναδέλφων.

Η εκδρομή αυτή είναι η πέμπτη κατά σειρά, που οργανώνεται εκτός Ελλάδος.

Παρακαλούνται οι κ.κ. συνάδελφοι ε.ε. και ε.α. καθώς και οι φίλοι της Ενώσεως, που επιθυμούν να λάβουν μέρος στην εκδρομή, να δηλώσουν εγκαίρως συμμετοχή στα τηλέφωνα 210 4119868 Γραμματεία Ε.Α.Α.Λ.Σ., 210 8224376 κ. Τριαντάφυλλος Παπαγεωργίου και 210 8959196 κ. Νικόλαος Γκλεζάκος, καταβάλλοντας ως προκαταβολή τουλάχιστον 250 ευρώ. Η εξόφληση της συμμετοχής πρέπει να έχει ολοκληρωθεί 20 μέρες πριν από την αναχώρηση.

Δηλώσεις συμμετοχής μέχρι 31.03.2008.

Θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας λόγω περιορισμένων θέσεων.

Περισσότερες πληροφορίες για το συνολικό κόστος της εκδρομής και αναλυτικό πρόγραμμα θα παρέχονται από την Γραμματεία της ΕΑΑΛΣ.

Για την καλλύτερη εξυπηρέτηση οι συνάδελφοι και φίλοι μπορούν να καταθέτουν το ποσόν της προκαταβολής και εφόσον επιθυμούν την σταδιακή εξόφληση της συμμετοχής στην ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ αριθμ. Λογαριασμού 702/751627-44 ΕΝΩΣΗ ΑΠΟΣΤΡΑΤΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ Λ.Σ.

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ : α) διαβατήριο νέου τύπου και να βρίσκεται σε ισχύ, ή ταυτότητα νέου τύπου, β) κάρτα υγείας που εκδίδεται από τις αρμόδιες Υγειονομικές Υπηρεσίες.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ - ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΝΩΣΗΣ ΑΠΟΣΤΡΑΤΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΛΙΜΕΝΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ, στα πλαίσια της διατήρησης των Συναδελφικών δεσμών, της επικοινωνίας και της σύμφιξης των σχέσεων μεταξύ των Μελών της, αποφάσισε την διοργάνωση συνεστίαισης, με ζωντανή μουσική, στο ξενοδοχείο ΟΑΣΙΣ (Λεωφ. Ποσειδώνος 27, Γλυφάδα), τηλ. 210 8941555, για την Παρασκευή 22 Φεβρουαρίου 2008 με ώρα έναρξης 21.00.

Καλούμε τους συναδέλφους να εκδηλώσουν με τη συμμετοχή τους, την αγάπη τους για την ΕΝΩΣΗ και να συντελέσουν στην επιτυχία της εκδήλωσης.

Στην συνεστίαιση μπορούν επίσης να προσκληθούν συγγενείς και φίλοι των αποστράτων Αξιωματικών Λ.Σ.

Την συνεστίαιση κλήθηκαν να τιμήσουν με την παρουσία τους οι Υπουργός και Υφυπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, οι Γενικοί Γραμματείς του Υπουργείου, ο Αρχηγός Λ.Σ., οι Υπαρχηγοί Λ.Σ και ο Γενικός Επιθεωρητής Λ.Σ.

Η συμμετοχή καθορίστηκε στα 35 ευρώ το άτομο.

Στη τιμή περιλαμβάνεται πλούσιο ΜΕΝΟΥ, κρασί, μπίρες, αναψυκτικά.

Παρακαλούνται οι κ.κ. συνάδελφοι να δηλώσουν τη συμμετοχή τους εγκαίρως στα τηλέφωνα, 210 4119868 Γραμματεία Ε.Α.Α.Λ.Σ., 210 8224376 κ. Τριαντάφυλλος Παπαγεωργίου και 210 8959196 κ. Νικόλαος Γκλεζάκος.

Λόγω των περιορισμένων θέσεων θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Πληροφορούμε τα Μέλη της ΕΑΑΛΣ, που έχουν λάβει Αντίγραφο Πράξης Αναπροσαρμογής της Σύνταξής τους, σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 3α του Ν. 3408/05, να καταθέσουν αντίγραφο της εν λόγω Πράξης στο MTN ή να το αποστείλουν ταχυδρομικώς.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Λόγω απουσίας στο εξωτερικό του τακτικού μας συνεργάτη Υποναύαρχου Λ.Σ. (ε.α.) Παν. Καλογιάννου τα ειδησεογραφικά κείμενά του "Σχολιάζοντας την Επικαιρότητα" και "Νέα του Λ.Σ.", θα δημοσιευθούν στο προσεχές τεύχος των "Λιμενικών Χρονικών".

ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Στο προηγούμενο τεύχος των "Λ.Χ." ο αποβιώσας συνάδελφος Αθ. ΚΙΑΤΙΠΗΣ, εκ παραδρομής, στη σελίδα 24 αναφέρεται ως Αρχιπλοίαρχος Λ.Σ., ενώ στη σελίδα 35 ως Υποναύαρχος Λ.Σ. Το σωστό είναι Υποναύαρχος Λ.Σ.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΚΟΠΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗΣ ΠΙΤΑΣ ΤΗΣ ΕΑΑΛΣ

- Γνωστοποιούμε στους συναδέλφους - μέλη της ΕΝΩΣΗΣ μας, ότι η καθιερωμένη εκδήλωση της κοπής της Πρωτοχρονιάτικης πίτας για τα μέλη της ΕΑΑΛΣ θα πραγματοποιηθεί την 13η Ιανουαρίου 2008 ημέρα Κυριακή και ώρα 11.00 στο εντευκτήριο και λοιπούς χώρους του ιδιόκτητου διαμερισματος της ΕΑΑΛΣ (Ιλας Μερραρχίας 11 -3ος όροφος - Πειραιά).

- Παρακαλούνται οι συνάδελφοι - μέλη της ΕΑΑΛΣ να τιμήσουν με την παρουσία τους την εκδήλωσή μας αυτή.

Πειραιάς 20 Νοεμβρίου 2007

Προς
Τον Κύριο ΚΑΠΟΥ Μανουήλ
Αγαπητέ Συνάδελφε κ. Κάπου,

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΝΩΣΗΣ ΑΠΟΣΤΡΑΤΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ Λ.Σ. και εμείς προσωπικά, εκτιμώντας την σημαντική προσφορά σας και την σε καθημερινή βάση πολύτιμη βοήθειά σας στη λειτουργία της ΕΝΩΣΗΣ μας, αισθανόμεθα την υποχρέωση, για μια ακόμη φορά, να σας εκφράσουμε τις θερμές ευχαριστίες μας και να επισημάνουμε το ενδιαφέρον σας, το ζήλο σας και την αγάπη σας για την ΕΝΩΣΗ μας.

Η καθημερινή προσέλευσή σας και επί πολλές ώρες παραμονή σας στην ΕΝΩΣΗ, η εξυπηρέτησή και η ευγένεια με την οποία περιβάλλετε όλους τους προσερχομένους στην ΕΝΩΣΗ συναδέλφους, αποδεικνύει την αγάπη σας προς την ΕΝΩΣΗ, τους συναδέλφους και το ΛΙΜΕΝΙΚΟ ΣΩΜΑ γενικότερα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο παράλληλα με τις ευχαριστίες του σας εύχεται να είστε πάντα υγιής και δυνατός και να μπορείτε για πολλά χρόνια ακόμη να προσφέρετε τη βοήθειά σας και τις υπηρεσίες σας στην ΕΝΩΣΗ μας.-

Με εκτίμηση και αγάπη

Ο Πρόεδρος

Υποναύαρχος Λ.Σ. ε.α. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Τρ.

Ο Γεν. Γραμματέας

Αντ/ρχος Λ.Σ. ε.α. ΣΦΟΥΓΓΑΡΙΣΤΟΣ Γ.

ΕΝΩΣΗ ΑΠΟΣΤΡΑΤΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ Λ.Σ.

Αριθ. Πρωτ. 068

Πειραιάς, 5 Νοεμβρίου 2007

Κύριον

Βασίλειον Κωνσταντακόπουλο

Πλοίαρχο - Πλοιοκτήτη

Επίμο Μέλος ΕΑΑΛΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΝΩΣΗΣ μας και εμείς προσωπικά, σας εκφράζουμε τις θερμές ευχαριστίες μας για την εκ μέρους σας αγορά των 75 τόμων της "ΙΣΤΟΡΙΑΣ Λ.Σ.", συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο σημαντικά στην αντιμετώπιση και επίλυση των προβλημάτων της ΕΝΩΣΗΣ μας.

Με τη χειρονομία σας αυτή αποδεικνύετε τα αισθήματα αγάπης και εκτίμησης από τα οποία διακατέχετε για την ΕΝΩΣΗ μας και γενικότερα για το ΛΙΜΕΝΙΚΟ ΣΩΜΑ.

Με τους εγκάρδιους χαιρετισμούς μας και ιδιαίτερη εκτίμηση

Για το ΔΣ της ΕΑΑΛΣ

Ο Πρόεδρος

Τριαντ. Παπαγεωργίου

Υποναύαρχος ΛΣ (εα)

Ο Γεν. Γραμματέας

Γεώργιος Σφουγγαριστός

Αντιπλοίαρχος ΛΣ (εα)

ΑΠΟΔΡΑΣΕΙΣ Ε.Α.Α.Λ.Σ.

3ήμερη εκδρομή Θεσσαλονίκη - Χαλκιδική

Αντρχου Λ.Σ. ε.α. Νικ. Γκλεζάκου

Το τριήμερο 20-21-22 Οκτωβρίου 2007 οι απόστρατοι αξιωματικοί του Λ.Σ. μαζί με καλούς και εκλεκτούς φίλους, πραγματοποίησαν εκδρομή στη Χαλκιδική και τη νύφη του Θερμαϊκού, την Θεσσαλονίκη.

Στο δρόμο προς τη Χαλκιδική πρώτη στάση το Σπήλαιο Πετραλώνων, εκεί που βρέθηκε ο σκελετός του αρχάνθρωπου, ο οποίος σύμφωνα με τις επιστημονικές μελέτες είναι 700.000 περίπου ετών, γεγονός που τον καθιστά τον αρχαιότερο Ευρωπαίο.

Το Σπήλαιο Πετραλώνων στην Κασσάνδρα Χαλκιδικής, μνημείο για την εξέλιξη του ανθρώπινου είδους, ανακαλύφθηκε το 1959 από τον Φίλιππο Χαντζαρίδη, κάτοικο της ομώνυμης κοινότητας, ενώ έγινε παγκόσμια γνωστό το 1960, όταν βρέθηκε το περίφημο κρανίο του Αρχανθρώπου από τον συγχωριανό του Χρήστο Σαρηγιαννίδη.

Οι εκδρομείς της ΕΑΑΛΣ ξεναγήθηκαν στο εσωτερικό του σπηλαίου και είδαν από κοντά το σημείο που βρέθηκε ο σκελετός του αρχάνθρωπου, ενός γέροντα 35 ετών.

Στο χώρο του σπηλαίου αποκαλύφθηκαν επίσης πλήθος παλαιολιθικών εργαλείων, που υπερβαίνει τα 1000 αντικείμενα.

Η περιήγησή μας στην όμορφη Θεσσαλονίκη, με το λευκό πύργο, το επταπύργιο, τη ροτόντα, τη θριαμβική αψίδα και το ανάκτορο του Γαλέριου, τον Άγιο Δημήτριο (κτισμένο στα ερείπια ρωμαϊκού λουτρού), την Αγία Σοφία (έργο του 7ου αιώνα), την αρχαία αγορά, καθώς και πλήθος άλλων αρχαιολογικών χώρων μεγάλου τουριστικού ενδιαφέροντος, ήταν μέρος του προγράμματος.

Στη Θεσσαλονίκη μας καλοσώρισαν εγκάρδια, ο Πρόεδρος και τα Μέλη του Δ.Σ. της ΕΝΩΣΗΣ ΑΠΟΣΤΡΑΤΩΝ Λ.Σ. ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ, με τους οποίους είχαμε τη χαρά να συζητήσουμε σε παραλιακή ψαροταβέρνα της Αγίας Τριάδας.

Η εξερεύνησή μας συνεχίστηκε στις βορειοανατολικές πλαγιές του Ολύμπου, με επίσκεψη στον μαγευτικό τόπο της Πιερίας, τον αρχαιολογικό χώρο του ΔΙΟΝ ("η πόλις του Διός"), εκεί που οι γιορτές για το Δία και τις Μούσες, στα χρόνια του δραστήριου βασιλιά Αρχελάου (413-399 π.Χ.), είχαν μεγάλη φήμη, ως οι ολυμπιακοί αγώνες της Μακεδονίας, τα "εν Δίω Ολύμπια".

Τα Ολύμπια εν Δίω διαρκούσαν 9 ημέρες, όσες ήταν και οι Μούσες. Τα αθλήματα και τα θεατρικά έργα που παρουσιάζονταν κάθε μέρα, ήταν αφιερωμένα και σε άλλη Μούσα. Οι Ολυμπιακοί αγώνες της εποχής εκείνης περιλάμβαναν τα αθλήματα: τρέξιμο, πάλη, αρματοδρομίες, και άλλα. Στους αγώνες έπαιρναν μέρος αθλητές κι από άλλα μέρη της Ελλάδας, όπως οι Θεσσαλοί κ.λ.π..

Σε απόσταση λίγων χιλιομέτρων, στις παρυφές του Ολύμπου, λίγο έξω από το Λιτόχωρο, προσκύνημα στην Ιερά Μονή Αγίου Διονυσίου, η οποία στεγάζεται σε νέο ανακαινισμένο κτίριο του 19ου αιώνα, στο παλαιό μετόχι "σκάλα" της Μονής. Το παλαιό μοναστήρι στον Όλυμπο (έργο του 16ου αιώνα) ήταν οχυρό συγκρότημα και ορμητήριο σε διάφορες επαναστατικές περιόδους, με μύλους, μετόχια, ζώα κ.α..

Σε όλη τη διάρκεια του ταξιδιού επικράτησε το κέφι με τα ωραία ανέκδοτα και τις εκπληκτικές απαγγελίες, ενώ άλλοι εκδρομείς, στάθηκαν πιο τυχεροί, αφού κέρδισαν από ένα βιβλίο της ΙΣΤΟΡΙΑΣ Λ.Σ. που κληρώθηκαν στα πούλμαν.

Ο Πρόεδρος της ΕΑΑΛΣ κ. Τριαντάφυλλος Παπαγεωργίου, Υποναύαρχος Λ.Σ. εα με την έναρξη της εκδρομής, καλοσώρισε τους συμμετέχοντες, ευχόμενος ένα καλό, ευχάριστο και διασκεδαστικό ταξίδι. Στο δρόμο της επιστροφής, κάνοντας τον απολογισμό αφού ευχαρίστησε όλους για την συμβολή τους στην καλή επιτυχία, που είχε η εκδρομή στο σύνολό της, κάλεσε τόσο τους συναδέλφους, όσο και τους φίλους της ΕΑΑΛΣ να συμμετέχουν ενεργά σε όλες τις εκδηλώσεις της Ενώσεως.

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Αντρχου Λ.Σ. ε.α. Νικ. Γκλεζάκου

Από το Γραφείο Αθλητισμού Υ.Ε.Ν/Λ.Σ. πληροφορηθήκαμε ότι:

Οι ΑΓΩΝΕΣ ΚΩΠΗΛΑΣΙΑΣ Ε.Δ. & Σ.Α. 2007, που έγιναν στην ΚΑΣΤΟΡΙΑ, την 03 και 04 Νοεμβρίου 2007, σημείωσαν μεγάλη επιτυχία.

Στους Αγώνες πήραν μέρος και καταξιωμένοι αθλητές με πολλές και μεγάλες επιτυχίες στο ενεργητικό τους. Η Ομάδα του Λ.Σ. διακρίθηκε ιδιαίτερα, αφού είχε στις τάξεις της αθλητές διεθνούς βεληνεκούς, μια παγκόσμια πρωταθλήτρια και έναν Ολυμπιονίκη. Οι αθλητές του Λ.Σ. κατέκτησαν πολλά μετάλλια, ως ακολούθως:

-1η θέση 1000 μ. ΣΚΙΦ ΓΥΝΑΙΚΩΝ κατέλαβε η Ανθ/ρχος Λ.Σ. ΜΠΙΣΚΙΤΖΗ ΧΡ. (ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΡΙΑ 2006)

-2η θέση στα 500 μ. διπλού σκιφ Ανδρών κατέλαβε ο Υπ/ρχος Λ.Σ. ΠΟΛΥΜΕΡΟΣ Β. (ΧΑΛΚΙΝΟΣ ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑ 2004) & ο Λ/Φ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ Γρ.

-2η θέση 1.000 μ. ΣΚΙΦ ΓΥΝΑΙΚΩΝ κέρδισε η Ανθ/ρχος Λ.Σ. ΚΟΚΚΙΝΟΥ Ευαγγ.

-1η θέση η Ομάδα του Λ.Σ. στα 1.000 μ. Διθέσιο Καγιάκ Κ2 με τους αθλητές Κελ/στή Λ.Σ. ΜΟΝΤΑΝΑΡΗ Στ. & Λ/Φ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ Γ.

-2η θέση στο ίδιο αγώνισμα κατέλαβε το Λ.Σ. με τους Λ/Φ ΚΑΡΥΓΙΑΝΝΗ-ΚΑΡΟΥΝΤΖΟ Κ., & ΜΑΪΣΤΡΕΛΗ Β.

-1η θέση στα 500 μ. μονοθέσιου Καγιάκ Κ1 κέρδισε ο Λ/Φ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ Γ, ενώ την 3η θέση πήρε ο Κελ/στής Λ.Σ. ΜΟΝΤΑΝΑΡΗΣ Στ.

Προπονητής Ομάδας Λ.Σ. ορίστηκε ο Υπ/ρχος Λ.Σ. ΣΤΕΛΙΟΣ Μιχ.-

● Στην ΚΑΛΑΜΑΤΑ την 10-11-07 διεξήχθησαν οι Αγώνες ΤΑΕΚΒΟ-ΝΤΟ Ε.Δ. & Σ.Α. ΕΤΟΥΣ 2007. Με την Ομάδα Λ.Σ. αγωνίσθηκαν οι αθλητές: Λ/Φ ΚΕΒΡΕΚΙΔΗΣ Ι., που κατέκτησε τη 2η θέση & το αργυρό μετάλλιο στα 58 κ., ΧΕΙΜΑΡΙΩΤΗΣ Αγγ., αναδείχθηκε 3ος και έλαβε το χάλκινο μετάλλιο στα 78 κ., ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ Δ., ΠΟΥΝΤΖΟΥΚΙΔΗΣ Κ., & ΚΑΖΗΛΑΣ Χρ.. Την Ομάδα του Λ.Σ. συνόδευε ο προπονητής Αρχ/στής Λ.Σ. ΚΟΝΤΟΒΑΣ Παναγ..

ΚΛΑΣΙΚΟΣ ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Οι αγώνες τελούνται κάθε χρόνο με τη συμμετοχή πολλών αθλητών από όλο τον κόσμο, με μεγάλες διακρίσεις στο ενεργητικό τους, τόσο στις χώρες τους, όσο και παγκοσμίως. Ανάμεσά τους παίρνουν μέρος και άτομα που ασχολούνται ερασιτεχνικά με τον αθλητισμό, κατά τον ελεύθερο χρόνο τους. Στην κατηγορία αυτή αγωνίσθηκε και ο Υποπλοίαρχος Λ.Σ. Κων/νος Πετρίδης που υπηρετεί ως Υποδιοικητής στο Λιμενικό Τμήμα της ΖΕΑΣ, ο οποίος κατόπιν να τερματίσει με πολύ καλή σειρά ανάμεσα σε 5.000 αγωνιζόμενους, με χρόνο 4 ώρες, 14 λεπτά και 50". Ο εν λόγω αξιωματικός έχει λάβει μέρος σε πολλούς αγώνες μεγάλων αποστάσεων, τιμώντας έτσι και το Λιμενικό Σώμα που υπηρετεί.

● Ο Υποπλοίαρχος Λ.Σ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ Κων/νος (φωτογραφία), από το 2003 μέχρι σήμερα, έχει τερματίσει σε 5 κλασικούς μαραθώνιους της Αθήνας (42,2 χιλιόμετρα), έναν υπερμαραθώνιο 53 χιλ. (γύρος Πάρου) και σε άλλους αγώνες μεγάλων αποστάσεων (20 - 30 χιλ/τρα.). ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ για τις ωραίες σου προσπάθειες, συνάδελφε. Άντε και πρωταθλητής.-

Υποναύαρχου Λ.Σ. (ε.α.) Κώστα Μιχ. Σταμάτη

Υπάρχουν κάποιες προσωπικότητες τόσο πληθωρικές και τόσο χαρισματικές, που, όταν αποφασίσεις να διατυπώσεις τη γνώμη σου γι' αυτές, δεν ξέρεις από πού ν' αρχίσεις και πού να τελειώσεις. Σ' αυτό το μεγάλο δίλημμα βρέθηκα κι εγώ, όταν θέλησα να γράψω δυο λόγια για τον Καπετάν Αργύρη Σαλίβερο από τη Σαντορίνη. Ο πλοίαρχος της Παροναξίας, του Ιονίου και της Αδριατικής, που, για περίπου τρεις δεκαετίες έστησε μια ζωντανή γέφυρα φιλίας και φιλοξενίας, ανάμεσα στην Ελλάδα και στην Ιταλία και καταξιώθηκε από Έλληνες και ξένους επώνυμους και ανώνυμους, βραβεύτηκε και τιμήθηκε σαν ο ιδανικός πλοίαρχος, ο οποίος ζευγάρωσε την ελληνική φιλοξενία με τα ιδιαίτερα μυστικά του τουρισμού. Πρόκειται για μια ξεχωριστή περίπτωση, ενός ανθρώπου ευαίσθητου και δυναμικού, τον οποίον διακρίνει η ευγένεια, η ευθύτητα, η γλυκύτητα, η βαθιά φιλόξενη διάθεση, η άνετη προσέγγιση, η απλότητα, η πλήρης γνώση όχι μόνο των επαγγελματικών του καθηκόντων, αλλά και η παράλληλη πλατιά γνώση των τεκταινομένων γύρω του εθνικών και διεθνών. Ο Καπετάν Αργύρης είναι μια ολοκληρωμένη προσωπικότητα, με ηγετική παρουσία στην επαγγελματική του δραστηριότητα και κοινωνική αναγνώριση προς τους επιβάτες, τις Αρχές και όχι μόνο.

Το καλοκαίρι του 1975, αν θυμάμαι καλά, βρέθηκα με κάποιους φίλους μου στο Μπρίντζι της Ιταλίας. Το πλοίο, με το οποίο επρόκειτο να επιστρέψουμε έπαθε βλάβη και μείναμε караβοφάναρο κατακαλόκαιρο στο ιταλικό λιμάνι. Ούτε μια θέση στο κατάστρωμα δεν υπήρχε. Κι η επιστροφή στην Ελλάδα σε τακτή ημερομηνία. Είδα στο λιμάνι το πλοίο "Γεώργιος" και αποτάνθηκα στον άγνωστο σε μένα πλοίαρχό του, χωρίς να προσδοκώ πως θα λύσω το επείγον πρόβλημά μου.

Ήταν ο Καπετάν Αργύρης Σαλίβερος. Η ανταπόκρισή του

ήταν άμεση. "Για όλους υπάρχει μια θέση στο πλοίο μου", είπε, λες και είμασταν φίλοι από τα παλιά.

Μας βόλεψε, μας περιποιήθηκε και μας έκανε όσο του επέτρεπαν τα καθήκοντά του συντροφιά. Συμπεριφορά άψογη, παρουσία τέλεια, φιλοξενία απρόσμενη, εξυπηρέτηση θαυμάσια. Νιώσαμε όλοι την απόκτηση ενός πολύτιμου και σπάνιου φίλου. Και όσες φορές τον συνάντησα πάλι, σε πλοίο ή σε ναυτιλιακές εκδηλώσεις, ήταν ο ίδιος, ζεστός, φιλικός, εγκάρδιος και πρόθυμος να δώσει χέρι βοήθειας. Αυτός ήταν και είναι ο Καπετάν Αργύρης.

Ο Καπετάν Αργύρης Σαλίβερος γεννήθηκε στο Μεγαλοχώρι της Σαντορίνης. Μετά το γυμνάσιο, το 1955, μπαρκάρησε σε πλοίο της εταιρίας Μ. Νομικού, στη γραμμή Παροναξίας. Αφού υπηρέτησε τη θητεία του στο Πολεμικό Ναυτικό, το 1963, πήρε το δίπλωμα του Γ' και το 1970 του Α' Πλοίαρχου. Το 1968 ναυτολογήθηκε στο "Έλλη" της εταιρίας Φραγκουδάκη και έπειτα μετατέθηκε ως υπάρχος στο "Γεώργιος" της ίδιας εταιρίας, στο οποίο έγινε πλοίαρχος το 1972. Σε αυτό το πλοίο υπηρέτησε ως το 1985 και τον επόμενο χρόνο ανέλαβε πλοίαρχος στο πλοίο "Ουρανός" της Fragline ως το 1997, οπότε πήρε θέση στα γραφεία της εταιρίας. Με το "Έλλη", το χειμώνα του 1968 - 1969, ήταν ο πρώτος πλοίαρχος, που προσέγγισε στο

απόρσιτο ως τότε λιμάνι του Αθηνιού της Σαντορίνης, το οποίο στη συνέχεια συγκέντρωσε όλη την κίνηση του νησιού με τους κατάπλους πλοίων γραμμής και κρουαζιεροπλοίων.

Η Πάτρα, η Ηγουμενίτσα, η Κέρκυρα και το Μπρίντζι, η Ελλάδα και η Ιταλία, με το "Γεώργιος" και το "Ουρανός", παράλληλα με τα αντίστοιχα πλοία της "ΕΛΜΕΣ" και της "Adriatica", ένωσαν δυο χώρες και δυο λαούς και μέσω της Ιταλίας ολόκληρη την Ευρώπη. Οι επιβάτες, που ταξίδεψαν τότε από και

Ο καπετάν Αργύρης Σαλίβερος με την Ειρήνη Παππά

προς την Ελλάδα, έχουν να θυμούνται με συγκίνηση και θαυμασμό τη φιλοξενία και τις υπηρεσίες πλοίαρχου και πλήρώματος αυτών των πλοίων της εταιρίας Φραγκουδάκη. Και όλοι αυτοί, Έλληνες και ξένοι, έγιναν φίλοι με τον πλοίαρχο και το πλήρωμα και όταν γύρισαν στις εστίες τους ένιωσαν την ανάγκη εγγράφως να ευχαριστήσουν τον πλοίαρχο και το εκλεκτό πλήρωμά του. Το τεράστιο αρχείο του Καπετάν Αργύρη είναι κατακλυσμένο από παρόμοιες επιστολές, συγχαρητήρια τηλεγραφήματα και ενθουσιώδη δημοσιεύματα σε ελληνικά και ξένα έντυπα.

Ο καλοκάγαθος νησιώτης ναυτικός, με τη γερή επαγγελματική κατάρτιση και το περίσσευμα της ψυχής του, τη μεγάλη πίστη στον Θεό, τη βυζαντινή μουσική εγκράτεια, την εσωτερική ευγένεια και τα αδιαμφισβήτητα ηγετικά του προσόντα Καπετάν Αργύρης Σαλίβερος, πρώτα εξασφάλισε την αρμονική συνεργασία, κατανόηση και συνεννόηση μεταξύ Πλοίαρχου και Πληρώματος. Στο πλήρωμά του μεταλαμπάδευσε το πιστεύω και τις αρχές του, την αγάπη προς τον συνάνθρωπο, την αμέριστη εκδήλωση της φιλοξενίας και την προθυμία εξυπηρέτησης, με τρόπο ευγενικό, πράο και απλό, δημιουργώντας έτσι ένα καινούργιο μοντέλο της πατροπαράδοτης ελληνικής φιλοξενίας. Μια ήπια και πολιτισμένη μορφή πειθαρχίας κυριάρχησε επάνω στο πλοίο, η οποία γινόταν συνειδηση και στο πλήρωμα και στους επιβάτες του. Μια αμοιβαία εκτίμηση και σεβασμός συνέδεε το σύνολο των επιβαινόντων και η συμμόρφωση όλων ήταν πλήρης και συνειδητή.

Αυτή ήταν η μεγάλη επιτυχία της διοίκησης του Καπετάν Αργύρη, που απέδωσε χρυσούς καρπούς προς κάθε κατεύθυνση. Για το λόγο τούτο δεν υπήρξαν ποτέ παράπονα ή καταγγελίες τόσο για τον πλοίαρχο και το πλήρωμα όσο και για αυτό τούτο το πλοίο.

Αυτή η άνετη διοίκηση, το ήρεμο κλίμα, η γαλήνη, η ευχάριστη διάθεση και η χωρίς υστεροβουλία προσφορά υπηρεσιών, αποτελούσε ασφαλώς συνάρτηση και μιας καλής εταιρίας, που ήθελε ένα καλό και σύγχρονο πλοίο υψηλών προδιαγραφών να προσφέρει στους πελάτες της. Έτσι το πλοίο δεν ήταν μόνο ένα ευχάριστο και ιδιαίτερα φιλόξενο πλωτό ξενοδοχείο, αλλά και ένα σκάφος, συμμορφωμένο απόλυτα με τους εθνικούς και διεθνείς νόμους και κανονισμούς, διατηρημένο σε ύψιστη κατάσταση ετοιμότητας, που με την αξιοπλοία του διασφάλιζε πλήρως τη ζωή των επιβαινόντων. Τα πληρώματα, που έφευγαν από το πλοίο μόνο για να πάνε σε άλλο πλοίο της εταιρίας ή για να βγούν σε σύνταξη, ήταν σε μάχιμη κατάσταση την κάθε στιγμή, εξοικειωμένα με τα γυμνάσια εγκαταλειψης πλοίου, εκδήλωσης πυρκαϊάς ή δυσμενών καιρικών συνθηκών, με την εργατικότητα και την αυτοθυσία τους, απέδειξαν σε πολλές έκτακτες καταστάσεις την υψηλή επαγγελματική τους κατάρτιση και τη μοναδική στον κόσμο ναυτοσύνη των Ελλήνων ναυτικών.

Ο σεβασμός προς τις αρχές, η απαρέγκλητη τήρηση των δρομολογίων, η άριστη κατάσταση αξιοπλοίας

του πλοίου, η φιλόξενη συμπεριφορά, η τακτική επικοινωνία με τις αρχές και τους πράκτορες, χωρίς προστριβές και παραβάσεις, διαμόρφωσαν στο πλοίο μian ευχάριστη αίσθηση, που επηρέασε ευνοϊκά τη θαλάσσια γραμμή Πάτρας - Μπρίντιζι και συγκέντρωσε πλήθη τουριστών από και προς Ευρώπη. Πρώτοι οι Ιταλοί - πράκτορες και λιμενικές αρχές στο Μπρίντιζι - διαπίστωσαν αυτή τη μοναδικότητα του πλοίου στη συνολική δυναμική του παρουσία και με διάφορες ευκαιρίες (όπως η διάσωση 18 Αλβανών ναυαγών κλπ.), τίμησαν τον πλοίαρχο με εξαιρετικές τιμές, όπως την απονομή τριών διαδοχικά τίτλων του Ιππότη, του Αξιωματικού και του Ταξίαρχη, από τον πρόεδρο της Ιταλικής Δημοκρατίας. Στην Ελλάδα τον τίμησε η "Ένωση Πλοίαρχων", ενώ δεν είναι λίγες οι εύφημες μνείες και οι ευαρέσκεις των Λιμενικών Αρχών.

Δεξίωση στο πλοίο "ΟΥΡΑΝΟΣ" στο Μπρίντιζι

Για μας τους Λιμενικούς η περίπτωση του Καπετάν Αργύρη Σαλίβερου είναι ίσως μοναδική. Πάντοτε ευπρεπής και πρόθυμος να εξυπηρετήσει τις Αρχές, νομοταγής, συνεπής στην τήρηση των νόμων και των κανονισμών, πρωτοπόρος στην εφαρμογή νέων διατάξεων, πρωτεργάτης στη συντήρηση, ετοιμότητα, αξιοπλοία και εμφάνιση του πλοίου, έτοιμος να δεχθεί με χαμόγελο τους ελέγχους των κλιμακίων επιθεώρησης και να συμμορφωθεί, εάν χρειαζόταν αποκατάσταση εκκρεμοτήτων. Δεν είχε ποτέ εκκρεμότητες με τις Αρχές, δεν τον παρατήρησε όργανο Λιμενικής Αρχής ή άλλης Αρχής ούτε κλήθηκε ποτέ σε απολογία, παρά το γεγονός ότι κάθε ημέρα προσέγγιζε σε λιμάνια και είχε να αντιμετωπίσει πλήθος επιβατών, αλλά και επισήμων προσώπων, τα οποία αποβιβάζονταν με τις πιο καλές εντυπώσεις από το πλοίο.

Τα "Αιμενικά Χρονικά" παρουσιάζουν στο τεύχος αυτό τον Καπετάν Αργύρη Σαλίβερο, πιστεύοντας ότι αποτελεί παράδειγμα Ανθρώπου και Πλοίαρχου προς μίμηση στο χώρο της Επιβατηγού Ναυτιλίας μας.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ

ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΟΥ
ΛΙΜΕΝΙΚΟΥ
ΣΩΜΑΤΟΣ

Επιμέλεια Υποναύαρχου Λ.Σ. ε.α.
Κώστα Μ. Σταμάτη

Η επικαιρότητα της επετείου της 28ης Οκτωβρίου 1940 και το μικρό αφιέρωμά μας σε αυτήν, μας υποχρεώνουν να αναδημοσιεύσουμε μερικές σελίδες από το βιβλίο του Στρατηγού Νικ. Αντωνακέα με τον τίτλο "Φως εις τα σκότη της Κατοχής", οι οποίες αναφέρονται στην εθνική δράση Στελεχών του Λιμενικού Σώματος, εναντίον του στρατού Κατοχής. Από το παρατιθέμενο κείμενο προκύπτει, με ιδιαίτερη έμφαση, η πατριωτική προσφορά των στελεχών του Λιμενικού Σώματος κατά την Κατοχή και την Αντίσταση, προσφορά, η οποία μέχρι σήμερα δεν είναι ευρύτερα γνωστή. Οι σύντομες αναφορές στην "Ιστορία του Λ.Σ." δεν αποδίδουν όλη την έκταση και το μεγαλείο της τόσο επαινούμενης εδώ δράσης των Λιμενικών στα χρόνια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Επειδή ο πόλεμος αυτός είναι ο μόνος, στη δίνη του οποίου ενεπλάκη το Λιμενικό Σώμα στην ιστορική διαδρομή του, πιστεύουμε ότι είναι ανάγκη η περίοδος αυτή να διερευνηθεί περισσότερο εντός και εκτός Ελλάδας. Πόσο χρήσιμο θα ήταν να είχαμε στη διάθεσή μας τις πράξεις ναυλώσεων και επιτάξεων, που πραγματοποίησε το ΥΕΝ στη Μέση Ανατολή σε ελληνικά ή ελληνόκτητα πλοία, με τα οποία συντελέσθηκε η μεταφορά συμμαχικού στρατού, αρμάτων, πολεμοφοδίων και οπλισμού στην Αφρική, προς αντιμετώπιση και κατατρόπωση του Ρόμμελ, ήττα, που σήμανε την αρχή πτώσης του Άξονα!
Ακολουθούν δύο ενότητες:

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: Δράση Λιμενικών στην Κατοχή

ΔΡΑΣΗ ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ

"Επανερχόμεθα και πάλιν εις την δράσιν του Πλοίαρχου Λιμενικού κ. Ανδρέου Γεωργακοπούλου, μέλους της Ανωτάτης Διοικήσεως "Ε.Ε." δια να εξιστορήσουμε και άλλας αυτού υπηρεσίας, εις τον αγώνα της Ελευθερίας κατά την πρώτην περίοδον της εχθρικής κατοχής.

Την εποχή εκείνην της δουλείας, ήτο έντονος, η επιθυμία πολλών πατριωτών, όπως μεταβίβωσι και προσφέρωσι τας υπηρεσίας των εις τον Ελληνικόν Στρατόν Μέσης Ανατολής. Άλλοι δε πατριώται, υπηρετούντες εις Εθνικάς Οργανώσεις και καταδικώμενοι παρά των κατακτητών δι' εθνικάς πράξεις, ήτο ανάγκη επίσης ν' απομακρυνθώσι της Ελλάδος.

Προς επίτευξιν λοιπόν του σκοπού αυτού, ο Πλοίαρχος Γεωργακόπουλος συνεκρότησεν ειδικόν κλιμάκιον, εις το οποίον έδωσε τον τίτλο "Υπηρεσία Διασώσεως". Κατ' αρχάς, το έργον τούτο, διεξήγετο με βάσιν την Χίον, Μυτιλήνην και Σάμον, όπου με αυτοθυσίαν, προσέφερον τας υπηρεσίας των, οι εκεί μεμυημένοι κ.κ. Κοσμιίδης επιχειρηματίας εν Χίω, Γ. Σοφούλης ναυτικός πράκτωρ εν Σάμω και Ηλίας Καζάκος Λιμενάρχης εν Μυτιλήνη. Ο τελευταίος ούτος συλληφθείς παρά των Γερμανών εξετελέσθη μετ' άλλων πέντε Αξιωματικών. Ούτω δε ο αρχηγός της υπηρεσίας ταύτης Γεωργακόπουλος εστερήθη των πολυτίμων υπηρεσιών του συναδέλφου του Καζάκου, η δε Πατρίς εθρήνησε την απώλειαν ενός εκ των καλλιτέρων τέκνων της.

Άπαντες οι ανωτέρω, προσέφερον μεγάλας υπηρεσίας εις την διάσωσιν των κινδυνευόντων πατριωτών. Μετά την σύλληψιν και εκτέλεσιν του Λιμενάρχου Καζάκου, αντιληφθέντες οι Γερμανοί τούτο, έθεσαν ανυπέρβλητα εμπόδια, ώστε του λοιπού να καθίσταται ανέφικτος η διαφυγή εκείθεν Ελλήνων πατριωτών προς Αίγυπτον. Ένεκεν τούτου, η προσοχή του Πλοίαρχου Γεωργακοπούλου, εστράφη προς εξεύρεσιν μικρών πετρελαιοκινήτων σκαφών, άτινα θα παρελάμβανον τους κινδυνεύοντας πατριώτας, από τας ερημικάς ακτάς της Αττικής.

Προς επιτυχίαν του σκοπού όμως αυτού, κατέστη ανάγκη, όπως συγκροτηθή ετέρα ομάδα, "Αναγνωρίσεως", ήτις θα είχε ως έργον, την εξεύρεσιν ασφαλών διόδων από ξηράς και από θαλάσσης, ίνα μη περιέρχωνται οι ταξειδεύοντες, εις χείρας των Γερμανών, οίτινες περιεπόλουν αγρύπνως εις ωρισμένα σημεία των ακτών, ως και εις ωρισμένας διόδους της ξηράς.

Η υπηρεσία αύτη, ως είναι ευνόητον, απήτει εκτός των τολμηρών και ριψοκινδύνων προσώπων, άτινα θα διεκινδύνευον την ζωήν των και χρήματα άφθονα. Χρήματα όμως δεν υπήρχον. Διότι, ως ανεφέραμεν και εις άλλο Κεφάλαιον του βιβλίου μας, η ημετέρα Οργάνωσις "Ε.Ε." καθ' όλον το διάστημα των αγώνων της, δεν έτυχεν απολύτως ουδεμίας οικονομικής συνδρομής. Τούτο δε, έχει και μεγαλυτέραν αξίαν, δια το έργον όπερ αύτη ε-

πετέλεσαν. Είμεθα δε βέβαιοι, ότι βραδύτερον, όταν κριθή η συμβολή των διαφόρων Οργανώσεων εις τον αγώνα της Εθνικής Αντιστάσεως, η "Ε.Ε." θα καταλάβη εξέχουσιν θέσιν, διότι άνευ υλικής ενισχύσεως κατόρθωσεν ένα αξιόλογον έργον.

Έπρεπε συνεπώς, αφ' ου δεν υπήρχον χρήματα, να εξευρεθή τρόπος αντιμετώπισεως των απαιτουμένων δαπανών. Ο κ. Γεωργακόπουλος, άφθαστος εις όλας τας πατριωτικές ενεργείας και αποφάσεις, κατόρθωσε και τούτο το εμπόδιον να υπερπηδήση. Δια διαφόρων συνδυασμών μεταξύ των φίλων του και τινων εκ των ευπορούντων ταξιδιωτών, αντιμετώπισε πάντοτε τας απαιτουμένας δαπάνας των πλοίων και όλα τ' άλλα έξοδα των Ομάδων του. Εξ ιδίων του δε, πλειστάκις ενίσχυσε το έργον τούτο.

Το υπό τον Πλοίαρχον Λ.Σ. Γεωργακόπουλον Κλιμάκιον "Διασώσεως και Αναγνώρισεως" απετελέσθη εκ των κ.κ. Π. Ηλιοπούλου αρχιάτρου, Ιωάννου Ανδρέου και Φ. Κουσοβολάκου Πλοίαρχου Ε.Ν. και ιδιοκτητών βενζινοπλοίων, Β. Γολέμη και Γ. Αποστόλου Σημαιοφόρων Λ. Σώματος, Σ. Κλεισα, Σ. Καλυβάκη, Δ. Πούλου, Ι. Καλογερά, Μ. Ευαγγελιδάκη, Ι. Χαλιωρή, Δ. Πελοποννησιού, Ε. Τσάλλα και Τ. Ροδοπούλου. Τα πλοία δε άτινα εχρησιμοποiehθησαν είναι τα εξής: "ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ", "ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ" και "ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ" νηολογημένα άπαντα, εν Πειραιεί, υπό τους αριθμούς 2141 - 1824 και 2787. Τί σύμπτως όμως; Και τα τρία ταύτα πλοία, είχαν ονόματα Αγίων.

Δια των τριών τούτων πλοιαρίων ήρχισεν από του Απριλίου 1942 η αποστολή προς Αίγυπτον καταδιωκομένων υπό του εχθρού...

Η δευτέρα περίοδος της Κατοχής, ευρίσκει και πάλιν τον πλοίαρχον Λιμενικού Σώματος κ. Ανδρέαν Γεωργακόπουλον, μέλος της Ανωτάτης Διοικήσεως της Οργανώσεως "Ε.Ε." επί του εθνικού έργου. Ο ακαταπόνητος και ριψοκίνδυνος πλοίαρχος, μετά των εκλεκτών συνεργατών του, επιφέρει και νέα πλήγματα και καταστροφάς εις τας πολεμικάς δυνάμεις του εχθρού.

Πριν η εισέλθωμεν εις την εξιστόρησιν έργων κατασκοπείας και σαμποτάζ, υπό των ομάδων τούτων, θα μνημονεύσωμεν μίαν άλλην πατριωτικήν υπηρεσίαν του, ως προσωπάρχου του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας.

Οι Γερμανοί, μετά την κατάληψιν της Ελλάδος, δεν επέτρεπον, ως είναι γνωστόν, την συγκρότησιν πολεμικών Τμημάτων ή Οργανισμών εις την Πατρίδα μας. Ο κ. Γεωργακόπουλος όμως, τη πολυτίμω συνδρομή του γενικού διευθυντού του Υπουργείου του, αιμνήστου Υπουναύρχου Ν. Παπαθεοδώρου, κατόρθωσε να πείση τους Γερμανούς, όπως εγκρίνουν την εκπαίδευσιν των δοκίμων της Ναυτικής μας Σχολής, εις τα καθήκοντα των λιμενικών αξιωματικών, προκειμένου ούτοι να συμπληρώσουν, δήθεν, τας ανάγκας του Λιμενικού Σώματος, θεωρουμένου, ως αστυνομικής υπηρεσίας των λιμένων.

Το έξυπνον και πατριωτικόν τούτο σχέδιον, του προσωπάρχου, επέτυχεν. Οι ευσταλείς και νέοι βλαστοί του πολεμικού μας Ναυτικού συγκεντρώνονται και τη εξαιρετική συνδρομή του αντιναυάρχου του Β.Π. κ. Δημητρίου Οικονόμου, ως επίσης του γενικού διευθυντού πλοίαρχου κ. Κόνιαλλα και του διευθυντού του Διοικητικού πλοίαρχου κ. Παγκάρα, εκπαιδεύονται εις όλα τα μαθήματα του Πολεμικού Ναυτικού.

Κατά την πρώτην Εκπαιδευτικήν Περίοδον, οι δόκιμοι διετέλουν υπό την διοίκησιν του πλοίαρχου λιμενικού κ. Νικολάου Θαλασσινού ηγετικού στελέχους της "Ε.Ε." και του υποπλοίαρχου Λιμενικού κ. Ίωνος Βενιέρη ως υποδιοικητού. Κατά δε την

δευτέραν περίοδον, υπό την διοίκησιν, αυτού τούτου, του πλοίαρχου κ. Γεωργακοπούλου και του Πλωτάρχου Λιμενικού κ. Λ. Λεοντοπούλου, ως υποδιοικητού της Σχολής.

Κατά την συμπλήρωσιν των απαιτητών σπουδών, αντί οι δόκιμοι ούτοι, ν' αναλάβωσιν υπηρεσίαν λιμενικού αξιωματικού, απεστάλησαν μερίμνη του διοικητού των και της υπ' αυτόν Ομάδος "Διασώσεως και Διαφυγής" εις την Μέσσην Ανατολήν, όπου απετέλεσαν στελέχη του εκεί Ναυτικού μας.

Η πατριωτική αυτή πράξις, έσωσεν εκ της δυστυχίας, εις ην είχαν περιπέσει κατά την απαισίαν εκείνην εποχήν της Κατοχής οι νέοι ούτοι βλαστοί της Ελλάδος και όλοι οι Έλληνες πατριώται και έδωσε ταυτοχρόνως εις τας ενόπλους του Έθνους Δυνάμεις, νέον αίμα και νέα στελέχη χαλυβδωμένα με πίστιν και αγάπην προς την Πατρίδα. Το γεγονός τούτο, εδημιούργησεν ομολογουμένως, μεγάλας υπονοίας και καχυποψίας εκ μέρους των Γερμανών, εναντίον του πλοίαρχου κ. Γεωργακοπούλου και φυσικά τούτο, δεν υπήρξεν άμοιρον συνεπειών, βαρυτάτων μάλιστα, εις βάρος του πρωτεργάτου της ιδέας ταύτης, ως θα ίδωμεν κατωτέρω μετ' ολίγον, ότε ούτος συλληφθείς και εγκλεισθείς εις τας Γερμανικάς φυλακάς, υπέστη εκεί, επί μήνας βασανιστήρια και βαναυσότητα, αφαντάστου σκληρότητος και αγριότητος.

Ήδη εισχρόμεθα εις την εξιστόρησιν των άλλων τομέων της δράσεως, των Ομάδων του πλοίαρχου κ. Γεωργακοπούλου.

Ο Πειραιεύς, ναυτική βάση των κατακτητών, λόγω της σοβαρότητος του, απέσπασε περισσότερον την προσοχήν της Οργανώσεώς μας και ιδιαίτερος του πλοίαρχου κ. Γεωργακοπούλου, εις το έργον της κατασκοπείας, των πληροφοριών, ως και των διαφόρων άλλων υπονομευτικών ενεργειών, εις βάρος των μισαρών εισβολέων.

Ο εκπρόσωπος ούτο πλοίαρχος της "Ε.Ε." εν τη διακρινούση αυτόν επιδεξιότητι, κατήρτισεν εν Πειραιεί δύο Ομάδας προς αποτελεσματικώτεραν διεξαγωγήν του εθνικού αγώνος.

Η μεν πρώτη Ομάς, υπό την διεύθυνσιν του τότε Κεντρικού Λιμενάρχου κ. Αντωνίου Μπαχά και υπολιμενάρχου αντιπλοίαρχου Α.Σ. κ. Δημητρίου Σαματζοπούλου, εκτός της παρακολουθήσεως και συγκεντρώσεως πληροφοριών, περί των θαλασσιών κινήσεων του εχθρού, είχεν αναλάβει και την έκδοσιν πλαστών ναυτιλιακών εγγράφων, ναυτικών βιβλιαρίων και ταυτοτήτων, ως και όλων εκείνων των απαιτητών στοιχείων, προς εξαπάτησιν των κατακτητών, δι' ων εφοδιάζοντο τα πληρώματα και οι επιβάται των βενζινοπλοίων της ημετέρας Οργανώσεως, άτινα εξετέλουν τους πλόας προς την Μέσσην Ανατολήν, μεταφέροντα εμπιστευτικόν ταχυδρομείον και καταδιωκομένους πατριώτας, προς κατάταξιν εις τας εκεί Ελληνικάς Ενόπλους Δυνάμεις.

Και εφ' όσον εμνημονεύσαμεν πλαστά ταυτότητα, πλαστά ναυτιλιακά έγγραφα και πλαστά ναυτιλιακά βιβλιάρια, πρέπει να μη παραλείψωμεν, ν' αναφέρωμεν, ότι, εκτός του υπό τον πλοίαρχον κ. Μπαχάν, συνεργείου προς έκδοσιν τοιούτων πλαστών εγγράφων, κατά το διάστημα της εχθρικής Κατοχής, η ημετέρα Οργάνωσις, είχε και έτερον συνεργείον, εξ ου εφοδιάζοντο με αστυνομικάς πλαστάς ταυτότητας, δια καταδιωκομένους παρά των κατακτητών αγωνιστάς της και δι' άτομα της Συμμαχικής κατασκοπείας.

Το συνεργείον τούτο διετέλη υπό την διεύθυνσιν, του ήδη αστυνομικού διευθυντού κ. Θεοδώρου Ρακιντζή και ήτο εγκατεστημένον επί της οδού Χαλκοκονδύλλη, με βοηθόν τον αστυνόμον κ. Ιωάννην Καραχάλιον και άλλους αστυνομικούς υπαλλήλους. Πλείστα όσαι, τοιαύται ταυτότητες εξεδόθησαν την εποχήν εκείνην παρά του κ. Θεοδώρου Ρακιντζή και προς πρό-

σωπα άλλων Οργανώσεων και πλείστοι υπήρξαν εκείνοι, οίτινες διέφυγαν την σύλληψίν των, χάρις εις τας πλαστάς ταύτας ταυτότητας.

Δια να παρέχεται διευκόλυνσις εις τα μέλη της Οργανώσεως "Ε.Ε." παρά των μεμηνημένων Κρατικών οργάνων, ιδία παρά των τοιούτων, των Σωμάτων Ασφαλείας, άτινα παρέμειναν πιστά προς την Πατρίδα και τους αγώνας αυτής, ο Γενικός Επαναστατικός Σύνδεσμος εφοδίασε ταύτα κατά τους χρόνους της εχθρικής Κατοχής δι' ειδικών ταυτοτήτων και δι' αδειών οπλοφορίας. Αντίτυπον των ιστορικών τούτων αδειών, παραθέν εν φωτοτυπία δια να παραμείνη και τούτο, ως ανάμνησις των ωραίων και ευγενικών αγώνων, χάριν της Ελευθερίας και της φιλότιμης ημών Πατρίδας.

Η καταβύθισις μεταξύ Πειραιώς και Φλεβών, των πέντε Γερμανικών πλοίων, μεταξύ τόσων άλλων, υπήρξεν έργον των Ομάδων του Πλοιάρχου Γεωργακοπούλου. Η Οργάνωσις λαβούσα γνώσιν, εκ της εν φωτοτυπία δημοσιευομένης προκηρύξεως των Γερμανών, προς τον λαόν της Σάμου - ήτις εκτυπωθείσα εις τα επίτακτα τυπογραφεία του κ. Διαλυσιμά, περιήλθεν αμέσως εις τας χείρας ημών ότι επέκριτο η επιχείρησις προς ανακατάληψιν της Νήσου παρά των στρατευμάτων της εχθρικής Κατοχής, έσπευσε να ειδοποιήση τον πλοιάρχον κ. Γεωργακόπουλον περί τούτου, όστις αμέσως έθεσεν εις κίνησιν τα δίκτυα πληροφοριών και τας ομάδας σαμποτάζ της Οργανώσεως.

Εις τα πλοία εκείνα, άτινα απέπλευσαν με 1500 Γερμανούς στρατιώτας, προς ανακατάληψιν της Σάμου, η Ομάς του Πλωτάρχου κ. Θεοχάρη, είχε καταρθώσει προ του απόπλου των, να τοποθετήση ωρολογιακάς βόμβας. Οι ασύρματοι της Οργανώσεως, είχαν εκπέμψει εγκαίρως την πληροφορίαν ταύτην προς όλας τας κατευθύνσεις του Συμμαχικού Στρατηγείου της Μέσης Ανατολής.

Δεν επρόφθασαν τα πλοία ταύτα να πλησιάσουν τας Φλέβας και το εν κατόπιν του άλλου εβυθίσθησαν αύτανδρα. Εκ των 1500 Γερμανών, είναι ζήτημα εάν διεσώθησαν οι πεντακόσιοι, οι δε έτεροι, χίλιοι, εύρον τον θάνατον εις τα υγρά ύδατα της Ελληνικής θαλάσσης.

Ο Καπετάν Γιάννης, ανήκων, ως προαναφέραμεν, εις το δίκτυον "Διαφυγής και Διασώσεως" του πλοιάρχου κ. Γεωργακοπούλου, κατώρθωσε την 20ην Απριλίου 1944, δια του πλοιαρίου "Αγία Παρασκευή" να μεταφέρει και ν' αποβιβάση εις την Μ. Ασίαν 52 Έλληνας πατριώτας, οίτινες διετέλουν υπό απηγή δίωξιν, εκ μέρους των Αστυνομικών των Γερμανών. Κατά το ταξιδίόν του εκείνο, μετέφερε και πολύτιμον ταχυδρομείον εξ Ελλάδος, προοριζόμενον δια το Αμερικανικόν Στρατηγείον.

Όταν όμως επέστρεψεν εκ του ταξιδίου του, δεν εύρε τον αρχηγόν του πλοιάρχον Γεωργακόπουλον, τον οποίον τόσον πολύ αγαπούσε και μετά του οποίου τόσον στενά ήτο συνδε-

δεμένος εις τον αγώνα της Εθνικής Αντιστάσεως, διότι ούτος, είχαν εν των μεταξύ συλληφθή παρά των Γερμανών. Τούτο όμως, δεν πτοεί τον Καπετάν Γιάννη ούτε τον φοβίζει, τουναντίον χαλυβδώνει την ψυχήν του, τονώνει το θάρρος του περισσότερον και αναπερώνει τον ενθουσιασμόν του και τον πατριωτισμόν του, τον ωθεί δε, εις νέας περιπετείας και εις νέας πατριωτικές πράξεις.

Ο Καπετάν Γιάννης, αποπλέει και πάλιν δια την Μ. Ασίαν, δια του ιδίου πλοιάρχου, μεταφέρων εκεί, έτερον πολύτιμον φορτίον, εκ πενήτηκοντα διωκομένων πατριωτών υπό τον δικαστικόν κ. Τσίμπον.

Κατά την εποχήν εκείνη οι Γερμανοί, αλλά και Εαμοελασίται ακόμη, συναγωνιζόμενοι τους κατακτητάς, είχαν λάβει αυστηρά μέτρα παρεμποδίσεως των Ελλήνων πατριωτών προς μετάβασιν εις την Μέσην Ανατολήν. Παντού είχαν εγκαταστήσει τας ενέδρας και τας περιπολίας των. Δεν είναι άγνωστον, ότι, πλείστοι πατριώται, περιελθόντες εις χείρας των Γερμανών, εξετελέσθησαν; οι περισσότεροι τούτων, δεν υπήρξε δε δυστυχώς, διαφορετική η τύχη και εκείνων, οίτινες έτυχε να περιέλθουν εις χείρας των Εαμοελασιτών.

Ο Καπετάν Γιάννης δεν υπολογίζει τους κινδύνους αυτούς και κατά τον Ιούλιον μήνα, εκτελεί το τελευταίον ταξιδίόν του προς την Μ. Ασία. Αναχωρήσας εκ Λαυρίου δια Τήνον, κατόρθωσε να απελευθερώση εκ του κλοιού των εκεί δρώντων κατά της Ελλάδος Εαμοελασιτών, τους κ.κ. Κάμαρην και Αγαλόπουλον σηματοφόρους (Λ.Σ.), ως και τον εκ Σερρών πολιτευτήν κ. Καραμανλήν και ν' αποβιβάση τούτον εις την Μ. Ασίαν...

Εκρίθη εκ των πρώτων απαραίτητος, η διάθεσις ενός βενζινοπλοίου, μικρού μεν, δια να μη επιτάσσεται παρά των Γερμανών, μεγάλης όμως ταχύτητος, προς μεταφοράν ταχυδρομείου εκ της Ελλάδος προς το Αμερικανικόν Στρατηγείον της Μέσης Ανατολής. Ως τοιούτον εκρίθη κατάλληλον, το και πρότερον χρησιμοποιηθέν βενζινοπλοιον, "Ελεήστρια" υπό τον κυβερνήτην κ. Κων/νου Ραγκούσην και με μηχανικόν τον κ. Πάρην Καραγιαννόπουλον, όπερ τη συνδρομή του Πλωτάρχου Δ.Σ. κ. Παναγιώτου Θεοχάρη ετέθη και πάλιν, εις την απόλυτον διάθεσιν της Ομάδος Γεωργακοπούλου.

Το σκάφος αυτό, αφ' ου διεσκευάσθη εν Πειραιεί, καταλλήλως, υπό την επίβλεψιν του κ. Θεοχάρη, ώστε ευχερώς ν' αποκρύπτονται εν αυτώ, ασύρματοι και ταχυδρομείον, εναυλώθη, τη μεσολαβήσει του πλοιάρχου Ε.Ν. κ. Γεωργίου Αχή, δια να μεταφέρει άλας, εκ του Ελληνικού Μονοπωλείου, εις Μύκονον και τούτο, ίνα ευχερέστερον καλυφθή το ταξιδίόν του εκείθεν, προς Μ. Ασίαν. Εις τας, προς τούτο όμως, κατασκευασθείσας κρύπτας, ετοποθετήθη μέγα ταχυδρομείον προοριζόμενον δια το Αμερικανικόν Στρατηγείον. Εις το ταχυδρομείον εκείνο, έχουν συμπεριληφθή, σχεδιαγράμματα, χάρται, δελτία πληροφοριών, εφημερίδες μυστικού τύπου και διάφορα άλλα μυστι-

Ο ναύαρχος Λ.Σ. Π. Θεοχάρης με πλούσια αντιστασιακή δράση στην Κατοχή. Αριστερά ο τότε Πλωτάρχης Λ.Σ. Κ. Μ. Σταμάτης.

κά έγγραφα.

Παραδόξως όμως, την τελευταία στιγμή της αναχωρήσεώς του, επετάχθη το πλοίο του, παρά των Γερμανών. Η ανησυχία και ο φόβος, ανακαλύψεως εκ μέρους των Γερμανών, του μυστικού ταχυδρομείου, όπερ είχε εν των μεταξύ τοποθετηθή εις τας κρύπτας του πλοίου, υπήρξεν αφάνταστος. Ευτυχώς όμως, ότι, η αγωνία και η στεναχώρια, δεν διήρκεσαν επί πολύ. Μετά τέσσερας ημέρας κατόπιν αδράς αμοιβής εις χρυσάς λίρας, κατορθώθη να ακυρωθή η γενομένη επίταξις και να περιέλθη το πλοίο του τούτου και πάλιν εις την διάθεσιν του πλοίαρχου κ. Γεωργακοπούλου, χωρίς κατά το διάστημα εκείνο να ερευνηθή.

Εκτοτε πλέον και μέχρι της απελευθερώσεως, το πλοίο αυτό μετέφερε συνεχώς, εκ των ερημικών ακτών της Αττικής, εξών και μόνον απέπλεε - προς την Μ. Ασίαν. Ταχυδρομείον της Οργανώσεώς μας, ως και άλλων Εθνικών Οργανώσεων, δια το Αμερικανικόν Στρατηγείον Μέσης Ανατολής.

Ο Πλωτάρχης κ. Παναγιώτης Θεοχάρης ανεχώρησε δι' Αιγύπτον, δια να μη συλληφθή παρά των Γερμανών, κατόρθωσε να παραλάβη μεθ' εαυτού, ακριβές σχεδιάγραμμα των λιμενικών εγκαταστάσεων του Πειραιώς, επί του οποίου είχαν σημειωθή, όλα τα υπονομευτικά έργα των Γερμανών και να παραδώση τούτο, προς το εκεί Συμμαχικόν Στρατηγείον, όπερ, προς εξουδετέρωσιν των επικειμένων καταστροφών, απέστειλεν ειδικόν πρόσωπον το οποίον αφιχθέν ενταύθα, ήλθεν αμέσως εις επαφήν μετά του πλοίαρχου κ. Γεωργακοπούλου και συνειργάσθη μετ' αυτού, επί του ζητήματος τούτου.

Η μεγάλη και παντοειδής εθνική δράσις του πλοίαρχου κ. Γεωργακοπούλου γίνεται αντιληπτή πλέον από τα όργανα του κατακτητού. Η "Γκεστάπο" ή "Γκε-Εφ-Πε" και όλαί αι ομοειδείς Αστυνομίαι των Ούννων, τίθενται εις κίνησιν, όπως παρακολουθήσωσι τας κινήσεις του και εν συνεχεία όπως προβώσιν εις την σύλληψιν αυτού.

Την 2 Μαΐου 1944, επιτυχάνεται η σύλληψις του θαρραλέου τούτου αγωνιστού, εντός του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας και δη, εις το γραφείον του συνεργάτου του, αντιπλοίαρχου, κ. Παύλου Παπανικολάου, όπου υφίσταται δίκρον ανάκρισιν, μετά το πέρας της οποίας μεταφέρεται εις το "Κομαντατούρ" της οδού Κοραή, δια να υποβληθή εκεί, εις συμπληρωματικήν ανάκρισιν.

Από το "Κομαντατούρ" λόγω εξαιρετικής εύνοιας της τύχης του, κατορθώνει να δραπετεύση, την επομένη της συλλήψεώς του και να εμπιστευθή πλέον, εις άλλους, την διαφυγήν του εις Μ. Ανατολήν, επειδή κατά τας ημέρας εκείνας έτυχε να μη υπάρχη, ουδέν εκ των γνωστών βενζινοπλοίων της Οργανώσεως, εις την διάθεσίν του.

Ο αναλαβών την μεταφοράν αυτού και τίνων άλλων αξιωματικών εις Μικράν Ασίαν, Ιωάννης Μιλιχουτσάκης, δια να κατακρασθή τας 70 χρυσάς Αγγλικάς λίρας, ας προκαταβολικώς έλαβεν, αποστέλλει προς παραλαβήν των εις την Ανάβυσσον, όπου είχαν μεταβή ούτοι, εν μικρό "βαρκάκι" και αυτό χωρίς πετρέλαιον, χωρίς πανιά, χωρίς κουπιά και με εθραυσμένην την μηχανήν του.

Η πολυήμερος παραμονή των, εις τα σπήλαια της Αναβύσσου, όπου ούτοι εκρύπτοντο, δεν ήτο δυνατόν να παραταθή επί πολύ εισέτι, διότι εκτός της ελλείψεως διαφόρων μέσων, οι χωρικοί φοβούμενοι αντίποινα εκ μέρους των Γερμανών, εις περίπτωσιν ανακαλύψεώς των, συνεβούλευσαν την εκείθεν αναχώρησίν των.

Ούτω, η μικρά αυτή Ομάς των καταδιωκομένων πατριωτών, ηναγκάσθη να επιστρέψη εις Αθήνας, προς εξεύρεσιν άλλου

πλοίου καταλλήλου. Ματαιωθείσης τοιουτοτρόπως της αναχωρήσεώς των, δια Μ. Ασίαν επέστρεψαν εις την Πρωτεύουσαν.

Αφιχθείς εις τας Αθήνας ο πλοίαρχος κ. Γεωργακόπουλος μετά τινάς ημέρας και δη την 17ην Μαΐου 1944, συλλαμβάνεται εκ νέου εντός του, εις τας αρχάς της οδού Πατησίων Ζαχαροπλαστείου "Κρίνος", παρά της Γερμανικής Στρατιωτικής Αστυνομίας "Γκέ-Εφ-Πε" καθ' ην στιγμήν, μετά του δικηγόρου κ. Βασιλείου Κοσμά, συνεννοούνται προς τακτοποίησιν μιας αποστολής εξ είκοσι ατόμων, δι' αναχώρησιν εις Μ. Ανατολήν, μετά της οποίας αποστολής θα ανεχώρουν και οι ίδιοι.

Ούτος, σιδηροδέσμιος μετά του κ. Κοσμά, μεταφέρεται προς τα Γερμανικά κρατητήρια, εις το επί της ίδιας οδού Πατησίων και Καποδιστρίου Μέγαρον Λινάρδου. Εκεί, είναι απερίγραπτα τα βασανιστήρια εις α υπεβλήθη, αι μαστιγώσεις δε μέχρις αίματος ας υπέστη δια συρματίνου μαστιγίου, κατά την εξαντλητικήν ανάκρισιν, εκ μέρους των βαρβάρων Γερμανών υπήρξαν φρικώδεις. Παρ' όλας όμως τας βαναυσότητες και τας θηριωδίας των Ούννων, δεν ηθέλησε να κατανομάση τους συνεργάτας του. Μετά το πέρας των ανακρίσεων εκείνων, ανθρώπινον ράκος πλέον, μη δυνάμενος να σταθή όρθιος εκ του μαστιγώματος και εκ των βασανιστηρίων, ο ηρωικός πλοίαρχος κ. Γεωργακόπουλος, μεταφέρεται εις τα απαίσια "Μπλοκ-Μπε" των φυλακών Αβέρωφ, όπου εντός των υγρών και σκοτεινών εκείνων κατέργων, αλυσόδετος διαρκώς, παρέμεινε εγκάθειρκτος μέχρι της ημέρας καθ' ην οι Ούννοι εγκατέλειψαν τας Αθήνας.

Εις τα κάτεργα εκείνα, υπέστη εν συνεχεία όλα τα φρικτά μαρτύρια της "ιεράς εξετάσεως", νηστεία, μαστίγωμα, κρέμασμα, ξεδόντιασμα και ό,τι άλλα βασανιστήρια επενόησαν οι κανίβαλοι, του παράφρανος Χίτλερ, δια να κάμψουν την ψυχήν του απαράμιλλου αυτού ήρωος. Δις, μεταφέρθη αιμόφυρτος, εις το Σκοπευτήριον Καισαριανής προς εκτέλεσιν και εσθήθη προ του εκτελεστικού αποσπάσματος, χωρίς να απωλέση το θάρρος του ή να λιποψυχήση η χαλύβδονος καρδιά του. Η πίστις του προς τον αγώνα, η ευψυχία και το θάρρος αυτού, έχουσι παραμείνει μνημειώδη.

Ο πλοίαρχος κ. Ανδρέας Γεωργακόπουλος, καθ' όλον το διάστημα των δοκιμασιών του, δεν απέβαλεν ουδ' επί στιγμήν το θάρρος και την αγάπην του προς τον αγώνα της Εθνικής Αντιστάσεως, ον διεξήγαγε μετά φανατισμού και πείσματος επί τριετίαν ολόκληρον. Ούτος, υπήρξεν ομολογουμένως, φωτεινόν, παράδειγμα, αυτοθυσίας, απαραμιλλου τόλμης και αποφασιστικότητας, μεταξύ των αγωνιστών της Εθνικής Αντιστάσεως. Κατέστη δε, άξιος της Πατρίδος.

Η Οργάνωσις "Ε.Ε." δια της συλλήψεως του πλοίαρχου κ. Γεωργακοπούλου εστερήθη των υπηρεσιών, ενός των πλέον δραστηρίων και διακεκριμένων μελών της Ανωτάτης Διοικήσεώς της.

Η κατάδοσις εις του Γερμανούς, του εν λόγω πλοίαρχου, απεδόθη εις τους Εαμοελασίτας, οίτινες, προφανώς, ηθέλησαν ν' απαλλαγούν εξ αυτού, διότι, ως προσωπάρχης του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, όχι μόνον δεν ενέδιδεν, εις τας αντιεθνικάς ενεργείας των, αλλά και καθ' όλην την διάρκειαν, της εχθρικής Κατοχής, κατόρθωσε ν' αντιδρά εναντίον των σκοτεινών σκοπών των Εαμοελασιτών και να παραλή πάσαν αντιπατριωτικήν εκδήλωσιν, εν τω Υπουργείω του, όπου είχε συγκεντρωθή κατά την εποχήν εκείνην μέγας αριθμός εξ αυτών, Άλλως τε η κατάδοσις πατριωτών, εις τους κατακτητάς, ήτο έργον αποκλειστικόν, των Κουκουέδων κατά την εχθρικήν Κατοχήν...

ΕΝΟΤΗΤΑ Β΄

Β1 Επίσημη επίσκεψη στο Κεντρικό Λιμεναρχείο Ρόδου στις 7 Ιουλίου 1949 του Άγγλου Ναυάρχου και πρώην Αντιβασιλέα των Ινδιών Κόμητος MOUNT BATEN, κατά την προσόρμιση του αγγλικού πολεμικού στο λιμάνι της Ρόδου.

Β2. Επίσκεψη του Πρωθυπουργού Κωνσταντίνου ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ στο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας τον Φεβρουάριο 1958. Τον συνοδεύουν ο Υπουργός Ε.Ν. Σ. Κωτιάδης και Γεν. Διευθυντής ΥΕΝ Υποναύαρχος Λ.Σ. Α. Σταθακόπουλος.

Κ Ο Ι Ν Ω Ν Ι Κ Α

ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

- Από τη ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΠΕΙΡΑΙΑ
Στις εκδηλώσεις για τον εορτασμό της 28ης Οκτωβρίου 1940 (παρέστησαν εκ μέρους της ΕΑΑΛΣ οι Πλοίαρχοι Λ.Σ. ε.α. ΡΩΤΑΣ ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ και ΜΑΝΩΛΑΚΟΣ Βασίλειος).
- Από το ΝΑΥΤΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Στην τελετή έναρξης του εκπαιδευτικού έτους 2007 - 2008 (παρέστη εκ μέρους της ΕΑΑΛΣ ο Αντιπρόεδρος - Υποναύαρχος Λ.Σ. ε.α. ΚΑΛΟΓΕΙΤΩΝ Παν).
- Από την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
Στο 5ο Διεθνές Συνέδριο "ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ 2007" (παρέστη εκ μέρους της ΕΑΑΛΣ ο Υποναύαρχος ΓΚΟΥΡΑΣ Ν. και Πλοίαρχος Λ.Σ. ε.α. ΡΩΤΑΣ ΒΙΚ.).
- Από την ΕΝΩΣΗ ΑΠΟΣΤΡΑΤΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΝΑΥΤΙΚΟΥ. Στο μνημόσυνο για τους πεσόντες του Π.Ν. και Λ.Σ. (παρέστη εκ μέρους της ΕΑΑΛΣ ο Πλοίαρχος Λ.Σ. ε.α. ΡΩΤΑΣ Βικέντιος)

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

- ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΙ ΑΠΟΗΧΟΙ τ. 81 Σεπτ. - Οκτ. 2007
- ΝΕΑ ΥΔΡΑΪΚΗ ΠΙΝΟΗ τ. 81 Σεπτ. - Οκτ. 2007
- ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ Ν. ΙΣΤΟΡΙΑΣ τ. 60 Ιούλ - Αύγ. - Σεπτ. 2007
- ΝΕΑ ΤΟΥ Σ.Α.Σ. φ. 194 Σεπτ. - Οκτ. 2007
- ΕΘΝΙΚΗ ΗΧΩ φ. 528 Οκτ. 2007
- ΗΧΩ ΤΩΝ ΑΙΘΕΡΩΝ φ. 450 - Οκτ. 2007
- Η ΦΩΝΗ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΠΟΣΤΡΑΤΩΝ ΑΞ/ΚΩΝ ΣΤΡΑΤΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ φ. 56 Σεπτ. - Οκτ. 2007

ΕΠΕΣΤΡΕΨΑΝ ΣΤΟΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟ

- Αρχιπλοίαρχος Λ.Σ. ε.α. ΑΝΕΜΟΓΙΑΝΝΗΣ Κυριάκος
Απεβίωσε την 19.10.2007
 - Πλοίαρχος Λ.Σ. ε.α. ΔΑΡΑΣ Βασίλειος
Απεβίωσε την 4.11.2007
 - Αντιπλοίαρχος Λ.Σ. ε.α. ΚΕΤΣΗΣ Κωνσταντίνος
Απεβίωσε την 10.11.2007
- Το Δ.Σ. της ΕΑΑΛΣ εκφράζει τα θερμά συλλυπητήριά του στις οικογένειες των εκλιπόντων συναδέλφων.

Η ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Κ	Ο	Υ	Β	Ο	Υ	Σ	Ι	Α	
2	Α		Π	Ε	Ρ	Ι		Ο	Σ	Λ
3	Μ	Π	Ο	Ρ	Α		Α	Ν	Ε	Υ
4	Π	Α		Υ		Τ	Ο	Υ		Μ
5	Ο	Λ	Ι	Β	Ι	Α		Ο	Ι	Π
6	Υ	Α		Α	Σ		Ο	Ρ	Σ	Ε
7	Ν	Τ	Α	Κ	Ο	Σ		Κ	Ο	Ρ
8	Ι	Ι		Η	Τ	Τ	Α		Ν	Η
9		Ο	Α	Σ	Η		Λ	Α		Σ
10	Ο	Υ	Σ		Σ	Κ	Ε	Π	Η	

Ο Ζ Ο Ν

Ο Γαλάζιος Προστάτης της Γης

Υποναύαρχου Λ.Σ. (ε.α.) Κώστα Μιχ. Σταμάτη

Το όζον, αυτός ο γαλάζιος αέρας της ατμόσφαιρας, που αγκαλιάζει σφαιρικά ολόκληρη τη γη και την προστατεύει από την επικίνδυνη δραστηριότητα της υπεριώδους ακτινοβολίας, ήταν γνωστό στους κύκλους των χημικών και των επιστημόνων σαν αέριο οξειδωτικό στοιχείο πριν από δύο αιώνες. Έγινε πλατύτερα γνωστό στη δεκαετία του 70 όταν παρατηρήθηκε σημαντική αραίωση στην περιεκτικότητά του και στη συνέχεια παρουσίασε δύο πελώριες τρύπες πάνω από την Ανταρκτική και το Βόρειο Πόλο.

Τότε, και συγκεκριμένα το 1979, έγινε γνωστός ο σπουδαίος ρόλος του όζοντος στην ζωή της επιφάνειας της γης και από την εποχή εκείνη ξεκίνησε μία παγκόσμια εκστρατεία προστασίας του αερίου, γράφτηκαν άρθρα, μελέτες, βιβλία, διατυπώθηκαν θεωρίες, έγιναν συνεδρία και βαρυσήμαντες ανακοινώσεις.

Σήμερα, 20 χρόνια μετά, σημειώνουμε γενικά ότι πέρα από τις περιοχές υψηλού κινδύνου λόγω της ηλιακής ακτινοβολίας και τις συναφείς επιπτώσεις της, στον πλανήτη μας παρατηρείται, κάθε χρόνο, μια υπολογίσιμη μείωση του στρώματος του όζοντος, που συνδυάζεται με την αυξανόμενη κατά τα τελευταία δέκα χρόνια, άνοδο της θερμοκρασίας στην επιφάνεια της γης. Αυτές είναι κεφαλαιώδεις επιστημονικές, που δεν επιδέχονται καμιά αμφισβήτηση και είναι πραγματικά γεγονότα ορατά στο χώρο των έμβιων όντων.

Πριν όμως καταλήξουμε σε αφορισμούς και συμπεράσματα, είναι σκόπιμο να μιλήσουμε λεπτομερέστερα και να γνωρίσουμε από κοντά αυτόν τον "γαλαζωπό αέριο προστάτη της γης", το όζον. Το όζον, λοιπόν, που λέγεται και ενεργό οξυγόνο, είναι αέριο χημικό στοιχείο, που κάθε μόριο του περιέχει τρία άτομα οξυγόνου και ο μοριακός τύπος του είναι O_3 . Παράγεται σε μικρές ποσότητες πάνω στη γη και κυρίως στην ατμόσφαιρα του πλανήτη μας. Στην πρώτη περίπτωση παράγεται από τα πράσινα μέρη των φυτών μαζί με το μοριακό οξυγόνο και είναι αποτέλεσμα δράσης της χλωροφύλλης.

Στη δεύτερη περίπτωση, στην οποία οφείλεται και η κύρια παραγωγή του όζοντος, το αέριο δημιουργείται στην ανώτερη γήινη ατμόσφαιρα από μία φωτοχημική αντίδραση των υπεριωδών ακτίνων επάνω στο κοινό οξυγόνο. Χάρη στη με-

γάλη απορροφητικότητά του κατά τη θερμή ζώνη είναι θερμό και προκαλεί την ανώμαλη διάδοση του ήχου, που είναι γνωστή ως "ζώνη σιγής". Όζον παράγεται επίσης κατά τη διάρκεια ηλεκτρικών εκκενώσεων στο οξυγόνο ή στον αέρα, στις χημικές αντιδράσεις κατά την παραγωγή οξυγόνου στη συνήθη θερμοκρασία, αλλά και σε κέντρα αστικά και βιομηχανικά με υψηλή ρύπανση σαν αποτέλεσμα της φωτοχημικής διάστασης του διοξειδίου του αζώτου. Το όζον έχει χρώμα κυανωπό με

πολύ διαπεραστική οσμή, και σαν αέριο, ερεθίζει τα μάτια και τους βλεννογόνους, προκαλεί δύσπνοια και θάνατο όταν η περιεκτικότητά του στον αέρα είναι μεγαλύτερη από 1/ 500.000. Υγροποιείται σε $-112^\circ C$ σε υγρό πολύ ασταθές και στερεοποιείται στους $-251^\circ C$, είναι από τη φύση του το δραστικότερο οξειδωτικό μέσον και απορροφάται από οργανικά αιθέρια έλαια και κυρίως από το τερεβινθέλαιο. Σε υψηλές θερμοκρασίες είναι σταθερό, σε χαμηλές αντίθετα αποσταθεροποιείται και η αστάθειά του αυτή ερμηνεύει το βασικό του χαρακτήρα, πάνω στον οποίο στηρίζονται οι ξεχωριστές οξειδωτικές του ιδιότητες.

Έτσι το όζον, με μία σειρά αντιδράσεών του, θυσιάζοντας το ένα από τα τρία άτομα του οξυγόνου του (τα άλλα δύο απελευθερώνονται σαν κοινό διατομικό οξυγόνο), προκαλεί την οξειδωση όλων σχεδόν των μετάλλων, αποβάλλει το ιώδιο και το βρώμιο από τις ενώσεις του, οξειδώνει τα οξέα του θείου, του φωσφόρου κλπ., και καταστρέφει το καουτσούκ και τον φελλό. Εξάλλου είναι κατάλληλο για απολύμανση του αέρα κλειστών χώρων, αποστείρωση νερού, τεχνική παλαίωση κρασιών κλπ., γιατί είναι δραστικό βακτηριοκτόνο. Όταν το αέριο ξεπεράσει τα ανώτατα όρια συγκέντρωσή του στην ατμόσφαιρα, με τον έντονο τοξικό του χαρακτήρα ελαττώνει τη διαδικασία της φωτοσύνθεσης και νεκρώνει τους ιστούς των φύλλων και αν συνδυαστεί με άλλους ρύπους της ατμόσφαιρας μπορεί να καταστρέψει τις καλλιέργειες. Στην ατμόσφαιρα

της γης συγκεντρώνεται το 90% του όζοντος, η μεγαλύτερη πυκνότητά του παρατηρείται μεταξύ 15 και 40 χιλιομέτρων από τη γη, ενώ η μέγιστη εντοπίζεται στο ύψος των 25 χιλιομέτρων. Η ζώνη, που σχηματίζει το όζον γύρω από τον πλανήτη μας λέγεται οζονόσφαιρα, υπάρχουν όμως

μικρότερες ποσότητες όζοντος και σε χαμηλότερα στρώματα της ατμόσφαιρας.

Είπαμε ότι το όζον της ανώτερης γήινης ατμόσφαιρας δημιουργείται από τη δράση της υπεριώδους ακτινοβολίας. Οι διαδικασίες δημιουργίας του όζοντος, με μία αλυσίδα φωτοχημικών αντιδράσεων, καθορίζουν τις ποσότητες του αερίου στα επιτρεπόμενα όρια. Καθώς συντελείται η κατακόρυφη κυκλοφορία της ατμόσφαιρας το όζον μεταφέρεται και διαχέεται στο έδαφος της γης. Περισσότερο όζον περιέχει ο ασταθής πολικός από ότι ο αντίστοιχος σταθερός τροπικός αέρας. Οι συσχετισμοί παραγωγής και μείωσης του αερίου πραγματοποιούνται σε φυσικές λειτουργίες, που εξαρτώνται από το χρόνο και τούτο έχει ως συνέπεια την κατανομή του όζοντος εποχικά. Φυσικά οι ρυπαντές των μεγαλουπόλεων ελαττώνουν το αέριο κάποτε σε 2 μιλιγκράμς ανά 100 M3 αέρα, ενώ στα ίδια κυβικά αέρα στο ύπαιθρο το αντίστοιχο ποσοστό κυμαίνεται από 200-400 μιλιγκράμς.

Το όζον στην στρατόσφαιρα εμποδίζει τις υπεριώδεις ακτίνες να φτάσουν στο γήινο έδαφος και με τη δράση τους να καταστρέψουν τη ζωή σε αυτό· αυτό το πετυχαίνει το όζον με την ικανότητά του να απορροφά ως το επιτρεπτό όριο την ηλιακή ακτινοβολία, καθαρίζοντας ταυτόχρονα και τον αέρα από τα βακτηρίδια. Επομένως μια αιφνίδια μείωση του στρώματος του όζοντος προκαλεί μικρές ή μεγάλες ζημιές στα έμβια όντα, τα οποία συνηθισμένα στην ως τώρα προστασία του αερίου, έχουν εθισθεί σε έναν συγκεκριμένο τρόπο ζωής, που ξαφνικά αναγκάζονται να τον αλλάξουν. Οι βλάβες, που είναι δυνατόν να προκληθούν από αυτή την αλλαγή στα γήινα οικοσυστήματα είναι άμεσες και έμμεσες και την ίδια στιγμή κυφορείται ο κίνδυνος να σπάσει "η τροφική αλυσίδα" και να διαταραχθεί ανεπανόρθωτα η ομαλή λειτουργία των πλατύτερων οικοσυστημάτων.

Ας δούμε όμως πώς συντελείται η αραιώση του όζοντος και πώς καταστρέφεται η μάζα: Οι παραγόμενες ενώσεις χλωρίου, όπως είναι οι χλωροφθοράνθρακες, οι τετραχλωράνθρακες κλπ τις οποίες σε μεγάλη κλίμακα χρησιμοποιούμε στα σπρέυ, στα ψυγεία, στα διαλυτικά, στα αφρώδη πλαστικά κλπ., με τη μορφή ελαχίστων σωματιδίων (μορίων) ανεβαίνουν στην ατμόσφαιρα και όταν συναντήσουν την υπεριώδη ακτινοβολία διασπώνται με τη δράση της και απελευθερώνουν σωματίδια (μόρια) χλωρίου. Τότε το ιδιαίτερο χημικό δραστικό όζον ενώνεται με το χλώριο, παράγεται το μονοξειδίο του χλωρίου και ταυτόχρονα ελευθερώνει άτομα οξυγόνου. Μόλις λοιπόν φανεί το πρώτο ανοιξιάτικο φως το χλώριο "τρώνει" το όζον. Με αυτόν τον τρόπο μειώνεται η περιεκτικότητα του όζοντος, το αέριο σαν πιο αραιό αδυνατεί να προστατεύσει από την ηλιακή ακτινοβολία την επιφάνεια της γης και έτσι αρχίζει η προσβολή των οικοσυστημάτων.

Από τα έμβια όντα μόνον ο άνθρωπος δεν διαθέτει φυσικά μέσα αυτοπροστασίας και προσβάλλεται από την υπεριώδη ακτινοβολία, η οποία προκαλεί καρκίνο του δέρματος, εξασθένηση του ανοσοποιητικού συστή-

ματος, βλάβες στην δράση κ.α. Ωστόσο ο άνθρωπος μέσα στη φυσική του αδυναμία είναι σε θέση να αποφύγει τις βλάβες και αν ακόμη προκληθούν αρρώστιες μπορεί να τις θεραπεύσει με όλα τα ιατρικά μέσα, που διαθέτει, όπλο, το οποίο δεν έχουν τα άλλα έμβια όντα.

Την ύπαρξη του όζοντος ανακάλυψε ο Ολλανδός Βαν Μάρουμ το 1781, που πρώτος εντόπισε τη χαρακτηριστική οσμή του σε ηλεκτρικές εκκενώσεις στην ατμόσφαιρα. Σαν αέριο το ανακάλυψε αργότερα, το 1840, ο Γερμανός χημικός Σαινμπάιν, στον οποίον οφείλεται και το όνομα όζον από το ρήμα *όζω*. Στη συνέχεια έγιναν μελέτες από τους Μαρινιάκ, Μπεκερέλ και Σορέ, ο τελευταίος διατύπωσε το χημικό τύπο του αερίου.

Το 1979 παρατηρήθηκε μείωση της περιεκτικότητας στο στρώμα του όζοντος και εμφανίστηκαν δύο χαρακτηριστικές τρύπες ανά μία πάνω από το Βόρειο Πόλο και την Ανταρκτική. Οι τρύπες του όζοντος παρουσιάστηκαν κατά τη διάρκεια της άνοιξης και μετά από τρεις μήνες εξαφανίστηκαν. Τον επόμενο χρόνο, πάλι την άνοιξη έκαναν την εμφάνισή τους με μεγαλύτερο άνοιγμα Για το φαινόμενο αυτό κατηγορήθηκαν ορισμένες οξυγονούχες οργανικές ενώσεις, οι οποίες με την μορφή μικρών σωματιδίων διέφυγαν στην ατμόσφαιρα σε μεγάλες ποσότητες. Το Φεβρουάριο και το Μάρτιο 1992 παρατηρήθηκε σημαντική πτώση της περιεκτικότητας του όζοντος κατά 25% πάνω από την κεντρική και βόρεια Ευρώπη και τη βόρεια Αμερική, ενώ η κατά 10% μείωσή του στη νότια Ευρώπη, παρά τα χαμηλά ποσοστά της, είναι πιο υπολογίσιμη και επικίνδυνη αν ληφθεί υπόψη ότι η περιοχή αυτή εκτίθεται συνεχώς και επί περισσότερο χρόνο, αλλά και με πολλαπλάσια ακτινοβολία από εκείνη του Βορρά.

Το 1987 οι βιομηχανικές χώρες, στο Μόντρεαλ του Καναδά, δεσμεύτηκαν να διατηρήσουν στην αρχή στάσιμη και μετά το 1989 να μειώσουν την κατανάλωση των προϊόντων των οξυγονούχων οργανικών ενώσεων. Ωστόσο το Πρωτόκολλο του Μόντρεαλ, που αποτελεί και τη διεθνή συμφωνία προστασίας του όζοντος, αναθεωρήθηκε από τους εκπροσώπους των 93 χωρών που έλαβαν μέρος στο Συνέδριο της Κοπεγχάγης το Νοέμβριο του 1992. Στο συνέδριο αυτό αποφασίστηκε η σύντμηση των προθεσμιών μείωσης και κατάργησης της παραγωγής των πιο πάνω ενόχων προϊόντων κατά 75% ως το 1994 και κατά 100% ως το 2000, ενώ η πιο δραστική απόφαση θα ήταν η από το 1992 οριστική διακοπή κάθε παραγωγής των ουσιών αυτών.

Αντιμετωπίζοντας με ψυχραιμία το πρόβλημα της μείωσης του όζοντος και με την εμπειρία της 28ετίας, που πέρασε, βρισκόμαστε μπροστά σε δύο μεγάλες αλήθειες: η μείωση του όζοντος είναι πλέον ένα σημαντικό γεγονός, που δεν εντοπίζεται μόνο στις περίφημες "τρύπες" του, αλλά και στη σταδιακή αραιώση του αερίου σε όλο τον πλανήτη, γεγονός, που έχει ως συνέπεια την άνοδο της θερμοκρασία γενικά. Και η δεύτερη είναι η αντίδραση της Φύσης στην αύξηση της υπεριώδους ακτινοβολίας, με έναν τρόπο σε μας ανεμνήνευτον ακόμη, που εκδηλώνεται και σαν άμυνα και σαν προσαρμογή.

Σε αντιστοιχία με τις αλήθειες, που αναφέραμε, μπορούμε να πούμε ότι τα πράγματα δεν είναι τόσο τραγικά όσο παρουσιάστηκαν στη δεκαετία του 70 και ότι η παντοδυναμία και η πανσοφία της Φύσης αναμένεται να αντιδράσει αποτελεσματικά. Αρκεί να θυμηθούμε εδώ τους κασσανδρισμούς των επιστημόνων στο Βανκούβερ του Καναδά του 1972, στο παγκόσμιο συνέδριο προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, που υποστήριζαν ότι η Μεσόγειος σε 20 χρόνια θα μεταβαλλόταν σε μία δηλητηριώδη λίμνη και οι κάτοικοί της θα την εγκατέλειπαν. Ή το παράδειγμα του νέφους του Λονδίνου ή της ρύπανσης του Τάμεση, για να περιοριστούμε μόνο σε αυτά, που αποδείχτηκαν υπερβολικά.

Για να έχουμε μία σωστή εικόνα της όλης κατάστασης πρέπει να μελετήσουμε τα στοιχεία που έχουμε στη διάθεσή μας σχετικά με την επίδραση της ηλιακής ακτινοβολίας στα γήινα οικοσυστήματα και να ανιχνεύσουμε τις απαρχές αντίδρασης, προσαρμογής και δράσης της φύσης και των επιμέρους συστημάτων της στη νέα κατάσταση της αυξημένης ακτινοβολίας. Η σχετική βιβλιογραφία είναι διεθνώς ανύπαρκτη, τα στατιστικά στοιχεία εξαιρετικά φτωχά, οι γνώμες των "ειδικών" αντικρουόμενες και τα ως τώρα πορίσματα πρόχειρα και αντιφατικά. Μία σύντομη περιδιάβαση στις περιοχές, όπου "ο γαλάζιος προστάτης της γης" σημειώνει σημαντική κάμψη, η μελέτη των υπάρχοντων στοιχείων, οι μετρήσεις, που κατά καιρούς έγιναν, τα συναφή πειράματα και η διαφανιζόμενη άμυνα του περιβάλλοντος, πιστεύουμε ότι μας επιτρέπουν να αποκτήσουμε μία αρκετά ικανοποιητική εμπειρία για το πρόβλημα μείωσης του όζοντος.

Ξεκινάμε από τους πόλους, διερευνώντας το φλοιό της γης και τις θάλασσες και μελετώντας τα ποικίλα φαινόμενα και τα συμπεράσματα πειραμάτων, που έγιναν πρόσφατα.

Ανταρκτική. Όταν ο χειμώνας κτυπάει την πόρτα του βορείου ημισφαιρίου στην Ανταρκτική ανατέλλει η άνοιξη, που ξυπνάει από τον χειμωνιάτικο λήθαργό του τον κόσμο των πολικών ζώων και φυτών. Ο ήλιος παραμένει περισσότερο χρόνο πάνω από τον ορίζοντα και κυρίως κατά τη διάρκεια των πολικών απογευμάτων η Φύση του νότιου Πόλου ζεσταίνεται και ενεργοποιείται. Από τη δεκαετία όμως του 70 παρουσιάζεται και η σκοτεινή "τρύπα" του όζοντος πάνω από τον Πόλο. Όσο διαρκεί ο πολικός χειμώνας στις αρκτικές περιοχές πνέουν δυνατοί άνεμοι, που συγκεντρώνουν και απομονώνουν πάνω από τον Πόλο πυκνές αέρινες μάζες ενώ το δυνατό κρύο δημιουργεί ένα στρώμα από παγωμένα σύννεφα μέσα στην πολιτική ατμόσφαιρα. Σε αυτά τα σύννεφα, που αποτελούνται από σωματίδια πάγου, παρατηρείται έντονη διάσπαση ενώσεων χλωρίου. Έτσι έχει η κατάσταση κατά τη διάρκεια του χειμώνα στην ανώτερη πολιτική ατμόσφαιρα του Ν. Πόλου.

Με το πρώτο ανοιξιακό φως στην παγωμένη ατμόσφαιρα της Ανταρκτικής το συγκεντρωμένο από τις χημικές ενώσεις χλώριο καταβροχθίζει στην κυριολεξία το όζον και η μείωση της πυκνότητας του όζοντος αφήνει

κενό στην οζονόσφαιρα, που δεν είναι άλλο από την "τρύπα του όζοντος", από την οποία η υπεριώδης ακτινοβολία μεταφέρεται στη γη, αφού η προστατευτική ασπίδα του όζοντος έχει αισθητά αραιώσει ή έχει εξαφανισθεί. Η πολιτική επιφάνεια της γης είναι έτσι εκτεθειμένη σε έναν ασυνήθιστο καταγισμό ηλιακής ακτινοβολίας, η οποία δεν περνάει από το απορροφητικό φίλτρο του όζοντος - στην περίπτωση της "τρύπας" - ή δεν απορροφάται αρκετά από το μειωμένο σε περιεκτικότητα του αερίου.

Βέβαια η επιφάνεια της πολιτικής ζώνης δεν έχει πλούσια ζωή, όπως οι πιο θερμές ζώνες της γης. Θαλασσοπούλια, πιγκουίνοι, φώκιες και άλλα πολικά υδρόβια, όταν ζουν στη θάλασσα δεν προσβάλλονται από την έντονη ακτινοβολία του ήλιου, παρά μόνο όταν βγαίνουν στη στεριά για να γεννήσουν τα αυγά και να τα κλωσήσουν. Οι γονείς είναι από τη φύση σπλισμένοι με πλούσιο και ανθεκτικό πτέρωμα, με πυκνό τρίχωμα ή με γούνα που τα προστατεύει αποτελεσματικά, δεν αφήνει να περάσει η υπεριώδης ακτινοβολία. Αλλά και το κέλυφος των αυγών είναι επίσης αδιαπέραστο από την ακτινοβολία και συγχρόνως κατά τη διάρκεια της επώασης προστατεύονται από τα φτερά των γονέων τους. Άμεσο κίνδυνο διατρέχουν όμως τα μάτια και η μύτη, που είναι όργανα ευάλωτα στην ακτινοβολία και λιγότερα προστατευμένα.

Θάλασσα. Φαίνεται όμως πως σοβαρότερη είναι η επίδραση και η ζημιά της υπεριώδους ακτινοβολίας στη θάλασσα, γιατί οι ακτίνες διεισδύουν σε μεγάλα βάθη στα παγωμένα νερά των νότιων ωκεανών. Φυσικό είναι τα πλάσματα που ζουν κοντά στην επιφάνεια του νερού να διατρέχουν άμεσο κίνδυνο από την ακτινοβολία. Πρώτος στόχος είναι το φυτοπλαγκτόν, που αποτελείται από άπειρα μικροσκοπικά φυτά, τα οποία τα οποία σχηματίζουν ένα είδος χαλιού στην επιφάνεια των ωκεανών. Σκοπός αυτών των "εργοστασίων τροφής" είναι η συνεχής μετατροπή της ηλιακής ενέργειας και του νερού σε υδατάνθρακες. Το φυτοπλαγκτόν αποτελεί σπουδαία πηγή ενέργειας και ο ρόλος του έχει τεράστια σημασία για ολόκληρο το ζωικό κόσμο της θάλασσας, όπως ζώα θαλάσσια, ζωοπλαγκτόν, μαλάκια, φάλαινες κλπ., για τα οποία το φυτοπλαγκτόν βρίσκεται στη βάση της τροφικής αλυσίδας. Δίκαιη η ανησυχία των επιστημόνων, που μελετούν τις επιπτώσεις της ακτινοβολίας στο φυτοπλαγκτόν. Μία μείωση του φυτοπλαγκτού θα προκαλούσε αναταραχή στα θαλάσσια οικοσυστήματα και θα έκανε τις χώρες, που παίρνουν τις πρωτεΐνες τους από τη θάλασσα, να υποφέρουν οικονομικά. Αλλά το χειρότερο, σε μία τέτοια εκδοχή, θα ήταν η άνοδος της θερμοκρασίας και οι αστάθμητες παρενέργειές της σε όλες τις εκδηλώσεις επάνω στον πλανήτη μας.

Τα πιο πάνω φαινόμενα του φυτοπλαγκτού συνδυάζονται με την ταυτόχρονη πρόκληση ρύπανσης των θαλασσών από πετρέλαια, λύματα, απόβλητα και μέταλλα από την ατμόσφαιρα (μόλυβδος, χαλκός, κάδμιο, υδράργυρος κλπ) αποκαλύπτουν ότι η φύση δέχεται μία

γιγαντιαία επίθεση καταστροφής της από πολλά μέτωπα μαζί. Το ζητούμενο είναι αν η φύση θα μπορέσει να αντισταθεί, όπως έγινε μέχρι τώρα.

Οι πρώτες συνέπειες, οι ορατές βέβαια στον άνθρωπο, είναι η πρόκληση από την αύξηση ακτινοβολίας καρκίνου του δέρματος, προσβολή του κερατοειδούς, φωτοκερατίτιδα ερπητική κερατίτιδα, πρόωμη γήρανση του φακού, εμφάνιση καφεοειδούς πυρηνικού καταρράκτη, αλλοιώσεις στον αμφιβληστροειδή χιτώνα και ορισμένες φορές καρκίνου του επιπεφυκότα.

Η Φύση αντιστέκεται. Πρόσφατα πειράματα και μετρήσεις, που έγιναν από επιστήμονες περιέχουν αρκετή αισιοδοξία για το μέλλον της γης με την ηλιακή ακτινοβολία. Δημοσιεύματα στον τύπο όπως "Αυξάνονται τα δάση;" "Βρήκαν εντομοκτόνο που δεν βλάπτει το όζον", "Προσαρμογές στις νέες συνθήκες" κ.α., δίνουν ένα τόνο χαρμόσυνο και μετριάζουν τη φρικιαστική εικόνα του παρελθόντος. Αν και πιστεύουμε στη σοβαρότητα της κατάστασης, εντούτοις θα επιχειρήσουμε μία επισκόπηση αυτών των κειμένων.

Μετρήσεις που έγιναν την άνοιξη του 1990 στη θάλασσα Μπελινγκχάουζεν της Ανταρκτικής από ομάδα επιστημόνων του πανεπιστημίου της Καλλιφόρνιας, υπό τον γεωγράφο Ρέι Σμίθ, μετά από έξι εβδομάδων παρατηρήσεις, έδειξαν μείωση του όζοντος κατά 6-12% κατά την περίοδο αύξησης της ηλιακής ακτινοβολίας. Τα ποσοστά αυτά καταναμεμένα στο δωδεκάμηνο, περιορίζονται στα επίπεδα 2-4%, αφού η "τρύπα του όζοντος" είναι ανοικτή μόνο για τρεις μήνες. Τα αποτελέσματα αυτών των μετρήσεων, χωρίς να είναι αμελητέα για το ανταρκτικό οικοσύστημα, που έχει περιορισμένες δυνατότητες διατροφής, μας απομακρύνουν από την υστερία των προγνωστικών της δεκαετίας του 70.

Ζώα και φυτά της Ανταρκτικής συνθέτουν μία κοινότητα πολυάριθμων και διαφορετικών ειδών, τα οποία συντηρούν μεταξύ τους ανταγωνισμό και αλληλεξάρτηση. Στα μέλη της κοινότητας αυτής η υπεριώδης ακτινοβολία μεταβάλλει την αναλογία των ειδών μέσα σε αυτή, καθώς και τη συνολική "παραγωγικότητα" του όλου συστήματος. Η αιτιολογία είναι ότι μερικά από τα είδη προσαρμόζονται ευκολότερα στην αύξηση της ακτινοβολίας σε βάρος των άλλων, που δεν έχουν τη δυνατότητα προσαρμογής. Στο θέμα αυτό δεν μπορούν να γίνουν προβλέψεις επειδή λείπουν τα σχετικά στοιχεία. Σημειώνεται ότι αυτή η επιλογή μεταξύ των έμβιων όντων ισχύει για όλες τις κοινότητες ζώων και φυτών της γης, τα οποία δέχονται μεγαλύτερες από ότι στο παρελθόν υπεριώδεις ακτινοβολίες και αμυνόμενα δημιουργούν τις προϋποθέσεις νέων προσαρμογών για την αντιμετώπιση της μεγαλύτερης ακτινοβολίας.

Είναι γνωστό ότι τόσο τα ζώα όσο και τα φυτά αντιδρούν με διαφορετικό τρόπο στην υπεριώδη ακτινοβολία. Άλλα δουλεύουν με μηχανισμούς "αναδρομικούς", όπως για παράδειγμα εκείνα, που εργάζονται τη νύχτα για να επουλώσουν βλάβες, που έπαθαν κατά τη διάρκεια της ημέρας, ή "προκαταβολικούς", όπως εκείνα, που αλλάζουν τη χημική τους σύσταση για να αντιμετω-

πίσουν την υψηλή υπεριώδη ακτινοβολία την άνοιξη. Η διαφορετική αντοχή των ειδών του φυτοπλαγκτού οδηγεί στην αλλαγή της σύνθεσης των ειδών του οικοσυστήματος και λιγότερο στη διαφοροποίηση.

Η αύξηση της ηλιακής ακτινοβολίας αλλάζει τις συνθήκες διαβίωσης των εμβίων όντων, τα οποία έχουν μόνο δύο επιλογές: ή να πεθάνουν ή να προσαρμοσθούν. Αυτές οι δύο επιλογές σήμερα αποτελούν μία συνεχή πρόκληση των ζώντων οργανισμών σε όλα τα γεωγραφικά πλάτη, καθώς η ακτινοβολία του ήλιου με την παράλληλη μείωση του όζοντος προσβάλλει το περιβάλλον, τα δάση, τις καλλιέργειες και τα λιβάδια με ολοένα και μεγαλύτερες δόσεις. Πειράματα απέδειξαν ότι είδη φυτών, που εκτέθηκαν σε μεγάλες ακτινοβολίες αντέδρασαν σε ποσοστό 60-75%, μειώνοντας αισθητά την ανάπτυξή τους, άλλα επηρεάστηκαν λιγότερο και άλλα καθόλου. Ωστόσο από το σημείο αυτό και πέρα αρχίζει η δράση της αλληλεξάρτησης και του μεταξύ τους φυσικού ανταγωνισμού.

Με άλλα λόγια η αύξηση της υπεριώδους ακτινοβολίας στην άγρια φύση θα εξαναγκάσει και τα ζώα σε σημαντικές προσαρμογές ή θα τα εξαφανίσει στην περίπτωση που τα ζώα αυτά θα συνεχίσουν να διατρέφονται αποκλειστικά με φυτικά είδη, που τα καταδίκασε σε θάνατο η βιολογική επιλογή, την οποίαν επέβαλε η ακτινοβολία. Ασφαλώς τα θαλάσσια και τα χερσαία οικοσυστήματα έχουν τη δυνατότητα να προσαρμοστούν στα νέα μεγέθη της ηλιακής ακτινοβολίας, εκείνο όμως που αγνοούμε είναι ποια θα είναι η επίδραση της ακτινοβολίας στους βλαπτικούς για τα φυτά παράγοντες, όπως είναι κυρίως οι ρύποι του εδάφους της γης κλπ.

Τα αισιόδοξα συμπεράσματα από τη δραστηριότητα της υπεριώδους ακτινοβολίας εξαιτίας της μείωσης της περιεκτικότητας στο στρώμα του όζοντος είναι οπωσδήποτε επικίνδυνα και ιδίως επισφαλή, γιατί λείπουν σταθερά πειραματικά στοιχεία, συστηματικές μετρήσεις και οργανωμένες επιστημονικές εργασίες. Μπορούμε να αισιοδοξούμε, γνωρίζοντας το θαύμα των ικανοτήτων της φύσης, αλλά αυτό μόνο δεν επαρκεί. Ο άνθρωπος πρέπει να παρέμβει αποφασιστικά και να δώσει άμεσες και λυσιτελείς λύσεις, αφήνοντας κατά μέρος πολιτικές και οικονομικές σκοπιμότητες. Η μείωση του όζοντος, η αύξηση της υπεριώδους ακτινοβολίας, τα πρώτα συμπτώματα των επιδράσεων στη γη, η από χρόνο σε χρόνο άνοδος της θερμοκρασίας και η τελευταία παρατηρούμενη αραίωση του όζοντος σε όλα τα πλάτη και μήκη του πλανήτη μας, δεν επιτρέπει την πολυτέλεια της αισιοδοξίας. Αντίθετα επιτάσσει τη λήψη δραστηκών μέτρων προστασίας του όζοντος, πριν η κατάσταση πάψει να είναι αντιστρέψιμη.

Μη λησμονούμε ότι η μείωση του όζοντος συναρτάται με την ευρύτερη ρύπανση του περιβάλλοντος και φυσικά οι συνέπειες από τη δράση του συνδέονται με το El Niño και τα παγκόσμια μετεωρολογικά φαινόμενα, τα οποία ήδη πλήττουν με πρωτοφανή σφοδρότητα τον γηραιό πλανήτη μας.

Τα οικονομικά της Ε.Α.Α.Λ.Σ.

Από τον Ταμία της Ε.Α.Α.Λ.Σ. Πλοίαρχο Λ.Σ. (ε.α.) ΡΩΤΑ ΒΙΚΕΝΤΙΟ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ - 200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ

(1797 Αβορίτι Δωρίδας - 1864 Αθήνα)

Ο Γιάννης Μακρυγιάννης, στρατηγός του '21, πολιτικός και κορυφαίος απομνημονευματογράφος, πρωτοστάτησε στα στρατιωτικά και πολιτικά δρώμενα κατά την κρίσιμη περίοδο 1821 ως το τέλος της βασιλείας του Όθωνα. Επτάχρονος έχασε τον πατέρα του και πέρασε δύσκολα παιδικά χρόνια. Το 1811 πήγε στην Άρτα, προστατευόμενος του γραμματέα του Αλή πασά Λιδωρίκη, όπου μεγάλωσε κι ασχολήθηκε με το εμπόριο. Το 1820 φέρεται ότι μνηστήθηκε στη Φιλική Εταιρία και τον Μάρτιο του 1821 ταξίδεψε στην Πάτρα με το πρόσχημα εμπορικών υποθέσεων κι εκεί συνάντησε τον Οδυσσέα Ανδρούτσο και ενημέρωσε τους Φιλικούς της περιοχής για πολεμικά ζητήματα της Ρούμελης. Επιστρέφοντας στην Άρτα, δυο ημέρες πριν εκραγεί η Επανάσταση στην Αχαΐα, συνελήφθη από τους Τούρκους, ως συνεργάτης του Αλή πασά και φυλακίστηκε στο κάστρο της πόλης, από όπου δραπέτευσε και προσκολλήθηκε στο κλέφτικο ασκέρι του Γώγου Μπακόλα.

Κοντά στο Γ. Μπακόλα πήρε μέρος στη μάχη του Σταυρού στα Τζουμέρκα, στο Πέτα και στην πολιορκία της Άρτας. Πολέμησε επίσης στην κατάληψη της Υπάτης υπό τον Πανουργιά και τον Ιανουάριο του 1823 διορίστηκε Πολιτάρχης Αθηνών, αργότερα στις επιχειρήσεις της Ανατολικής Στερεάς και το 1824 του απονεμήθηκε ο βαθμός του στρατηγού. Τον Μάρτιο του επόμενου χρόνου, με την εισβολή του Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο, αμύνθηκε στο Νεόκαστρο και στη συνέχεια οχύρωσε στρατηγικά τους Έλληνες στους Μύλους και ματαίωσε τη διέλευση των Αιγυπτίων στο Ναύπλιο (13 - 14 Ιουνίου). Συμμετείχε στην άμυνα της Ακρόπολης Αθηνών και την άνοιξη του 1827 ηγήθηκε των ελληνικών δυνάμεων στις άτυχες μάχες του Πειραιά και του Ανάλατου και κατηγορήθηκε ότι δεν αξιοποίησε επιτυχώς τις δυνάμεις του έναντι του εχθρού.

Το 1829 διορίστηκε Γενικός Αρχηγός της εκτελεστικής δύναμης της Πελοποννήσου και της Σπάρτης, με έδρα το Άργος και το 1830, ως Γενικός Αρχηγός της Πελοποννήσου, σε συνεργασία με τον Ι. Κωλέττη, χρησιμοποίησε την υπ' αυτόν στρατιωτική δύναμη, με σκοπό να εξαναγκάσει τον Ι. Καποδίστρια να παραχωρήσει συνταγματικό πολίτευμα στον τόπο, έπεσε στη δυσμενεία του Κυβερνήτη και του αφαιρέθηκε η διοίκηση των στρατιωτών. Το 1837, ως πρόεδρος του δημοτικού Α' συμβουλίου της Αθήνας, ψήφισε πράξη προς τον αναμενόμενο στην Αθήνα Όθωνα, για να δώσει ο βασιλιάς σύνταγμα στους Έλληνες. Η αντιβασιλεία τον έθεσε σε κατ' οίκον περιορισμό. Αλλά ο Μακρυγιάννης, παρά την εύνοια, που έδειξε ο Όθων, συνέχισε τις ενέργειές του για την παραχώρηση συντάγματος. Έτσι το 1840 συγκέντρωσε γύρω του πιστούς του συνταγματικούς και με το Πρωτόκολλο του "Όρκου", ορκίστηκαν να ζητήσουν σύνταγμα από τον Όθωνα. Το κίνημα όμως της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843, υπό τον Δ. Κωλέττη, πρόλαβε την προσπάθεια του στρατηγού. Ως πληρεξούσιος, κατά τις εργασίες των διατάξεων του συντάγματος, προώθησε ρηξικέλευθες διατάξεις, για τις οποίες κατηγορήθηκε για συνωμοσία κατά του βασιλιά και το Μάρτιο του 1853 καταδικάστηκε σε θάνατο. Αργότερα η ποιητή του μετριάστηκε και του δόθηκε χάρη.

Μετά την αποφυλάκισή του ο Μακρυγιάννης, υποφέροντας από τα πολλαπλά τραύματά του και απογοητευμένος από τους αγώνες του, αποσύρθηκε από κάθε δραστηριότητα, κατελήφθη από θρησκομανία και έζησε προσεχόμενος σε παρεκκλήσι των Στυλίων του Ολυμπίου Διός. Ακόμη και στην έξωση του Όθωνα το 1862, βασανιζόμενος από ρευματική παράλυση, δεν αναμίχθηκε. Δυο χρόνια αργότερα έφυγε από τη ζωή.

Εκτός από την πολιτική και στρατιωτική του δράση ο Μακρυγιάννης άφησε τα "Απομνημονεύματά" του, τα οποία εξέδωσε ο ισοριθιφής Γιάννης Βλαχογιάννης το 1907, με βάση τα χειρόγραφα του στρατηγού. Η συγγραφή των "Απομνημονευμάτων" άρχισε στις 26 Φεβρουαρίου 1829, όταν ήταν διοικητής στρατού στην Πελοπόννησο με έδρα το Άργος και περατώθηκαν στα τέλη του 1850 πριν την αποφυλάκισή του. Το έργο τούτο αποτελεί σπουδαία ιστορική πηγή για γεγονότα και πρωταγωνιστές του '21. Ο απομνημονευματογράφος Μακρυγιάννης διακρίνεται για τη φιλαλήθεια και την ειλικρίνειά του, πλην όμως σε όσα σημεία επικρατεί το πάθος και οι προσωπικές αντιπαλότητες, υπεισέρχεται η υποκειμενικότητα και η μεροληψία, που και αυτή έχει τη δική της έλξη. Η

συγγραφή είναι γραμμένη σε μια ζωντανή γλώσσα της εποχής, κοφτή, με νεύρο και παραστατικότητα, καθαρή και υπόδειγμα γραφής. Ως "Απομνημόνευμα" στέκεται στην κορυφή των άλλων έργων του είδους.

Τέλος ο Μακρυγιάννης, την παραμονή της πρωτοχρονιάς του 1851, άρχισε να συγγράφει ένα νέο ιστορικό έργο, το οποίο όμως διέκοψε απότομα στα τέλη Μαρτίου 1842. Ο Γιάννης Βλαχογιάννης, που κατείχε το χειρόγραφο του έργο από το 1936, το παρέδωσε στον καθηγητή Άγγελο Παπακώστα, ο οποίος το εξέδωσε το 1983 με τον τίτλο "Οράματα και θάματα", που από κάποη είναι πολύ κατώτερο και ήσσονος ιστορικής σημασίας από τα "Απομνημονεύματα" του στρατηγού.

Δείγμα γραφής από την αρχή του Β' τόμου (1828 - 1832) των "Απομνημονευμάτων" του Μακρυγιάννη, στο οποίο τα θιγόμενα γεγονότα έχουν καταπληκτική επικαιρότητα και στις δύσκολες ημέρες, που ζούμε:

"Σε δυο τρεις ημέρες ήρθε ο Κυβερνήτης. Πήγε εις τ' Ανάπλι, περιλάβε τα κάστρα, ήρθε εις την Αίγινα, ορκίστη με μεγάλη παράταξιν να φυλάξη τους νόμους της πατρίδος και μ' αυτούς να μας κυβερνήση. Τότε έβαλε πρώτα, οργάνισε τα στρατεύματα εις χιλιαρχίες. Οργάνισε και το πολιτικό. Φωνάζει τους βουλευτάς και τους λέγει να διαλυθούν δια το παρόν και ύστερα προσκαλεί τη Συνέλευση την Εθνική και γίνεται το Βουλευτικόν σώμα. Οι βουλευταί δεν μπορούσαν να κάμουν αλλιώς, διαλύθηκαν κατά τον λόγον του Κυβερνήτη. Τότε έφρασε το Πανελλήνιον, ορκίστη κι αυτός να κυβερνήσει επτά χρόνια. Δεν θυμήθη ο Κυβερνήτης όταν ορκίστη δια επτά χρόνια, ορκίστη στο σύνταμα - κι αυτός ευτύς το χάλασε.

Έκαμε τον Υψηλάντη στρατάρχη εις τις χιλιαρχίες. Η κάθε χιλιαρχία ήταν από χίλιους εκατόν εικοσι ανθρώπους. Χιλιαρχοί Τζαβέλας, Χατζηπέτρος, Στράτος, Κριτζώτης, Καρατάσιος, Βάσιος, Δουσβουνιώτης, Τόλιας, Χατζηχρήστος, Ομορφόπουλος, Χορμόβας κι αχώρια η φρουρά του Υψηλάντη. Στη Δυτική Ελλάδα πήγε ο Γαρδικιώτης με την χιλιαρχίαν του, όσο να οργανιστούν και οι άλλοι και να είναι με τον Γκενεράλη Τζούρτζη. Ο Υψηλάντης με δεκατέσσερες χιλιάδες περίπου κάθηταν εις τα Μέγαρο. Οι Τούρκοι καταπλάκωσαν την Ρούμελη - και τ' ασκέρια αυτά, το άνθος των Ελλήνων (κι άλλα τόσα έβγαζε από την Δυτική Ελλάδα) όλοι στράβωσαν μύγες. Και οι Τούρκοι παντού κάναν, ό,τι θέλαν. Και εις Έγριπον και εις Αθήνα δεν είχαν ψωμί οι Τούρκοι. Και χωρίς να ρίχναν ντουφέκι τους παίρναν, κι όχι ν' αγοράσωμεν πίσου τους τόπους. Ρώτησαν τον Κυβερνήτη: "Διατί χάλασες τους νόμους και το Βουλευτικόν;". Είπε: "Δεν τό' θελε η Ευρώπη". Κι αν ήταν 'λικρινής άνθρωπος, να έλεγε των Ευρωπαϊών ότι:

"Εγώ δεν πάγω εις την πατρίδα μου να γένω επίγιορκος, να τους χαλάσω εκείνο όπου απόχτησαν με ποταμούς αίματα".

Τότε έκαμε και το κράτος εις τμήματα. Οργάνωσε κι εμένα με τους Αθηναίους και Μεσολογγίτες. Με διόρισε Γενικόν Αρχηγόν της εκτελεστικής δύναμης της Πελοποννήσου και Σπάρτης. Και μέρασα την εκτελεστική δύναμη κι εγώ φέρνω γύρα τους νομούς. Και ο σταθμός μου είναι εδώ, εις Άργος. Πήρε την επιτροπή των ανθρώπων ο Κυβερνήτης. Ήταν μπεζερισμένοι όλοι από την ακαταστασίαν. Δυο χρόνια κοντά μας κυβέρνησε αγγελικά. Και μας γύμναζε και την οικονομίαν. Ότι κι ο Κυβερνήτης μας μίαν κότα έτρωγε τέσσερες ημέρες..."

("Απομνημονεύματα στρατηγού Μακρυγιάννη", τόμ. 2 σσ. 11 - 12, εκδ. "ΒΙΠΕΡ τεύχος 70).

Υποναύρχου Λ.Σ. ε.α.) Μιχάλη Μαλέρμπα
"Διεθνής Σύμβαση MARPOL 73/78"
Αθήνα, 2007.

Ένα νέο σημαντικό βιβλίο του αγαπητού συναδέλφου Μιχάλη Μαλέρμπα, έχουμε την εξαιρετική χαρά να παρουσιάσουμε από τις στήλες των "Αιμενικών Χρονικών". Ήδη το πόνημα τούτο το προαναγγείλαμε στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού μας. Έχει τον τίτλο "Προστασία Θαλασσίου Περιβάλλοντος". Το λίκν ενδιαφέρον θέμα του μας συγκινεί, μας γοητεύει και μας έλκει να το γνωρίσουμε από κοντά. Εμάς μας φέρνει πίσω, στις αρχές του 1972, όταν σε εφαρμογή της νεοισχύσασας Διεθνούς Σύμβασης του 1969, σταλήκαμε, με άλλους συναδέλφους, στις ΗΠΑ και στον Καναδά, για να παρακολουθήσουμε σεμινάρια Προστασίας Θαλασσίου Περιβάλλοντος. Ο υποφαινόμενος είχε την τύχη να μεταβεί στον Καναδά και, επιστρέφοντας, να συγγράψει δυο διατριβές, τις πρώτες για το θαλάσσιο περιβάλλον στον τόπο μας, με τους τίτλους "Το Καθεστώς της Θαλασσίας Ρυπάνσεως" και "Το Καθεστώς της Ρυπάνσεως της Θαλάσσης", που δημοσιεύτηκαν η πρώτη στο "Δελτίον Μελετών YEN" 1972 και σε αυτοτελές ανάτυπο και η δεύτερη στην έγκριτη νομική "Επιθεώρηση Δημοσίου και Διοικητικού Δικαίου", την οποίαν εξέδιδε ο καθηγητής και μετέπειτα Πρόεδρος της Δημοκρατίας Μιχάλη Στασινοπούλος. Και αυτή κυκλοφόρησε σε ανάτυπο. Αυτά για την ιστορία της συνέχειας, αφού το επόμενο βιβλίο ήταν και πάλι του Μ. Μαλέρμπα σε δυο τόμους: "Δίκαιο Προστασίας Θαλασσίου Περιβάλλοντος. Εθνικές και Διεθνείς Διατάξεις" και "Marpol 73/78". Τούτων των δυο τόμων η συνέχεια, αναθεωρημένη, βελτιωμένη, συμπληρωμένη και κατάλληλα προσαρμοσμένη, βρίσκεται στο ανά χείρας έργο "Διεθνής Σύμβαση Marpol 73/78", όπως ισχύει μέχρι το πρώτο εξάμηνο του 2007.

Πρόκειται για μια πλατιά συνθετική εργασία, στην οποίαν ο ακούρατος συγγραφέας συλλέγει προσεκτικά ολόκληρη τη νομοθεσία, ελληνική, ευρωπαϊκή και γενικότερα διεθνή, που διέπει σήμερα το καθεστώς ρύπανσης του θαλασσίου περιβάλλοντος. Αυτό το υλικό το ταξινομεί αρχιτεκτονικά σε μέρη, τμήματα και κεφάλαια, δημιουργώντας με επιτυχία το παγκόσμιο πανόραμα μιας δαιδαλώδους εθνικής και διεθνούς νομοθεσίας, την οποίαν λίγοι κατέχουν. Ο όγκος, η γνώση του θέματος, η μεθοδική κατανομή του τεράστιου και ανομοιομορφου υλικού και η ενάργεια, με την οποίαν είναι γραμμένο το σύγγραμμα των περίπου χιλίων σελίδων, μας εντυπωσιάζει βαθιά και μας αποκαλύπτει το θαυμαστό εύρος του μόχθου, της θέλησης, της έρευνας και του πολύτιμου χρόνου, που δαπανήθηκε από τον δημιουργό του.

Η γενική ταυτότητα του συγγράμματος δόθηκε συνοπτικά στο κείμενο, που καταχωρίστηκε στο τεύχος 71 των "Αιμενικών Χρονικών". Εδώ είναι ανάγκη να προχωρήσουμε στην πολυεδρική προσφορά του έργου, που παρέχεται από αυτή την πολύμοχθη κωδικοποίηση της νομοθεσίας: Διεθνείς Συμβάσεις, Εθνική Νομοθεσία, Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Πρωτόκολλα, Συνθήκες, Αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελλάδας κλπ., μέσα από τις οποίες ο συγγραφέας κατορθώνει να τισασεώσει το υλικό του, να ολοκληρώσει σφαιρικά το στόχο του και να μας προσφέρει το μόχθο του με τρόπον άμφο, απλό και ιδιαίτερα χρήσιμο, σε ένα εύρηστο και πολύτιμο εγχειρίδιο της καθόλου νομοθεσίας της προστασίας του θαλασσίου περιβάλλοντος. Και έχουμε να επιστημόνουμε ότι αυτή η κωδικοποίηση αναφέρεται σε ολόκληρο το φάσμα της σχετικής νομοθεσίας από το 1969, που ισχύσε η πρώτη Διεθνής Σύμβαση προστασίας του θαλασσίου Περιβάλλοντος, μέχρι σήμερα (Ιούνιος 2007).

Η χρησιμότητα του συγγράμματος αυτού είναι προφανής. Ο αρμόδιος ελληνικός κρατικός φορέας (YEN, Αιμενικές Αρχές εσωτερικού και εξωτερικού), αποκτά, επιτέλους, έναν πλήρη, πρόσφατο και λει-

τουργικό κώδικα, για την επιτυχή αντιμετώπιση του ευαίσθητου τομέα της ρύπανσης της θάλασσας. Και η προστασία των θαλασσών είναι το πρώτο και μέγιστο μέλημα του σύγχρονου ανθρώπου, αν σκεφτεί κανείς ότι ρυπαίνόμενο το υγρό στοιχείο σε πολύ μεγάλη έκταση και μη δυνάμενο να επιτελέσει τις κατά φύσιν αποστολές του, πεθαίνει, συμπαράσύροντας νομοτελειακά και ολόκληρο τον πλανήτη μας στο θάνατο.

Η κωδικοποίηση αυτή του συναδέλφου Μιχάλη Μαλέρμπα συνιστά έναν νομικό και πρακτικό συνάμα οδηγό εφαρμογής των διάσπαρτων μέχρι σήμερα διατάξεων προστασίας του θαλασσίου περιβάλλοντος και προσφέρει, με μια δυναμική αλληλουχία, όλες εκείνες τις διαδικασίες, που πρέπει να διενεργήσουν τα όργανα του κρατικού φορέα, από τα πρώτα στάδια της πρόληψης ως τη φάση της καταστολής και της τελικής επιβολής των νομίμων κυρώσεων. Όλα τα ρυθμιστικά κείμενα, από νόμους και διεθνείς συμβάσεις, μέχρι τις απλές αποφάσεις και διοικητικές πράξεις, παρελαύνουν ολόκληρες στο βιβλίο τούτο, με θεματική ταξινόμηση και συνδυασμούς διεθνών και εσωτερικών κανόνων δικαίου.

Το διεθνές και το εθνικό δίκαιο εναρμονίζονται, αλληλοσυμπληρώνονται και καλύπτουν όλες τις νομικές και διοικητικές παραμέτρους, με τρόπο, που ο κρατικός φορέας να έχει μπροστά του έτοιμο προς εφαρμογή, το ισχύον εδώ και έξω σχετικό δίκαιο, αλλά ταυτόχρονα και την εικόνα συμπλήρωσης του ενός από το άλλο, ώστε να μην αλληλοαναιρούνται. Η Διεθνής Σύμβαση Προστασίας Θαλασσίου Περιβάλλοντος ακολουθείται από τα Πρωτόκολλα, τις αποφάσεις, τις συμπληρωματικές οδηγίες, τις τροποποιητικές διατάξεις και αποφάσεις, τα προσηπτικά πρωτόκολλα και πράξεις και ολοκληρώνεται με τη νομοθετική κύρωσή της και την παράλληλη εφαρμογή της και ευθυγράμμιση της με την εσωτερική νομοθεσία. Τούτη η ξεκάθαρη παράθεση των νομοθεσιών και των συμπληρωματικών τους διατάξεων, προσφέρει στον αρμόδιο κρατικό φορέα τη δυνατότητα επιλογής και εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας, με ακρίβεια, αυτοπεποίθηση και γνώση, γιατί η λανθασμένη εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων αυτών, δεν αποτελεί μόνον υπόθεση ελέγχου και ευθυνών της ελληνικής πολιτείας, αλλά και του ευρύτερου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επιμένουμε σε αυτές τις επιστημόσεις, γιατί πιστεύουμε ότι με το σύγγραμμα τούτο του Μιχάλη Μαλέρμπα λύνονται, όλα τα προβλήματα, οι αμφιβολίες, οι παραλείψεις, οι τυχόν μη εφαρμογές δευτερευουσών διατάξεων και οδηγιών και γενικά η κατά τη διαδικασία πρόληψης, καταστολής και επιβολής των κυρώσεων νόμιμη τήρηση και εφαρμογή της συναφούς νομοθεσίας. Ακόμη μέσα στα τμήματα και τα κεφάλαια του βιβλίου παρατίθενται πίνακες και εισηγητικές εκθέσεις νομοθητιμάτων, ώστε ο αναγνώστης να ανατρέχει στη σκέψη και τους ιδιαίτερους στόχους του συντάκτη τους και να συνάγει πολύτιμα συμπεράσματα για την ορθή ερμηνεία των διατάξεών τους, παραρτήματα συμπληρωματικά, χρήσιμοι ορισμοί, ψηφίσματα, τρόποι διεξαγωγής ελέγχων, λεπτομερείς περιγραφές διαδικασιών, ειδικές απαγορευτικές διατάξεις και βοηθήματα, τα οποία ολοκληρώνουν τις διαδικασίες και τις καθιστούν ισχυρές και νομικά αδιάβλητες.

Κλείνοντας το σύντομο τούτο κριτικό μου σημείωμα, θα ήθελα να συγχαρώ τον εκλεκτό συνάδελφο Μιχάλη Μαλέρμπα, για την ακάματη συγγραφική του πορεία, η οποία, σε έκταση, έρευνα, ενημερότητα και συχνότητα, είναι μοναδική στα συγγραφικά χρονικά του Αιμενικού Σώματος, που πρέπει να επιστημόνω ότι διέθετε και διαθέτει πολλούς και αξιόλογους μελετητές και συγγραφείς, με το έργο των οποίων σταδιακά δημιουργήθηκαν οι κλάδοι του δημόσιου και ιδιωτικού ναυτικού δικαίου, η ναυτιλιακή οικονομία, η ιστορία του εμπορικού ναυτικού, η ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής στη θάλασσα, η προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος, η ναυτική ασφάλεια, το καθεστώς της καταπολέμησης και δεκάδες άλλα ναυτικά και ναυτιλιακά θέματα. Ο Μιχάλης Μαλέρμπας συγκαταλέγεται μεταξύ των πολυγράφων συγγραφέων του Αιμενικού Σώματος (Π. Χορν, Γ. Γεωργακόπουλου, Ε. Γεωργαντόπουλου, Ξ. Αντωνιάδη, Δ. Παπαμιχαλόπουλου, Β. Γράβαρη, Σ. Ζάρκου, Β. Σκαρπέτη, Κ. Αντωνόπουλου, Θ. Καλλιτσα, για να περιοριστούμε μόνο στους φευγάτους από τη ζωή) και είναι ο πιο παραγωγικός από τους ζώντες και θεματικά επίκαιρος, ωφέλιμος και προπαντός σεμνός και αθόρυβος.

των διατάξεών τους, παραρτήματα συμπληρωματικά, χρήσιμοι ορισμοί, ψηφίσματα, τρόποι διεξαγωγής ελέγχων, λεπτομερείς περιγραφές διαδικασιών, ειδικές απαγορευτικές διατάξεις και βοηθήματα, τα οποία ολοκληρώνουν τις διαδικασίες και τις καθιστούν ισχυρές και νομικά αδιάβλητες.

Κλείνοντας το σύντομο τούτο κριτικό μου σημείωμα, θα ήθελα να συγχαρώ τον εκλεκτό συνάδελφο Μιχάλη Μαλέρμπα, για την ακάματη συγγραφική του πορεία, η οποία, σε έκταση, έρευνα, ενημερότητα και συχνότητα, είναι μοναδική στα συγγραφικά χρονικά του Αιμενικού Σώματος, που πρέπει να επιστημόνω ότι διέθετε και διαθέτει πολλούς και αξιόλογους μελετητές και συγγραφείς, με το έργο των οποίων σταδιακά δημιουργήθηκαν οι κλάδοι του δημόσιου και ιδιωτικού ναυτικού δικαίου, η ναυτιλιακή οικονομία, η ιστορία του εμπορικού ναυτικού, η ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής στη θάλασσα, η προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος, η ναυτική ασφάλεια, το καθεστώς της καταπολέμησης και δεκάδες άλλα ναυτικά και ναυτιλιακά θέματα. Ο Μιχάλης Μαλέρμπας συγκαταλέγεται μεταξύ των πολυγράφων συγγραφέων του Αιμενικού Σώματος (Π. Χορν, Γ. Γεωργακόπουλου, Ε. Γεωργαντόπουλου, Ξ. Αντωνιάδη, Δ. Παπαμιχαλόπουλου, Β. Γράβαρη, Σ. Ζάρκου, Β. Σκαρπέτη, Κ. Αντωνόπουλου, Θ. Καλλιτσα, για να περιοριστούμε μόνο στους φευγάτους από τη ζωή) και είναι ο πιο παραγωγικός από τους ζώντες και θεματικά επίκαιρος, ωφέλιμος και προπαντός σεμνός και αθόρυβος.

Ποιητικός Λόγος

Άρης Ενστορατιάδης, Δημοσιογράφος

ΤΟΥ ΝΑΥΤΙΛΟΥ ΤΟ ΨΩΜΙ

Εημερωθήκαμε κάτ' απ' το Ματαπάι
δεκάξι μίλια δυτικά απ' την πορεία...
τρία μερόνυχτα, με λύσσα, μας χτυπά
η σοροκάδα, η βροχή, η μοναξιά,
βράζει το πέλαγος, τα κύματα θεοιά
να καταπιούνε προσπαθούν το "Παναγία"...

Οι βάρκες έτοιμες σε επιφυλακή
και η προπέλλα μέρα - νύχτα ξενεορίζει...
άλλη μια μέρα με κοσέροβα και τυρί
βασανισμένο του ναυτίλου το ψωμί
ποιος δε μετάνιωσε να ζει στην κουπαστή
του βαποριού, που... φυλακή θυμίζει...

Μες στην αντάρα, το χαμό, το χαλασμό,
η σκέψη τρέχει στο νησί, στην παραλία...
θαρρώ, πως νιώθω σε στεριά να περπατώ,
δίπλα σ' εκείνη, που λατρεύω κι αγαπώ
και την εικόνα του Χριστού παρακαλώ:
'Κάνε να 'παίσει' σε στεριά το "Παναγία"...

Δημήτρης Κώστογλου, Ανθυποπλοίαρχος Α.Σ.

ΔΑΚΡΥΑ

Άφησε τα δάκρυα να κυλήσουν
ήξεμα κι όμορφα
στο πρόσωπό σου.

Άφησέ τα,
να γίνουν ποτάμια
Αγάπης,
Ερημιάς,
Εξαγνισμού και Συγνώμης.

Άφησε τα δάκρυα
να κυλήσουν, ως Μνήμη Θεού
κι ως χάδι πορφυρό Αρχαγγέλου.

Φραγκίσκος Πανταλέων, Υποναύαρχος Α.Σ.
(I) (ε.α.)

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΗ ΥΔΡΟΡΡΟΗ

Κάθε χρόνο
με ξυπνά
από το λήθαργο της αναμονής
σκαλί - σκαλί
μ' ανεβάζει
στο χιονάτο σύννεφο
των παιδικών μου ονείρων.
Κάθε χρόνο
περιμένω
σταγόνα - σταγόνα να μου μιλήσει,
ρίχνοντας ξεστό χάδι
στο διψασμένο
πεξοδρόμιο της καρδιάς...

Κώστας Μιχ. Σταμάτης, Υποναύαρχος Α.Σ. (ε.α.)

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟ

Έκαιγε ο ήλιος, σαν φωτιά, ολημερίς
κι η σκότη τρύπωνε παντού κι έκοβε την ανάσα.

Όμως πράσινη η όαση προσμένει
με χουρουμαδιές, σπάρτα και ταμαρίσκους
και σπίατα στριμωχτά
και παρεκεί μαντριά και στάνες
με γίδα, πρόβατα, καμήλες...
Και πλάι μας ονάδι* σκορπισμένα.
Χαρούσινη στο είναι μας η διάθεση
και το νερό και το ψωμί.

Μα ξαφνικά όλοι κοντοσταθήκαμε,
καθώς απ' τον ορίζοντα τις άκρρες,
φριγούρα, πού' μοιαζε μ' άνθρωπο ή με θεοίο,
ερχόταν σιωπηλή προς την πορεία μας:

- Μην είναι οδοιπόρος, που ξεχάστηκε στην έρημο;
- Μην είν' αγρόμι νηστικό ή το στοιχείο της άμμου;
- Μην είναι ξωτικό της φαντασίας μας;

Με απορία κοιταχτήκαμε...
Αλλά η φριγούρα σίμωσε αργά και πέρασε,
αδιάφορη από δίπλα μας,
χωρίς να μας κοιτάξει καν.

Ήτανε μια καμήλα γέριχη, με ύβους δυο,
που καμηλιέρηδες στην άμμο την παρότησαν,
μονόχη,
από την πείνα και τη δίψα να πεθάνει,
γιατί πλέον γερόντισσα την έρημο
δε μπόρει να διασχίσει!

Κι εκείνη, αντίστροφα, πατώντας,
πάνω στ' αχνάρια του ερχομού της,
έκανε της επιστροφής το τελευταίο δρομολόγιο...

* Χαράδρες της ερήμου, παλιές κοίτες ποταμών,
που όταν πέσουν βροχές, κρατάνε τα βροχόνερα.

Πεζός Λόγος

Διήγημα

Η ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΤΖΙΜ

Κώστας Μιχ. Σταμάτης Υποναύαρχου Α.Σ. (ε.α.)

Μεσάνυχτα στους σιωπηλούς αιθέρες. Το Μπόινγκ των Ολυμπιακών Αερογραμμών πετούσε πάνω από τον Βόρειο Ατλαντικό, σε ύψος κάπου 40.000 πόδια. Ο πιλότος ανακοίνωσε πριν από λίγο το στίγμα του αεροσκάφους, το ύψος, την ταχύτητα και τη θερμοκρασία. Τα φώτα της αίθουσας επιβατών στη συνέχεια χαμήλωσαν, μοιράστηκαν κι οι τελευταίες κουβέρτες, τα καθίσματα έγειραν προς τα πίσω και μια απέραντη σιωπή σκέπασε τους τετρακόσιους επιβάτες, που ταξίδευαν για την Ελλάδα, με την πτήση 727, από το Τορόντο του Καναδά.

Ο Τζιμ, έτσι τον φώναζαν από τότε που πήγε στον Καναδά, αντί του Δημήτρη, έκλεισε αργά τα μάτια του, κάλυψε το σώμα του με την κουβέρτα, απλώθηκε στ' ανακλυδόμενο κάθισμά του και προσπάθησε να κοιμηθεί. Στάθηκε όμως αδύνατο να σφαλήσει για μια στιγμή τα μάτια του. Ο ήλιος, που ως τώρα στεκόταν χλωμός στην κώχη του μακρινού ορίζο-

ντα των σύννεφων, έκανε ξαφνικά μια γρήγορη βουτιά πίσω τους και σε λίγο ξαναφάνηκε στη γραμμή του ορίζοντα κι άρχισε και πάλι να σκαρφαλώνει στον ουρανό. Τούτο το παράξενο κυνηγητό του χρόνου, που, σπάζοντας τον ήχο με την ταχύτητα του Μπόινγκ, αναστατώνει την ανθρώπινη ισορροπία και προκαλεί ένα περίεργο αίσθημα αναμονής κι εγρήγορης. Ο Τζιμ είχε ξαναδοκιμάσει τούτη την αναταραχή πριν από είκοσι χρόνια, όταν είχε, για τελευταία φορά, επισκεφτεί την πατρίδα. Και τότε δε μπόρεσε να κλείσει μάτι. Έτσι γύρισε αργά στ' αριστερό του πλευρό και πάσχισε να ξετυλίξει το κουβάρι της σκέψης του, που τον συνόδευε πάντοτε σε τούτες τις άχαρες στιγμές της μοναξιάς και του φόβου των αιθέρων, μήπως και τον πάρει λιγάκι ο ύπνος.

Από τότε, που πέθανε η Κριστίν, η γυναίκα του, μια γλυκιά μιγάδα από τον αμερικάνικο Νότο, κάπου είκοσι χρόνια, είχε να έλθει στην Ελλάδα. Την έκλαψε με βαθύ πόνο· γιατί η Κριστίν άφησε τον κόσμο, πάνω στη γέννα, παίρνοντας μαζί της και το τρυφερό βλαστάρι των σπλάχνων της. Ο Τζιμ κλείστηκε στον εαυτό του, πάλεψε με τη δουλειά του, δεν κοίταξε άλλη γυναίκα κι έζησε δυο δεκαετίες με το αλησμόνητο όραμά της. Εξ' από τη δουλειά και την ανάμνηση της Κριστίν, τίποτ' άλλο δεν τον απασχόλησε. Ζούσε εθελοντής σε μια φυλακή, δίχως γνωστούς και δίχως κανέναν επισκέπτη... Και πέρασαν είκοσι ολόκληρα χρόνια, σα νερό...

Φέτος ένωσε μια δυνατή λαχτάρα να ξεφύγει και να εγκαταλείψει τούτη τη μαύρη και μοναχική φυλακή του και πήρε τη μεγάλη απόφαση να γυρίσει στην πατρίδα. Εκεί τον περίμενε η αδελφή του η Κατερίνα, που τελευταία είχε χάσει τον άντρα της κι ο ανιψιός του ο Μένιος, γιός του χαμένου πρόωρα αδελφού του Τιμόθεου. Σε τούτο το μοναδικό ανίψι ο Τζιμ είχε μεγάλη αδυναμία. Γιατί ήταν ο μόνος άνθρωπος, που τού' γραφε, χωρίς να περιμένει απάντησή του κι έτσι μάθαινε τα νέα από την πατρίδα. Τον προπερασμένο μάλιστα χρόνο ο Μένιος παντρεύτηκε την Ελπίδα κι είχαν αποκτήσει ένα αγοράκι. Με το γάμο του Μένιου ο Τζιμ άρχισε να λαβαίνει γράμματα ταυτόχρονα κι από την Ελπίδα, που τον καλούσε να έλθει κοντά τους και, με την ευκαιρία, να βαφτίσει το μωρό τους... Ωστόσο ο Τζιμ, αν και δοκίμασε μια τρυφερή αύρα να τον αγκαλιάζει με τα γράμματα της νέας και την πρόσκλησή της, δεν απάντησε στην Ελπίδα, η ίδια τακτική, που τηρούσε και στα γράμματα του Μένιου. Τότε, που μπορούσε να ξεφύγει από τα κάγκελα της φυλακής του, ο μετανάστης έμενε σιωπηλός στη μοναξιά του. Τα επίμονα γράμματα της Ελπίδας και του ανιψιού του, οι φωτογραφίες του μικρού κι οι συνεχείς προσκλήσεις τους, συνεχίστηκαν χωρίς διακοπή, οπότε, σε κάποια στιγμή, ξύπνησαν μέσα του ολοζώντανη τη νοσταλγία της επιστροφής στην πατρίδα.

Κάθισε ο Τζιμ και τα 'βαλε κάτω με πολλή προσοχή: μετά τόσα χρόνια γύριζε στα πάτρια χώματα, να δει πώς είναι η κατάσταση, να μελετήσει τα ενδιαφέροντά του εκεί, να σταθμίσει τις θέσεις των συγγενών και ειδικότερα να εξακριβώσει τη γνησιότητα των όσων του έγραφε ο Μένιος κι η γυναίκα του, τα οικονομικά τους στοιχεία και να πάρει τη μεγάλη απόφαση να μείνει για πάντα στην πατρίδα ή να γυρίσει πίσω στην απομόνωση της ξενιτιάς. Εκεί, π' ακούμπανε κυρίως ήταν ο ανιψιός του κι η καλοσυνάτη Ελπίδα, αλλά κι η χαρά του μικρού, που τού' χανε τάξει να βγάλουν τ' όνομά του, σαν ερχόταν και το βάφτιζε. Τί άλλο ήθελε! Νέους ανθρώπους πλάι του, ένα βλαστάρι της συνέχειάς του, ένα ήρεμο και ζεστό περιβάλλον κι αυτό τού' φτανε. Αρκεί νά 'ταν στην πατρίδα. Άλλωστε περπάταγε στα 64 και πλησίαζε να πάρει τη σύνταξή του στον Καναδά, είχε αρκετές οικονομίες για να ζήσει άνετα κι εκείνος κι η οικογένεια του ανιψιού του. Και θά' μενε στο χωριό, στην Εύβοια. Μακριά από την πρωτεύουσα και τη βουή της. Είχε τόσο πολύ βαρεθεί την πολυκοσμία και το θόρυβο, που προτιμούσε να ζήσει στη γαλήνη του ύπαιθρου, με λίγους, αλλά ζεστούς και εκλεκτούς φίλους και συγγενείς.

Και τι δεν τους είχε ψωνίσει! Δέκα πελώρια κόλλα πραγματεία! Και του πουλιού το γάλα. Αυτοκινητάκια και μηχανές και γερανούς και μπάλες και πιστόλια κι αεροπλάνα και στρατιωτάκια κι ηλεκτροκίνητους ήρωες, γίγαντες και μάγους, όλα για το γιό του Μένιου· φουστάνια πολύχρωμα, πανωφόρια, γούνινα, δερμάτινα, υφάσματα, χρυσαφικά για την Ελπίδα και για τον ανιψιό τίποτα.

Μονάχα μια παχυλή επιταγή ν' αποκτήσει η οικογένεια έ- να καθώς πρέπει αυτοκίνητο για τις εξομήσεις. Κι ακόμα μια επιταγή κατάθεσης στ' όνομα του μικρού στην τράπεζα κι ένα μάτσο δολάρια για την ανακαίνιση του σπιτιού τους. Κι όταν με το καλό θα γύριζε συνταξιούχος πια από τον Καναδά, για να μείνει μόνιμα στο χωριό, τότε πλέον ό,τι είχε και δεν είχε, θά 'ταν δικά τους. Η αδελφή του η Κατερίνα δεν είχε παιδιά κι η κληρονομιά του άντρα της έφτανε και περίσσευε νε περάσει ζωή χαρισάμενη...

Αυτά στοχαζόταν μ' αγαλλίαση σε ύψος 40.000 πόδια,

στη μέση του Βόρειου Ατλαντικού ο Τζιμ ο μετανάστης από την Εύβοια και χαμογελούσε ασυναίσθητα, καθώς από το μισοκατεβασμένο τζαμάκι του αεροπλάνου, ξάνοιγε έξω τη μέρα να παίρνει πάλι τα μύρια χρώματά της εκεί πάν' από τα σύννεφα και πολύ κοντά στον ουράνιο θόλο. Ο ήλιος ψήλωνε σιγά - σιγά στον πουπουλένιον ορίζοντα κι η πλάση ξημέρωνε, χωρίς πραγματικά να έχει μια στιγμή βασιλέψει ο ήλιος.

Ένωθε μέσα του μια κρυφή χαρά κι ένα παράξενο τέ- ντωμα, θες από την κουτουράδα του να ξεκινήσει από την άλλη άκρη του κόσμου και να πηγαίνει στην πατρίδα του για να τους κάνει έκπληξη, θες από τη μέρα, που πέραγε στο δεύτερο δωδεκάωρο, δίχως ο ήλιος να ξεκουραστεί. Μια βαθιά λαχτάρα τον κράταγε ξάγρυπνο και γέμιζε το εί- να του με χίλιες φαντασιώσεις και σκέψεις, καθώς έφερνε στο μυαλό του σήμερα, προπαραμονή πρωτοχρονιάς, όταν αύριο παραμονή, θ' άνοιγε η πόρτα και θα τον βλέπανε φάνη μπαστούνι μπροστά τους. Και δεν έβλεπε την ώρα να φτάσει στο αεροδρόμιο, να πάρει ένα ταξί και να τρέξει ο- λοταχώς στο χωριό, κοντά στ' αγαπημένα του ανήψια κι έ- πειτα στην Κατερίνα. Είχε τη διεύθυνση και το τηλέφωνό της, κάπου στην Καλλιθέα στην Αθήνα.

Η Κατερίνα ήταν τρία χρόνια μεγαλύτερή του. Θά' τανε τώρα γερασμένη κι ίσως και να μην τον γνώριζε, αφού είχε να τον δει τόσα χρόνια. Κι ο Μένιος ήταν δεκάχρονος τότε. Τώρα, τριαντάρης, τον φανταζόταν ψηλό, γεροδεμένο, αποφασιστικό, γλυκομίλητο και στοργικό, μάλιστα είχε την υποψία πως τού' μοιαζε και λιγάκι.

Και με τούτες τις τρυφερές σκέψεις, γαλήνεψε η ψυχή του κι ο ύπνος ήλθε γλυκά να τον πάρει κοντά του. Ξύπνησε από τα μεγάφωνα του αεροπλάνου, που ενημέρωναν τους επιβάτες ότι πλησίαζαν το αεροδρόμιο του Άμστερνταμ, όπου θα παρέμεναν στο τράνζιτο για τρεις ώρες. Φρέσκος και κεφάτος ο Τζιμ κατέβηκε μαζί με τους άλλους συνταξιδιώτες του στην αποβάθρα, πήρε έναν ζεστό καφέ κι ένα κρουασάν, όπως συνήθιζε κάθε πρωί στο Τορόντο και κάθησε σε μιαν άκρη της τεράστιας αίθουσας, αγναντεύοντας από τη τζαμαρία της τις κορυφές των σπιτιών τριγύρω. Μέσα του είχε ζωντανέψει η Ελλάδα κι ένιωθε να τον δροσίζει η αύρα και τ' άρωμά της. Δεν έβλεπε την ώρα να ξαναμπεί στο αεροσκάφος και να συνεχίσει το πέταγμά του για τον τελικό του προορισμό.

Σε τρεις ώρες βρισκόταν στο αεροδρόμιο "Ελευθέριος Βενιζέλος" και θαύμαζε την πολιτέλεια και τις σύγχρονες υπηρεσίες, που πρόσφερε. Χαμογελούσε χωρίς κάποιον ιδιαίτερο λόγο. Καταλάβαινε κάτι σπάνιο να περισσεύει μέσα του και τό' βγαζε έξω να το δούνε κι οι άλλοι. Με ψυχραιμία ακολούθησε όλες τις διαδικασίες κι αφού παρέλαβε τις βαλίτσες και τα κόλλα, τα στοίβαξε, όπως - όπως, στο πορτ-μπαγκάζ και στο πίσω κάθισμα ενός ταξί κι έδωσε τη διεύθυνση στον οδηγό, για το χωριό, όπου έμενε ο Μένιος κι η Ελπίδα. Τ' αυτοκίνητο ξεκίνησε αμέσως. Ο Τζιμ, καθισμένος πλάι στον οδηγό του οχήματος, αισθανόταν παράξενα. Δε μίλαγε κι από τη συγκίνησή του δε μπορούσε να σταυρώσει μια φράση ή μια λέξη στον οδηγό, ο οποίος τον ρώταγε, κάθε τόσο, από πού ερχόταν και πόσα χρόνια έλειπε. Λες και φοβόταν μήπως ο συνομιλητής του μαρτυρήσει πρόωρα την άφιξή του, ο μετανάστης του ξεστόμιζε ακαταλαβίστικες αοριστίες κι έτσι ο οδηγός έπαψε να του μιλάει πλέον.

Στη διαδρομή έβλεπε τους χαμηλούς καταπράσινους λό- φους, στο βάθος τα βουνά και τριγύρω ανθρώπους δου-

λευτάδες της γης, σκαφτιάδες με σύγχρονα σκαπτικά μηχανήματα, αυτόματα ποτίσματα, κοπάδια να βόσκουν στα βοσκοτόπια και πέρα τον ορίζοντα καταγάλανο και λαμπερό, ν' ακουμπάει στις βουνοκορφές κι εκεί να ξεκουράζεται λυτρωμένος. Ένωσε κι αυτός τούτη τη λύτρωση, καθώς καθόταν αναπαυτικά στο κάθισμά του και ταξίδευε επιτέλους το όνειρο της ζωής του. Ένα όνειρο, που θα γέμιζε τ' άδεια χρόνια της απουσίας του από την πατρίδα. Σε τούτον τον τόπο θα μπορούσε με τις οικονομίες του, να κάνει χρυσές δουλειές με τη βοήθεια του Μένιου και της Ελπίδας. Εδώ, αληθινά, ήταν η γη της επαγγελίας κι όχι η μοναχική απεραντοσύνη του Καναδά και της Αμερικής. Πώς άφησε να περάσουν τόσα χρόνια στην ξενιτιά κι έφυγε η ζωή μέσ' από τα χέρια του και χάθηκε! Τά' βαζε με τον εαυτό του, που στάθηκε τόσο μπόσικος μια ολοκληρωτή ζωή. Πόσο φρόνιμο θα ήταν, μετά το χαμό της Κριστίν, να είχε γυρίσει πίσω στην αδελφή και στ' ανίψια του και να ζήσει στον τόπο του!

Ξαφνικά είδε μπροστά του μια καινούργια γέφυρα και ρώτησε τον οδηγό:

- Ποια γέφυρα είναι;

- Της Χαλκίδας, απάντησε εκείνος. Είναι η καινούργια γέφυρά μας. Περνάει έξ' από την πόλη και διευκολύνει όσους ταξιδεύουν για το εσωτερικό του νησιού.

- Θαυμάσια, μεγάλο έργο, μουρμούρησε ο Τζιμ και δεν πίστευε στα μάτια του. Μια τέτοια γέφυρα δεν περίμενε να δει στην πατρίδα.

- Και πού να δεις του Ρίου - Αντίρριου, τον έκοψε ο οδηγός. Ένωσε την Πελοπόννησο με τη Στερεά.

- Αλήθεια;

Ο οδηγός έστριψε δεξιά κι ακολούθησε το δρόμο αφήνοντας στ' αριστερά του την πόλη. Σε μια ώρα έφτασαν στο χωριό κι εκεί, ρωτώντας πήγαν στο σπίτι του Μένιου και της Ελπίδας. Ένα σπίτι πέτρινο, διώροφο, με ξύλινα παράθυρα, μ' έναν μικρό κήπο τριγύρω και περιφραγμένο με κάγκελα. Η βαριά σιδερόπορτα της εισόδου ήταν κλειστή. Το ίδιο και τα παράθυρα κι οι πόρτες...

- Μεσημέρι, σκέφτηκε ο Τζιμ και το ζευγάρι θά' χει ξαπλώσει να ξεκουραστεί. Πού να φανταστούν πως εγώ βρίσκουμαι απ' έξω. Ο μετανάστης κατέβηκε αργά από το αυτοκίνητο και χτύπησε με δύναμη το κουδούνι, που ήταν στην εξώπορτα με το όνομα Μένιος Ρουμελιώτης και περίμενε να δει πώς θα έκαναν όταν έτσι ξαφνικά τον βλέπανε μπροστά τους. Περίμενε λίγο κι επειδή κανένας δε φάνηκε, ξαναχτύπησε παρατεταμένα. Και πάλι κανένας. Ο Τζιμ αισθάνθηκε ένα σφίξιμο στην καρδιά και γύρισε στον ταξιτζή:

- Τί να συμβαίνει άραγε;

- Ξέρω κι εγώ;

- Θα χτυπήσω στου γείτονα, είπε ο μετανάστης και πήγε στη διπλανή πόρτα και χτύπησε το κουδούνι. Βγήκε μια νέα γυναίκα με τη νυχτικιά και τη ρώτησε:

- Δεν είναι κανένας στο σπίτι του Μένιου Ρουμελιώτη;

- Όχι, αποκρίθηκε εκείνη. Έφυγαν προχθές για διακοπές στην Ιταλία, λόγω των εορτών και θα γυρίσουν σε είκοσι μέρες. Θέλετε κάτι να τους πω όταν επιστρέψουν;

Ο Τζιμ ξεροκατάπιε. Μέσα του ένας παράξενος σεισμός άρχισε να γκρεμίζει τα όνειρά του. Λοξοκοίταξε τον οδηγό και της απάντησε κοφτά:

- Όχι, τίποτα... Και γυρνώντας στον ταξιτζή του είπε:

- Γραμμή, για την Καλλιθέα, στην Αθήνα. Η πρώτη έκκληση πήγε στο βρόντο. Ο οδηγός, δίχως ερωτήσεις πήρε το δρόμο της επιστροφής αμίλητος.

Στο διαδρομή δεν αντάλλαξαν κουβέντα. Ο Τζιμ, βυθισμέ-

νος στις σκέψεις του κι ο οδηγός, αποφασισμένος να φτάσει το γρηγορότερο στην Αθήνα, μέρα, που ήταν. Η γαλήνια αύρα του ερχομού είχε πετάξει από την ψυχή του μετανάστη. Στη θέση της είχε στρογγυλοκαθήσει μια βαριά πίκρα και μια απογοήτευση, που τον έπνιγε και στεκόταν στο λαιμό του, δίχως ν' αφήνει τον αέρα να περάσει στα πνευμόνια του.

- Οι εκπλήξεις έχουν πάντα το ρίσκο τους, στοχαζόταν και το ρίσκο τούτο είναι μεγαλύτερο όταν μεσολαβεί μεγάλη απόσταση. Μήπως έπρεπε να τους είχε ειδοποιήσει πριν ξεκινήσει; Ίσως τούτο ήταν το πιο λογικό. Τι στο καλό, ταξίδευε από τον Καναδά να κάνει έκκληση στην Ελλάδα, έτσι στην τύχη; Να το αποτέλεσμα: τ' ανίψια του έλειπαν σε διακοπές. Και τώρα τι γίνεται; Ευτυχώς, που είναι κι η αδελφή του η Κατερίνα στην Καλλιθέα, αλλιώς τα πράγματα θά' ταν πραγματικά σκούρα γι' αυτόν.

Βουβαμάρα επικράτησε σ' όλη τη διαδρομή. Η γέφυρα, τα χωράφια, οι δουλευτάδες, τα σκαπτικά μηχανήματα κι η ομορφιά της γύρω φύσης, τώρα τον άφηναν αδιάφορο. Μόνο την αποκοτιά, που είχε κάνει, σκεφτόταν κι ανατρίχιαζε:

- Λες ν' απουσιάζε κι η Κατερίνα; Ψέλλισε και κόλλησε η γλώσσα του. Ούτε να το σκέφτεται δεν ήθελε. Μα πού να πάει γριά γυναίκα παραμονή πρωτοχρονιάς! Δε μπορεί, εκείνη θά' ναι στο σπιτικό της να υποδεχτεί, σαν καλή Ελληνίδα τον καινούργιο χρόνο. Έτσι ένωσε καλύτερα κι έπαψε να κατηγορεί τον εαυτό του για το ρίσκο, που πήρε, να μην τους ειδοποιήσει προτού φύγει από τον Καναδά.

Ο ταξιτζής πήγε κατευθείαν στο σπίτι της Κατερίνας. Ήταν ένα μικρό σπιτάκι, παλιό, μέσα σ' ένα κηπάκι με λίγα λουλούδια κι η όψη του έδειχνε ότι ο ιδιοκτήτης του ή πρέπει να είναι γέροντας ή άρρωστος, καθώς παντού υπήρχαν ξεροχόρταρα κι οι τοίχοι είχαν να βαφτούν αρκετά χρόνια. Πάνω στη μικρή σιδερένια και γεμάτη σκουριά εξώπορτα, υπήρχε ένα μεταλλικό χερούλι, το οποίο ο Τζιμ το χτύπησε αργά και με κομμένη στην ανάσα, μια, δυο, τρεις φορές και περίμενε την Κατερίνα να φανεί και να πέσει στην αγκαλιά του. Και περίμενε και περίμενε και ξαναχτύπησε και περίμενε, δίχως κανένας να παρουσιαστεί!

- Τι πάθανε όλοι τους, μούγκρησε ο Τζιμ. Φύγανε όλοι πρωτοχρονιάτικα; Τόσο άλλαξαν τα ήθη στην πατρίδα, που κι η Κατερίνα, πήγε για διακοπές μες στις γιορτές! Μια γειτόνισσα, που έτυχε να μπαίνει στη διπλανή πόρτα, τους ρώτησε:

- Για την κυρά - Κατερίνα ψάχνετε; Ήταν άρρωστη η καμένη και πέρασαν προχθές και την πήραν τ' ανίψια της από την Εύβοια και πάνε κάπου στο εξωτερικό να περάσουν τις γιορτές. Είπε και χώθηκε στο σπίτι της.

Κεραυνός χτύπησε τον μετανάστη κατακούτελα. Συνέφιασε γύρω του, τα μάτια του θόλωσαν και παραλίγο να σωριαστεί στην ασφάλτο, αλλά συγκρατήθηκε, γιατί ντράπηκε τον ταξιτζή, που τον κοίταζε, του φάνηκε, μ' ένα ειρωνικό χαμόγελο. Για κάμποση ώρα στάθηκε ακίνητος, κοιτάζοντας μια το σπίτι της Κατερίνας και μια το μισάνοιχτο πορτ - μπαγκάζ, όπου ήτανε στοιβαγμένα τα κόλλα κι οι βαλίτσες με τα δώρα. Ο σεισμός, που είχε ξεσπάσει μέσα από την Εύβοια, συνέχισε να συμπαρασύρει, βουίζοντας, τα πάντα στο γκρεμό. Κι απότομα, σα να συνήλθε από τον εφιάλτη, ρέκαξε:

- Πήγαινε με στο χοτέλ "Μεγάλη Βρετανία", εκεί ήταν άλλωστε κι ο τελικός μου προορισμός. Φαίνεται πως οι εδώ συγγενείς αλλάξαν τα ήθη τους και πάνε να περάσουν στο εξωτερικό την πρωτοχρονιά τους. Πρέπει να ομολογήσω πως οι εκπλήξεις έχουν τα όριά τους. Πάμε.

Έξω από το μεγάλο αθηναϊκό ξενοδοχείο στάθμευσε το

ταξί. Η Αθήνα άστραφτε μέσα στα φώτα και την πρωτοχρο- νιάτικη ατμόσφαιρα, ενώ αμέτρητο πλήθος κόσμου έτρεχε για τα κάνει τα τελευταία του ψώνια. Νέοι ξέγνοιαστοι και τρυφερά κορίτσια σεργιάνιζαν γελώντας κι ένα χαρμόσυνο αεράκι έφερνε το μήνυμα της μεγάλης γιορτής. Ο οδηγός βοήθησε πρόθυμα τον Τζιμ να ξεφορτώσουν βαλίτσες και κόλλα ως την είσοδο. Εκεί ο ταξιτζής πληρώθηκε κι ο μετα- νάστης του έκανε δώρο επιπλέον εκατό δολάρια. Εκείνος ενθουσιάστηκε και του είπε:

- Αν θες κάτι από τη διεύθυνση του ξενοδοχείου, έχω γνω- στό μου τον μαιτρ, μπορώ να του μιλήσω να σε περιποιηθεί.

Πήγαν μαζί ως τον μαίτρ, έναν ψηλόν κι ευγενικόν πενη- ντάρη, που καθόταν πίσ' από ένα μεγάλο τραπέζι, έγιναν οι απαραίτητες συστάσεις κι ο άνθρωπος του ξενοδοχείου έ- δωσε αμέσως εντολές στους γκρουπς να συγκεντρώσουν τις αποσκευές του πελάτη κοντά του και του συνέστησε να πάρει έναν καφέ απέναντι στο σαλόνι, ώσπου να τον τακτο- ποιήσει. Κι ενώ ο Τζιμ στρογγυλοκαθόταν στον πέτσινο καναπέ, ο ταξιτζής, με τρόπο μην τον δει ο μετανάστης, φεύγοντας, ψιθύρισε στ' αυτί του μαιτρ:

- Και μην ξεχνάς, Αλέκο, πως ο τύπος έχει χοντρό πορτο- φόλι και τού' κλεισε το μάτι μέ νόημα.

Ύστερα ο Αλέκος, πήγε και κάθησε δίπλα στο μετανάστη και του είπε μελιστάλαχτα:

- Ευτυχώς έχω για σας μια σουίτα, που βλέπει στην Αμα- λία, θα την προτιμούσατε πριν την πάρει κάποιος άλλος πε- λάτης;

- Ναι, θα την πάρω, ψέλλισε αργά ο μετανάστης. Θέλω ό- μως να με βοηθήσεις να περάσω μια παραδοσιακή παραμο- νή πρωτοχρονιάς στην Ελλάδα. Τί μου προτείνεις;

- Υπέροχα. Στη μεγάλη αίθουσα έχουμε οργανώσει το με- γαλύτερο ρεβεγιόν της Αθήνας. Εκεί θα περάσετε θαυμάσια και θα χαρεί η καρδιά σας, πρότεινε ο μαιτρ κι έσταζαν μέλι τα χείλη του.

- Θά' θελα κάτι άλλο, που νά' χει και παιδιά, γιατί στις α- ποσκευές μου έχω μερικά δώρα να μοιράσω σ' αυτά, τον α- ντίκψε ο Τζιμ ήρεμα.

- Έχουμε σε αίθουσα του τρίτου ορόφου μια μεγάλη γιορ- τή για παιδιά από την Αιθιοπία, που τα φιλοξενεί ο δήμος και θα τους κάνουμε ιδιαίτερη ελληνική γιορτή εδώ, αλλά το πρόγραμμα είναι ήδη στημένο και πρέπει να κοιτάξουμε τί μπορεί να γίνει, προβληματίστηκε αόριστα ο Αλέκος.

- Τούτη η περίπτωση μ' ενδιαφέρει. Έτσι θά' χω την ευκαι- ρία να ζήσω με τα παιδιά και να τα χαροποιήσω με τα δώρα μου. Γίνεται;

Ο μαιτρ συμφώνησε μ' ένα χαμόγελο πολλά υποσχόμενο. Διέταξε να μεταφέρουν τις αποσκευές του Τζιμ στη σουίτα κι εκείνος συνόδεψε ως εκεί τον πελάτη του. Φιλοδώρησε γενναία τα παιδιά, που κουβάλησαν τα κόλλα και τις βαλί- τσες κι είπε στον Αλέκο:

- Περιμένω να μου λύσεις το πρόβλημα.

- Πάω αμέσως να συναντήσω τον υπεύθυνο του προγράμ- ματος, για να συνηνοηθούμε και θα σας ειδοποιήσω να κα- τεβείτε στο σαλόνι για τις λεπτομέρειες, απάντησε ο Αλέκος και κατευθύνθηκε προς την έξοδο.

- Στάσου, τον κράτησε ο Τζιμ. Πάρε το κλειδί, για να λύ- σεις το πρόβλημα και του έβαλε στη φούχτα ένα εκατοδόλ- λαρο. Ο μαιτρ τον ευχαρίστησε και βγήκε χαρούμενος...

Δεν πέρασαν δέκα λεπτά και στο τηλεφώνο τον κάλεσαν να κατέβει στο σαλόνι του ισογείου. Εκεί συνάντησε έναν νε- αρό με μακριά μαλλιά, που του συστήθηκε απλά ως Ιωνάθαν και κάθησαν κι οι τρεις στον καναπέ.

- Ο Αλέκος μου είπε το πρόβλημα, άρχισε ο νεαρός Ιωνά- θαν, σε άπαιστα ελληνικά, αλλά το πρόγραμμα είναι πλέον από μέρες στημένο και δεν μπορεί να γίνει καμιά αλλαγή τώ- ρα, συνέχισε.

Ο Τζιμ κοίταξε διαδοχικά τους δυο συνομιλητές του κι α- ποτάνθηκε στον Ιωνάθαν:

- Έλα, πάρε το εργαλείο να ξεστήσεις το πρόγραμμα και του πέρασε στο χέρι 200 δολάρια. Ο άλλος τά' χασε για μια στιγμή, μα γρήγορα συνήλθε και σηκώθηκε λέγοντας:

- Πάω να δω τί μπορώ να κάνω!

- Όσα σου είπε ο Αλέκος, χαμογέλασε ο μετανάστης και κοίταξε πονηρά τον μαιτρ.

Αργά το βράδυ κάλεσαν τον Τζιμ να ρίξει μια ματιά στην αίθουσα και να ενημερωθεί για τη διαδικασία της όλης γιορ- τής και τα σημεία συμμετοχής του. Χάρηκε ιδιαίτερα και γέ- μισε η ψυχή του από μια περιέργη χαρμόσυνη διάθεση. Επι- τέλους, μια γιορτή, με παιδιά και δώρα, παραμονή πρωτο- χρονιάς στην πατρίδα, το όνειρο μιας ζωής, από την εποχή, που μετανάστευσε στον Καναδά. Μοίρασε από άλλα 200 δολάρια στον Αλέκο και στον Ιωνάθαν κι είπε στον μαιτρ:

- Τί ώρα τελειώνει η γιορτή, Αλέκο;

- Στις 2 μετά τα μεσάνυχτα, κύριε. Τί θα θέλατε;

- Πάρε το εισιτήριό μου και κλείσε θέση για το Τορόντο στις 4 το πρωί. Εντάξει;

- Εντάξει, κύριε...

Στις 10 το βράδυ ο Αλέκος συνόδεψε τον Τζιμ στην αίθου- σα της γιορτής των παιδιών του τρίτου ορόφου. Ντυμένος με το καλό του κουστούμι, με το χρυσό του ρολό- ι και το πλατύ του χαμόγελο, βρέθηκε ξαφνικά μέσα σε μια πολυάνθρωπη συντροφιά παιδιών και ενήλικων, που γελού- σαν, αστειεύονταν και χόρευαν.

Μόλις φάνηκε στην πόρτα ο Τζιμ, με μια κίνηση του Ιωνά- θαν, στη μεγάλη στολισμένη αίθουσα, απλώθηκε ησυχία.

- Χειροκροτείστε το θείο - Τζιμ, φώναξε από τα μεγάφωνα ο Ιωνάθαν και τα χειροκροτήματα κι οι φωνές των παιδιών, σκέπασαν τα πάντα. Συγκινημένος ο Τζιμ κάθησε σε μια με- γάλη πολυθρόνα, ανάμεσα στα παιδιά κι εκείνα τον τριγύρι- σαν περιέργη κι έλαμπαν τα μαύρα τους μάτια κι άστραφταν τα κάτασπρα δοντάκια τους. Πίσ' από την πολυθρόνα, κρυμ- μένα από ένα σκούρο παραβάν, ήταν τα δώρα, που είχε ο Τζιμ στις βαλίτσες και στα κόλλα για το γιό του Μένιου και την Ελπίδα. Είχε δώσει εντολή να μοιράσουν ακόμα και τα ατομικά του είδη και ρούχα, εκτός από ένα μικρό μαύρο σακ-βουαγιάζ με τα προσωπικά του αντικείμενα.

Πριν αρχίσει το πρόγραμμα, ο Ιωνάθαν ζήτησε από τον Τζιμ να πει δυο λόγια στα παιδιά. Εκείνος, προς στιγμήν αιφ- νιδιάστηκε. Πρώτη φορά τον καλούσαν να μιλήσει στο μι- κρόφωνο μπροστά σε τόσο κόσμο και δίστασε. Έπειτα όμως τα παραμέρισε όλα και σηκώθηκε ευθυτενής από τη θέση του, πήρε το μικρόφωνο κι είπε με φωνή, που έτρεψε:

- Παιδιά μου, σας αγαπώ... Και κάθησε, ενώ χοντρά δά- κρυα αυλάκωναν τα μάγουλά του. Ντράπηκε, αλλά δε μπο- ρούσε να τα συγκρατήσει. Θυμήθηκε την Κριστίν και κά- ποιες αλησμόνητες πρωτοχρονιές, που είχαν περάσει και σι- γά - σιγά συνήλθε.

Ακολούθησε ένα μεστό παιδικό πρόγραμμα, με μάγους, φακίρηδες, κλόουν, παιδικό θέατρο και μετά παιδικά τρα- γούδια ελληνικά και ξένα, με τα οποία τα παιδιά χόρεψαν χαρούμενα ως τα μεσάνυχτα.

Ακριβώς λίγο πριν από τα μεσάνυχτα τα φώτα έσβησαν, για να υποδεχτούν το νέο χρόνο. Κι όταν όλοι χειροκρότη- σαν τον ερχομό του με ευχές και φιλιά, ο Ιωνάθαν σήκωσε

από την πολυθρόνα τον Τζιμ, ενώ τα παιδιά σχημάτιζαν μια μακριά ουρά, με το πρώτο παιδί να στέκεται μπροστά στο θείο - Τζιμ. Ένας από τους κλόουν έδινε τα δώρα στα χέρια του Τζιμ κι εκείνος τα μοίραζε στα παιδιά μ' ένα πλατύ χαμόγελο κι ένα χάδι στα μικρά τους κεφάλια. Ένα από τ' αραπάκια του φίλησε το χέρι και το τελευταίο της σειράς του είπε σε σπαστά ελληνικά:

- Θείο - Τζιμ, πολύ μοιάζει με πεθαμένο πατέρα μου. Ο μετανάστης τ' αγκάλιασε κι έκλαψε μαζί του. Η αίθουσα είχε γεμίσει από χρωματιστά ρουχαλάκια και χίλιω λογιά παιχνίδια, με τα οποία τα παιδιά της Αιθιοπίας έπαιζαν ευτυχισμένα. Γύρω στη 1 μετά τα μεσάνυχτα ο Τζιμ ύψωσε το χέρι του κι ο Ιωνάθαν φώναξε να σωπάσουν όλοι, να μιλήσει ο θείος. Εκείνος σηκώθηκε κι είπε με κομμένη τη φωνή:

- Το παιδάκι, που μου φίλησε το χέρι και το άλλο, που μίλησε στα ελληνικά, να έλθουν εδώ μπροστά μου. Αυτά δυο είναι τα τυχερά της βραδιάς. Μαζί τους νά 'ρθουν οι συνοδοί τους.

Έτρεξαν και τα δυο και στάθηκαν μπροστά του, δυο χαριτωμένα αγοράκια, αμίλητα, με τους συνοδούς τους από την Αιθιοπία δίπλα. Έλαμπαν από χαρά και κράταγαν στα χέρια τους τα πολύτιμα παιχνίδια του θείου. Ο Τζιμ μίλησε αργά, αποτεινόμενος στο πρώτο αγοράκι, που του είχε φιλήσει το χέρι:

- Σένα σε ονομάζω Μένιο και σου δίνω τούτη την επιταγή, που ήταν για ν' αγοράσει εκείνος ένα αυτοκίνητο. Τ' αγοράκι έσκυψε πάλι, τον φίλησε στο μάγουλο και πήρε την επιταγή. Μετά στράφηκε προς το άλλο, λέγοντάς του:

- Σένα σε ονομάζω Τζιμ και σου δίνω τούτη την επιταγή, που προοριζόταν να κατατεθεί στην τράπεζα για λογαριασμό του μικρού μου εγγονού, του γιού του Μένιου και της Ελπίδας. Τ' αγόρι τον κοίταξε στα μάτια δακρυσμένο, χωρίς να καταλαβαίνει τί έγινε και του ψιθύρισε:

- Θείο - Τζιμ, συ είσαι ο πατέρας μου. Αγκαλιάστηκαν κι έκλαψαν κι οι δυο, ο καθένας με το δικό του πόνο.

Ο Τζιμ δε μπορούσε ν' αντέξει άλλη συγκίνηση, χαιρέτησε τα παιδιά και βγήκε από την αίθουσα. Τον συνόδεψαν ο Αλέκος κι ο Ιωνάθαν:

- Τα μοίρασες όλα, όπως σου είπα; Ρώτησε τον μαϊτρ ο Τζιμ.

- Ναι, όλα, κύριε, εκτός από το μαύρο σακ - βουαγιάζ.
- Πολύ καλά. Το εισιτήριό μου είναι εντάξει; Πετάω στις 4 για Τορόντο;

- Μάλιστα, κύριε.

- Κι ένα κέρασμα από μένα, μουρμούρησε και τους πέρασε ένα μάτσο δολλάρια.

Έπειτα, φορώντας το επίσημο κουστούμι του, με το μαύρο σακ-βουαγιάζ στην πλάτη, βγήκε από το ξενοδοχείο. Παραξενεύτηκε. Εκεί τον περίμενε υπομονετικά ο ταξιτζής, που τον μετέφερε στην Εύβοια και στην Κατερίνα.

- Τί κάνεις εσύ εδώ, δεν πήγες σπίτι σου; Ο άλλος χαμογέλασε και τού' πε:

- Πρέπει να ολοκληρώσω κι εγώ την αποστολή μου απόψε και του άνοιξε την πόρτα να μπει μέσα.

- Γραμμή για το αεροδρόμιο, πρέπει να προλάβω την πτήση για το Τορόντο στις 4.

- Φεύγετε κιάλας;

- Ναι, φεύγω, τα τακτοποίησα όλα σύμφωνα με το σχεδιασμό, που είχα κάνει.

Ο οδηγός δε μίλησε κι ανέπτυξε ταχύτητα. Ο μετανάστης δεν έβγαλε άχνα κατά τη διαδρομή. Μέσα του τραγούδαγαν τα παιδάκια κι έβλεπε να λάμπουν από ευτυχία τα μαύρα τους μουτράκια κι αισθανόταν ένα βάρος νά' χει φύγει από πάνω του. Ο θείος Τζιμ είχε κάνει το καθήκον του στο ακέραιο, με τη διαφορά πως ήταν άλλοι οι αποδέκτες της γενναιοδωρίας του και μάλιστα τούτοι οι άλλοι, είχαν μεγαλύτερη ανάγκη από το Μένιο και την Ελπίδα, οι οποίοι περνούσαν τις γιορτές τους στο εξωτερικό.

Ανεβαίνοντας στο πρώτο σκαλοπάτι της σκάλας του αεροπλάνου ο μετανάστης στάθηκε, κοίταξε πίσω του τις έρημες αίθουσες και, συνεχίζοντας τ' ανέβασμα, ένιωσε ένα δυνατό σφίξιμο στο στομάχι και μια στιγμιαία σκοτοδίνη. Δεν έδωσε σημασία και προχώρησε:

- Από τη συγκίνηση είναι... Σκέφτηκε.

Δύσθυμος περπάτησε στο διάδρομο, βρήκε το κάθισμά του στους "μη καπνίζοντες", στο παράθυρο, κάθησε ήσυχα κι έδεσε τη ζώνη του, όπως συνήθιζε πάντα, ενώ στο μυαλό του ήτανε βαθιά σφηνωμένα τα δυο μαύρα προσωπάκια των παιδιών: τό' να, που τον φίλησε και τ' άλλο, που τον είπε πατέρα.

Ωστόσο το Μπίογκ των Ολυμπιακών Αερογραμμών, ακριβώς στις 4, τροχιοδρομούσε στο διάδρομο, ανέπτυξε ταχύτητα και πέταξε στους αιθέρες, μ' ένα βαρύ μουγκριτό των μηχανών του. Κι όπως έπαιρνε συνεχώς ύψος, ο Τζιμ έκλεισε τα μάτια του, μέσα σε μια περιέργη θολούρα· αλλά τότε ο ίδιος πόνος ξαναγύρισε και τού' δεσε κόμπο το στομάχι και συγχρόνως αισθάνθηκε τ' αριστερό του χέρι και την πλάτη του να μουδιάζουν. Τεντώθηκε λιγάκι, έτριψε ελαφρά το χέρι του και πήρε με κόπο δυο - τρεις βαθιές εισπνοές. Τίποτα, ο πόνος του έκοβε την ανάσα...

- Έμφραγμα, ψέλλισε. Καλά σου' λεγε ο δόκτωρ Μάρτιν να κοιτάς κάπου - κάπου και την καρδιά σου, Τζιμ.

Κρεμάστηκαν άτονα στα πλευρά τα χέρια και το κεφάλι του έπεσε κι έμεινε ακίνητο πάνω στο στήθος του. Ο πλαιϊνός συνεπιβάτης του, ένας νεαρός Αιγύπτιος, βλέποντάς τον έτσι, τον σκούνησε και φώναξε την αεροσυνοδό:

- Τρέξτε, ο κύριος δεν είναι καλά.

Αμέσως κλήθηκε γιατρός από τα μεγάφωνα, τον εξέτασε κι ενημέρωσε τον πιλότο κι εκείνος, καλώντας τον πύργο ελέγχου του αεροδρομίου, είπε γρήγορα:

- Επιστρέφω αεροδρόμιο επειγόντως. Προσγείωση άμεση. Επιβάτης υπέστη καρδιακό επεισόδιο. Μερμυήσατε...

Όταν στην εντατική κάπως συνήλθε, τον ρώτησαν ποιους από τους συγγενείς του ήθελε να ειδοποιήσουν.

- Έρημος... Άπαντες απόντες... Ήταν η απάντηση. Κι έπεσε πάλι σε κώμα. Την άλλη μέρα παρουσίασε μια στιγμιαία αναλαμπή. Άνοιξε απορημένος τα μάτια, ρώτησε πώς βρέθηκε εκεί κι όταν του εξήγησαν, έδειξε μian ανεξήγητη βιασύνη:

- Δεν προφταίνω, συλλάβησε κομπιαστά. Είναι πλέον αργά να ξαναδώ το Μένιο και τον Τζιμ τα αιθιοπάκια... Κι έπειτα από λίγο:

- Άντε, Μένιο κι Ελπίδα, πάλι σας έφεξε. Τα εμά του Τορόντο δικά σας. Δεν υπάρχει κανείς άλλος από σας...

Έπειτα ο θείος Τζιμ ο μετανάστης, περιέφερε φοβισμένος τη ματιά του, πήρε μια βαθιά ανάσα κι άφησε ήρεμα την ψυχή στην πατρίδα, ευτυχισμένος για τη μοναδική παραμονή πρωτοχρονιάς της ζωής του...

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ ΤΟΥ ΛΙΜΕΝΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

Μιχάλης Μπαλαφούτης

Το σύνολο σχεδόν της καλλιτεχνικής δυναμικής του συνάδελφου Μιχάλη Μπαλαφούτη, εκφράζεται μέσ' από έργα θαλασσινά. Ο απαλός

και περίτεχνος χρωστήρας του, εμποτισμένος στην πλατιά εμπειρία του πλοίου, των ανθρώπων του και την ξεχωριστή ευαισθησία του, επικεντρώνει τις εμπνεύσεις του σε ό,τι αποκαλούμε εικόνα της θάλασσας, με όλες τις παραμέτρους του. Εδώ κάνουμε λόγο για μια εικόνα νερένια, παλλόμενο κρουνό, σφριγηλή και ολοζώντανη εμπρός στα μάτια μας. Δεν είναι μόνο τα παλιά σκαριά των καϊκιών, τα ιστιοφόρα, τ' ατμοκίνητα, τα ρυμουλκά, τα ψαράδικα και τα σύγχρονα πλοία, τα δεξαμενόπλοια, τα φορτηγά, τα ποστάλια, τα μουράγια, οι ταρσανάδες, τα λιμάνια, οι ακροθαλασσιές, αλλά κι η θάλασσα σ' όλες τις μορφές της: γαλήνια και γητεύτρα, μα και βουερή κι απειλητική με τους φωσφορούχους αφρούς και τα ουρανόφταστα κύματά της, που στο θυμό και στην ορμή τους παρασύρουν το

ένα μετά το άλλο τα στεριανά μετερίζια.

Οι πίνακές του έχουν μια λυτρωτική διαύγεια και μια σπάνια απόχρωση ειλικρίνειας, πίσ' από τις οποίες ξεχωρίζεις το πράο πνεύμα του καλλιτέχνη, που με την ίδια νηφαλιότητα και δύναμη, μοχθεί να δώσει το ιδανικό στίγμα της ομορφιάς και συνάμα της θαλασσινής παράνοιας. Χρώματα ελαφρά, όλα αποχρώσεις της θάλασσας και τ' ουρανού, ανοιχτοί ορίζοντες, ανάερα σύννεφα ή απειλητική μαυρίλα, συνθέσεις ολοκληρωμένες, σμιλεμένες μ' επιμέλεια κι αγάπη, μεράκι και γνώση, που μας μεταγγίζουν την ομορφιά της έμπνευσής τους και μας συγκινούν βαθιά, αποκαλύπτοντας τα τρυφερά μύχια της ψυχής του καλλιτέχνη.

Επιλέξαμε δυο χαρακτηριστικά έργα του: το "Αυγουστιάτικο μελτέμι", μια καταπληκτική θαλασσογραφία με γνήσια ελληνικότητα και το "Βογάροντας τη μαούνα", όπου αναπαριστάνεται ανάγλυφα μια στιγμή ομορφιάς και εργασίας συγχρόνως.

